

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ
തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രപാഠകഃ 1 to 4

Table of Contents

1	കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ പ്രഥമാഷ്ടകം ..14
1.1	പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രഥമഃ പ്രപാഠകഃ - അഗ്നാധ്യായബ്രാഹ്മണം..14
1.1.1	അനുവാകം 1 - സോമയാഗശേഷഭൂതാഃ ശുക്രാമന്മിഗ്രഹപ്രചാരാർത്ഥാ മന്ത്രാഃ14
1.1.2	അനുവാകം 2 - അമാഗ്നാധാനപ്രകരണം, തത്ര കാലവിശേഷവിധിഃ.....17
1.1.3	അനുവാകം 3 - ദേവയജ്ഞാർത്ഥാഃ സംഭാരാഃ22
1.1.4	അനുവാകം 4 - സംഭാരസംഭയയുക്തായതന്നേഷു അഗ്നാധാനം..... 27
1.1.5	അനുവാകം 5 - തത്ര പവമാനഹബീംഷി.....32
1.1.6	അനുവാകം 6 - പവമാനഹവിർവിസ്താരഃ, ഹവിരന്തരാണി, ദക്ഷിണാശ്വ..... 36
1.1.7	അനുവാകം 7 - ആധാനമന്ത്രാഃ41
1.1.8	അനുവാകം 8 - ഏതദ്ബ്രാഹ്മണം..... 43
1.1.9	അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മൗദനം..... 47
1.1.10	അനുവാകം 10 - പഞ്ചാഗ്നാധാനം.....52
1.2	പ്രഥമാഷ്ടകേ ദ്വിതീയപ്രപാഠകഃ - ഗവായനബ്രാഹ്മണം.....57
1.2.1	അനുവാകം 1 - ആധാനമന്ത്രാഃ പൂർവപ്രപാഠകശേഷഭൂതാഃ57
1.2.2	അനുവാകം 2 - വിഷുവന്നാമകം മുഖ്യമഹ, തദുഭയപാർശ്വാവർതീനി - ചത്വാർയഹാനി ചോച്യന്തേ.....71

1.2.3	അനുവാകം 3 - വിഷുവദ്വിനേതിഗ്രാഹ്യവിശേഷഃ.....	74
1.2.4	അനുവാകം 4 - തസ്തിന്നേവ ദിനേ ദിവാകീർത്യനാമാനി സാമാനി.....	76
1.2.5	അനുവാകം 5 - പശവഃ വൈഷ്ണവാദ്യാ നവ.....	78
1.2.6	അനുവാകം 6 - മഹാബ്രതം	80
1.3	പ്രഥമാഷ്ടകേ തൃതീയഃ പ്രപാഠകഃ-വാജപേയബ്രാഹ്മണം.....	86
1.3.1	അനുവാകം 1 - പുനരാധേയശേഷഃ ആജ്യഭാഗയോർവിശേഷഃ.....	86
1.3.2	അനുവാകം 2 - വാജപേയസ്യ വിധിഃ.....	89
1.3.3	അനുവാകം 3 - തസ്യ ഗ്രാഹവിശേഷഃ	92
1.3.4	അനുവാകം 4 - പശവഃ സപ്തദശ	96
1.3.5	അനുവാകം 5 - രഥയാജനം.....	99
1.3.6	അനുവാകം 6 - രഥധാവനം.....	101
1.3.7	അനുവാകം 7 - യുപാരോഹണം.....	105
1.3.8	അനുവാകം 8 - അന്നഹോമാഃ, അഭിഷേകശ്ച	109
1.3.9	അനുവാകം 9 - അതിഗ്രാഹ്യാഃ, പഞ്ചൈന്ദ്രാഃ.....	112
1.3.10	അനുവാകം 10 - പിണ്ഡപിതൃയജ്ഞഃ ദർശപൂർണ്ണമാസബ്രാഹ്മണശേഷഃ.....	114
1.4	പ്രഥമാഷ്ടകേ ചതുർത്ഥഃ പ്രപാഠകഃ - സോമാദിബ്രാഹ്മണം.....	121
1.4.1	അനുവാകം 1 - ഗ്രാഹണാ ഗ്രാഹണം	121
1.4.2	അനുവാകം 2 - സോത്രാമണീശേഷാ മന്ത്രാഃ.....	124

1.4.3	അനുവാകം 3 - ദോഹപ്രായശ്ചിത്തം, അഗ്നിഹോത്രേ	127
1.4.4	അനുവാകം 4 - അഗ്നിപ്രായശ്ചിത്തം അഗ്നിഹോത്രേ	130
1.4.5	അനുവാകം 5 - സോമാതിരേകപ്രായശ്ചിത്തം	137
1.4.6	അനുവാകം 6 - സവനനിമിത്തം പ്രായശ്ചിത്തം	140
1.4.7	അനുവാകം 7 - യുപവീരോഹണാദിപ്രായശ്ചിത്തം	144
1.4.8	അനുവാകം 8 - പാവമാനീമന്ത്രാഃ (സ്താർതേ സ്താനാദൗ മാർജ്ജനാർത്ഥമാശ്വ)	147
1.4.9	അനുവാകം 9 - രാജസൂയഗതചാതുർമാസ്യശേഷഃ.....	150
1.4.10	അനുവാകം 10 - ചാതുർമാസ്യപ്രശംസനം.....	153

=====

Version Notes

1st Version Number 0.0 dated 30th September 2017

2nd and Current Version Number 1.0 dated 30th November 2019

1. This Version replaces earlier version “0.0”dated September 30, 2019.
2. We have marked ‘||’ (double ruk) at the end of vedic statements based on the book released under “Anandashram Series on Taittirlya Brahmanam containing bashya of Scholar Sayanacharya, 3d Edition published in 1979.
3. We have standardised some of the conventions and formatted this compilation to make reading easier.
4. We have/shall include Paata Bhedams in brackets wherever found applicable to the best of our efforts.

Introduction and Notes

This Taittirlya Brahmanam book is being compiled for the benefit of Veda Students for learning. There are 3 Major Sections (Ashtakam), containing 28 Prapaatakams (Subject). We plan to cover these in 6 books, 2 books/volumes for each Ashtakam. These books are being published in Sanskrit, Tamil and Malayalam languages. These books are compiled without any commercial interests and can be freely downloaded from our Website www.vedavms.in and are free for sharing/circulation for any non-commercial use only.

These books are, strictly, for learning under the guidance of a qualified Vedic Guru and not meant for self-learning.

Our pranams to great Rishis, Gurus and to our guides, **Shri Ganapathy Sharma and Shri Subramania Sharma**. We acknowledge the support of those Veda students and well-wishers who have inspired us to compile these books. We would also like to thank some well wishers, who have provided the Transliteration coding for this compilation.

Sources of reference:

We have referred the following books mainly for this compilation:

1. Taittirlya Brahmana with the commentary of Shri Battabhaskara Misra, edited by Shri A. Mahadeva Shastri and printed at Mysore by Government Branch Press in 1904.
2. Taittirlya Brahmana printed (around 1865-1880) containing the work of great Scholar Shri Sayanacharya.
3. Taittirlya Brahmana, 2014 edition, printed by Shri Nrusimha Trust, Chennai.

Notes and Explanations

Structure of the Book:

The Taittirlya Brahmanam consists of 3 Ashtakams (Major Sections/Volumes). Each Section has multiple Prapaatakams (Subjects). Some books refer to prapaatakam as PraSna. Under each Prapaatakam there are multiple Anuvakams (Chapters). Under each Anuvakam there are paragraphs, known as Dasinis. Dasini is a set of mantras, consisting of 10 statements, each ending with a Ruk-stop. (Vedic full stop).

Details of Taittirlya Braahmanam:

	Prapaatakam	Anuvakam	Dasini	Vaakyam
Ashtakam 1	8	78	500	5232
Ashtakam 2	8	96	547	5795
Ashtakam 3	9	134	619	6530
Kaatakam	3	30	167	1816
Total	28	338	1833	19373

Please note that the counts of Dasini, Anuvaakam, vaakyam, in numbers , given by us for this compilation are as per the book containing the work of Shri Bhaskara Bhattacharya Misra given under “**Sources of reference**” above.

There are minor differences in the way some of the statements of a Dasini are represented with either the previous or next Dasini in other sources of reference.

As per convention, there is no Pada, Krama, Jata and Gana paatams for Braahmanam. The source of Rishi, Chandas and Devata are not mentioned in our Source books of reference.

Numbering Convention

Every Dasini has a four digit serial number in the form **n.n.n.n at the beginning**

The four level number represents

- First digit - Ashtakam Number
- Second digit - Prapaatakam Number
- Third digit - Anuvaakam Number
- Fourth Digit - the serial number of Dasini within an Anuvaakam

In addition the cumulative serial number of each Dasini, under a Prapaatakam/Prasna is indicated at the end of each Dasini. The number of vaakyams (statements) for each Dasini is mentioned in a bracket.

This helps learner to verify the vaakyam as per source book and also for us to make sure that it is coded and typed as per the source book.

Korvai Statement in Braahmanam

A Dasini will have 10 vaakyams only (equivalent to 50 padam-“paanchati” of Samhita). If the Dasini ends in an Anuvakam, the numbers may not be exactly 10. The number of vaayams in the last dasini of an Anuvaham is more than 10, the marking “()” is made at the end of the 10th vaakaym.

Example: The Korvai at the end Anuvaakam 2, Dasini reference **TB 1.1.2.8**

mentions *అష్టకమునందు ౧౦ వాక్యములు.*

“**Shat** cha”, indicates that there are 10+6 = 16 vaakyams, the tenth statement of the Dasini has key work ‘Palguni’ and hence () is marked after the word ‘Palguni’.

Anuvaka Korvai, Special Korvai and Prapaataka Korvai are provided after the last Dasini of the Anuvaham or Prapaatakam. Special Korvai for a Dasini or a set of Dasinis shall be provided at the end of respective Dasini as it is given in the source documents. The Korvai mentions the count of Vaakyams similar to padam in Taitiriya Samhita.

The various types of korvai mantras are given in a box at the end of the prapaatakam clearly indicating what type of korvai it is.

Conventions used

Each Dasini will end with a Ruk Symbol like “|”.

<u>Styles adopted elsewhere</u>	<u>styles adopted by us</u>
namasshiva	namaH shivaaya
namassade	namaH sadase
deveeSHShadurveer	deveeH Shadurveer
നമശ്ശിവായ	നമഃ ശിവായ
നമസ്സദസേ	നമഃ സദസേ
ദൈവീഷ്ഠധൂർവീഃ	ദൈവീഃ ഷ്ഠധൂർവീഃ

Where ever the visargam comes in the middle for “sa” “sha” and “Sa” in the padam we have used the doubling principal of visargam . See Example give below.

pratassavanam
പ്രാതസ്സവനം

For repha letter, “r”

<u>Styles adopted elsewhere</u>	<u>styles adopted by us</u>
varSham	var.Sham
barhiShi	bar.hiShi
prayatirmE	prayatir mE
jyOti@rjyOtirmE	jyOti@r jyOtir mE
വർഷം	വർ.ഷം
ബർഹിഷി	ബർ.ഹിഷി
പ്രയതിർ മേ	പ്രയതിർ മേ
ജ്യോതിർജ്യോതിർമേ	ജ്യോതിർ ജ്യോതിർ മേ

Other Conventions used in the compilation

ॐ	—	is represented by (gg)
ॐ	—	is represented by (gm)
ॐ	—	is represented as anunaasikam

(hyphen) — used between words indicate that the words has parts which need to be rendered together as per your Guru’s teachings. This sign is used in areas to split words which are long, the words constructed through Sandhis which result in “different letters” which joins the original padam of words and also for ease of reading/rendering. The usages of hyphens slightly vary in Sanskrit, Malayalam and Tamil books based on the usages in the languages.

Kindly refer to your Guru for exceptions and how the rendering needs to be made.

Important Note :

This version of the book is for learning under the guidance of a Guru. There are some mantras that need expansion when recited as a part of Karma (ritual/function). We are currently taking advice/explanations from reputed sources as to how they need proper expansion. We shall publish an Appendix or Annexure to this book to take care of the same.

Other Notes

Please notify us corrections / suggestions to our e-mail id “**vedavms@gmail.com**”. Also visit our site www.vedavms.in to download our compilations like sukthaas, upanishads, Samhita vaakya padam (all 7 kaandams), samhita pada paatam (for all 7 kaadams) and various veda related articles of interest to Veda students.

Prarthanaa Mantras:

യോ വേദാദൗ സ്വരഃ പ്രോക്തോ വേദാന്തേ ച പ്രതിഷ്ഠിതഃ ।

തസ്യ പ്രകൃതിലീനസ്യ യഃ പരഃ സ മഹേശ്വരഃ ।

ഋതം സത്യം പരം ബ്രഹ്മ പുരുഷം കൃഷ്ണ പിങ്ഗലം ।

ഊർധ്വാരേതം വിരൂപാക്ഷം വിശ്വരൂപായ വൈ നമോ നമഃ ।

(ഓം നമഃ പരമാത്മനേ)

ഗണാനാം ത്വാ ഗണപതിം ഹവാമഹേ കവിം കവീനാ-മുപമശ്രവസ്തഥം ।

ജ്യേഷ്ഠരാജം ബ്രഹ്മണാംബ്രഹ്മണസ്സത ആനശ്ശൃണ്വന്നുതിഭിഃ സീദസാദനം ।

(ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ)

തത്പുരുഷായ വിദ്മഹേ മഹാസേനായ ധീമഹി ।

തന്നഃ ഷണ്മുഖഃ പ്രചോദയാത് । *(കുമാരഗുരവേ നമഃ)*

പ്രണോ ദേവീ സർസ്വതി വാജേഭിർ വാജിനീവതി । ധീനാമവിത്ര്യവതു ।

(മഹാസരസ്വതൈ നമഃ)

സദാശിവ സമാരംഭാം ശങ്കരാചാര്യ മധ്യമാം ।

അസ്തദാചാര്യ പര്യന്താം വന്ദേ ഗുരു പരമ്പരാം । *(ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ)*

വ്യാസം വസിഷ്ഠ നപ്താരം ശങ്കേതഃ പൗത്രമകല്പഷം ।

പരാശരാത്മജം വന്ദേ ശുക താതം തപോനിധിം ।

വ്യാസായ വിഷ്ണുരൂപായ വ്യാസരൂപായ വിഷ്ണവേ ।

നമോ വൈ ബ്രഹ്മ നിധയേ വാസിഷ്ഠായ നമോ നമഃ ।

(ശ്രീ വേദവ്യാസായ നമഃ)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ പ്രഥമാഷ്ടകം

1.1 പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രഥമഃ പ്രപാഠകഃ - അഗ്നാധേയബ്രാഹ്മണം

1.1.1 അനുവാകം 1 - സോമയാഗശേഷഭൂതാഃ

ശുക്രാമന്വിഗ്രഹപ്രചാരാർത്ഥാ മന്ത്രാഃ

TB 1.1.1.1

ബ്രഹ്മ സംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।
ക്ഷത്രം സംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।
ഇഷം സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
ഊർജം സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
രയിം സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
പുഷ്ടിം സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
പ്രജാം സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
പശൂൻ മസംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ॥
സ്തുതോഽസി ജനധാഃ ।
ദേവാസ്താ ശുക്രപാഃ പ്രണയന്തു ॥ 1 (10)

TB 1.1.1.2

സുവീരാഃ പ്രജാഃ പ്രജനയൻ പരീഹി ।

ശുക്രഃ ശുക്രശോചിഷാ ॥ സുതോഽസി ജനധാഃ ।

ദേവാസ്താ മന്മിപാഃ പ്രണയന്തു ॥

സുപ്രജാഃ പ്രജാഃ പ്രജനയൻ പരീഹി ।

മന്മീ മന്മിശോചിഷാ ॥

സംജശ്മാനൗ ദിവ ആ പൃഥിവ്യാഽഽയുഃ ।

സംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।

പ്രാണഃ സംധത്തം തം മേ ജിന്വതം ।

അപാനഃ സംധത്തം തം മേ ജിന്വതം । 2 (10)

TB 1.1.1.3

വ്യാനഃ സംധത്തം തം മേ ജിന്വതം ।

ചക്ഷുഃ സംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।

ശ്രോത്രഃ സംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।

മനഃ സംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।

വാചഃ സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം ॥

ആയുഃ സ്ഥ ആയുർമേ ധത്തം ।

ആയുർ യജ്ഞായ ധത്തം । ആയുർ യജ്ഞപതയേ ധത്തം ।

പ്രാ॒ണഃ സ്ഥഃ॑ പ്രാ॒ണം മേ॑ ധ॒ത്തം ।

പ്രാ॒ണം യ॑ജ്ഞായ॒ധ॒ത്തം । 3 (10)

TB 1.1.1.4

പ്രാ॒ണം യ॑ജ്ഞൈ॒പത॑യേ॒ധ॒ത്തം ।

ച॒ക്ഷുഃ സ്ഥ॑ശ്ച॒ക്ഷുർമേ॑ ധ॒ത്തം । ച॒ക്ഷുർ യ॑ജ്ഞായ॒ധ॒ത്തം ।

ച॒ക്ഷുർ യ॑ജ്ഞൈ॒പത॑യേ॒ധ॒ത്തം ।

ശ്രോ॒ത്രഃ സ്ഥഃ॑ ശ്രോ॒ത്രം മേ॑ ധ॒ത്തം ।

ശ്രോ॒ത്രം യ॑ജ്ഞായ॒ധ॒ത്തം ।

ശ്രോ॒ത്രം യ॑ജ്ഞൈ॒പത॑യേ॒ധ॒ത്തം ।

തൗ॑ ദേ॒വൗ ശു॒ക്രാമ॑ന്നി॒നു ।

ക॒ല്പ॑യ॒തം ദൈ॒വീർവി॑ശഃ । ക॒ല്പ॑യ॒തം മാ॒നു॒ഷീഃ । 4 (10)

TB 1.1.1.5

ഇ॒ഷ-മൂ॒ർജമ॑സ്താ॒സു ധ॒ത്തം । പ്രാ॒ണാൻ പ॒ശുഷു॑ ।

പ്ര॒ജാം മ॒യി ച॒ യജ॑മാ॒നേ ച॑ ॥ നി॒ര॒സ്തഃ ശ॒ണ്യഃ ।

നി॒ര॒സ്തോ മ॑ർകഃ ॥ അ॒പ॒നു॒ത്തൗ ശ॒ണ്യാമ॑ർകൗ॒ സഹാ॑മു॒നാ ॥

ശു॒ക്ര॒സ്യ സ॒മിദ॑സി । മ॒ന്നിനഃ॑ സ॒മിദ॑സി ॥

സ പ്ര॒ഥമഃ॑ സംകൃ॒തിർ വി॒ശ്വക॑ർമാ ।

സ പ്ര॒ഥമോ॑ മി॒ത്രോ വരു॑ണോ അ॒ഗ്നിഃ () ।

സ പ്ര॒ഥമോ॑ ബൃഹ॒സ്പതി॑ശ്ചി॒കിത്വാ॑ൻ ।

തസ്മാ ഇന്ദ്രായ സുതമാജുഹോമി || 5 (12)

(നയ - ന്വാപാനഃ സംധത്തം തം മേ ജിന്വതം - പ്രാണം
ഽയജ്ഞായ ധത്തം - മാനുഷീർ - അഗ്നിർ ദേവ ച) (A1)

(Special Korvai for Anuvakam 1)

ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രം തത് | ഇഷമൂർജഃ രയിം പുഷ്ടിം പ്രജാം താം |
പശുൻ താൻ | സന്ധത്തം തത് | പ്രാണമപാനം
ഽവ്യാനം തം | ചക്ഷുഃ ശ്രോത്രം മനസ്സത് | വാചം താം |
ഇഷാദിപഞ്ചകേവാചം താം മേ | പശുൻ മസംധത്തം
താമേ | പ്രാണാദിത്രിതയേ തം മേ | അന്യത്ര താമേ |)

1.1.2 അനുവാകം 2 - അമാഗ്യാധാനപ്രകരണം, തത്ര

കാലവിശേഷവിധി:

TB 1.1.2.1

കൃത്തികാ-സ്വഗ്നി-മാദധീത | ഏതദാ അഗ്നേർ നക്ഷത്രം |
യത് കൃത്തികാഃ | സ്വായാമേവൈനം ദേവതായാമാധായ |
ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി || മുഖം ഽവാ ഏതന്നക്ഷത്രാണാം |
യത് കൃത്തികാഃ | യഃ കൃത്തികാ-സ്വഗ്നി-മാധത്തേ |
മുഖ്യ ഏവ ഭവതി || അഥോ ഖലു | 6 (10)

TB 1.1.2.2

അഗ്നി-നക്ഷത്രമിത്യ-പചായന്തി ।
 ഗൃഹാൻ.ഹ ദാഹുകോ ഭവതി ॥
 പ്രജാപതീ രോഹിണ്യാ-മഗ്നി-മസൃജത ।
 തം ദേവാ രോഹിണ്യാ-മാദധത ।
 തതോ വൈ തേ സർവാൻ രോഹാണരോഹന് ।
 തദ്-രോഹിണ്യേ രോഹിണിത്വം ।
 യോ രോഹിണ്യാ-മഗ്നിമാധത്തേ ।
 ഋദ്ധ്വോത്യേവ । സർവാൻ രോഹാൻ-രോഹതി ॥
 ദേവാ വൈ ഭദ്രാഃ സന്തോഽഗ്നി-മാധിമ്സന്ത । 7 (10)

TB 1.1.2.3

തേഷാമനാഹിതോ ഽഗ്നിരാസീത് ।
 അഥൈഭ്യോ വാമം വസുപാക്രാമത് ।
 തേ പുനർവസോരാദധത ।
 തതോ വൈ താൻ. വാമം വസുപാവർത്തത ।
 യഃ പുരാ ഭദ്രഃ സംപാപീയാൻ മ്സ്യാത് ।
 സ പുനർവസോ-രഗ്നി-മാദധീത ।
 പുനരേവൈനം വാമം വസുപാവർത്തതേ । ഭദ്രോ ഭവതി ॥

യഃ കാമയേത ദാനകാമാ മേ പ്രജാഃ സ്യൂരിതി ।
 സ പൂർവയോഃ ഫല്യുന്യോ-രഗ്നി-മാദധീത । 8 (10)

TB 1.1.2.4

അർയംണോ വാ ഏതന്നക്ഷത്രം । യത്പൂർവേ ഫല്യുനീ ।
 അർയമേതി തമാഹൂർയോ ദദാതി ।
 ദാനകാമാ അസ്മൈ പ്രജാ ദവന്തി ॥
 യഃ കാമയേത ഭഗീ സ്യാമിതി ।
 സ ഉത്തരയോഃ ഫല്യുന്യോ-രഗ്നിമാദധീത ।
 ഭഗസ്യ വാ ഏതന്നക്ഷത്രം । യദുത്തരേ ഫല്യുനീ ।
 ഭഗ്യേവ ദവന്തി ॥

കാലകഞ്ജാ വൈ നാമാസൂരാ ആസന് । 9 (10)

TB 1.1.2.5

തേ സുവർഗായ ലോകായാഗ്നി-മചിന്വത ।
 പുരുഷ ഇഷ്ടകാ-മുപാദധാത്-പുരുഷ ഇഷ്ടകാം ।
 സ ഇന്ദ്രോ ബ്രാഹ്മണോ ബ്രൂവാണ ഇഷ്ടകാമുപാധത്ത ।
 ഏഷാ മേ ചിത്രാ നാമേതി ।
 തേ സുവർഗം ലോകമാപ്രാരോഹന് ।
 സ ഇന്ദ്ര ഇഷ്ടകാമാവൂഹത് । തേഽവാകീര്യന്ത ।

യേ॑വാ॒കീ॒ർയന്ത॑ । ത॒ ഊ॒ർണാ॒വഭയോ॑ഭവ॒ന് ।

ദാ॒വുദ॒പത॑താം । 10 (10)

TB 1.1.2.6

തൗ॑ ദി॒വ്യൗ॑ ശാ॒ന്നാ॒വഭവ॑താം ।

യോ॑ ഭ്രാ॒ത്യു॒വ്യവാ॑ൻ മ॒സ്യാത്॑ ।

സ ചി॒ത്രായാ॑-മ॒ഗ്നി-മാ॑ദധീ॒ത ।

അ॒വകീ॑ർയൈ॒വ ഭ്രാ॒ത്യു॒വ്യവാ॑ൻ ।

ഓജോ॑ ബ॒ലമി॑ന്ദ്രിയം ധീ॒ർയമാ॑ത്മൻ-ധ॒ത്തേ ॥

വ॒സന്താ॑ ബ്രാ॒ഹ്മണോ॑ ധ॒ഗ്നിമാ॑ദധീ॒ത ।

വ॒സന്തോ॑ വൈ ബ്രാ॒ഹ്മണ॑സ്യുർതുഃ ।

സ്വ ഏ॒വൈന॑-മൃ॒താവാ॑ധായ ।

ബ്ര॒ഹ്മവ॑ർച॒സീ ഭ॒വതി॑ । മു॒ഖം ധീ॒വാ ഏ॒തദ്യു॑തൂ॒നാം । 11 (10)

TB 1.1.2.7

യദ്-വ॒സന്തഃ॑ । യോ॑ വ॒സന്താ॑ ധ॒ഗ്നിമാ॑ധ॒ത്തേ ।

മു॒ഖ്യ ഏ॒വ ഭ॒വതി॑ ।

അഥോ॑ യോ॒ന്നിമ॑ന്തമേ॒വൈനം॑ പ്ര॒ജാത॑മാധ॒ത്തേ ।

ഗ്രീ॒ഷ്മ രാ॑ജ॒ന്യ ആ॑ദധീ॒ത ।

ഗ്രീ॒ഷ്മാ വൈ രാ॑ജ॒ന്യസ്യു॑ർതുഃ ।

സ്വ ഏ॒വൈന॑മൃ॒താവാ॑ധായ । ഇ॒ന്ദ്രിയാ॑വീ ഭ॒വതി॑ ।

ശരദി വൈശ്യ ആദധീത ।

ശരദൈ വൈശ്യസ്യർതുഃ । 12 (10)

TB 1.1.2.8

സ്വ ഏവൈനമൃതാവായായ । പശുമാൻ ഭവതി ॥

ന പൂർവയോഃ ഫലുന്യോ-രഗ്നിമാദധീത ।

ഏഷാ വൈ ജഘന്യാ രാത്രിഃ സംവത്സരസ്യ ।

യത്പൂർവേ ഫലുനീ ।

പൃഷ്ഠിത ഏവ സംവത്സരസ്യ-ഗ്നിമാധായ ।

പാപീയാൻ-ഭവതി । ഉത്തരയോരാദധീത ।

ഏഷാ വൈ പ്രഥമാ രാത്രിഃ സംവത്സരസ്യ ।

യദുത്തരേ ഫലുനീ () ।

മുഖത ഏവ സംവത്സരസ്യ-ഗ്നിമാധായ ।

വസീയാൻ ഭവതി । അഥോ ഖലു ।

യദൈവൈനം യജ്ഞ ഉപനമേത് । അമാദധീത ।

സൈവാസ്യർദ്ധിഃ ॥ 13 (16) (ഖലാ - ധിമ്സന്ത -

ഫലുന്യോരഗ്നിമാദധീതാ - സൻ - നപതതാ - മൃതൂനാം -

വൈശ്യസ്യർതു - രുത്തരേ ഫലുനീ ഷട് ച) (A2)

1.1.3 അനുവാകം 3 - ദേവയജനാർത്ഥാഃ സംഭാരാഃ

TB 1.1.3.1

ഉദ്ധന്തി | യദേവാസ്യാ അമേദ്ധ്യം | തദപ ഹന്തി ||
 അപോഽവോക്ഷതി ശാന്തൈ || സിക്താ നിവപതി |
 ഏതദാ അഗേർ വൈശ്യാനരസ്യ രൂപം |
 രൂപേണൈവ വൈശ്യാനരമവ-രൂന്ധേ || ഊഷാൻ നിവപതി |
 പുഷ്ടീർവാ ഏഷാ പ്രജനനം | യദുഷാഃ | 14 (10)

TB 1.1.3.2

പുഷ്ട്യാമേവ പ്രജനനേ ഽഗ്നിമാധത്തേ |
 അഥോ സംജ്ഞാന ഏവ |
 സംജ്ഞാനഃ ഹേതത് പശൂനാം | യദുഷാഃ ||
 ദ്യാവാപൃഥിവീ സഹാസ്താം | തേ വിധതീ അബ്രൂതാം |
 അന്യേവ നൗ സഹ യജ്ഞിയമിതി |
 യദമുഷ്ടാ യജ്ഞിയമാസീത് | തദസ്യാ-മദധാത് |
 ത ഊഷാ അഭവന് | 15 (10)

TB 1.1.3.3

യദസ്യ യജ്ഞിയമാസീത് | തദമുഷ്ടാ-മദധാത് |
 തദദശ്യന്ദ്രമസി കൃഷ്ണം | ഊഷാന്നിവപന്നദോ ധ്യായേത് |
 ദ്യാവാപൃഥിവ്യോരേവ യജ്ഞിയേ-ഽഗ്നിമാധത്തേ ||

അഗ്നിർദേവേഭ്യോ നിലായത । ആഖു രൂപം കൃത്വാ ।
 സ പൃഥ്വിവിം പ്രാവിശത് ।
 സ ഊതീഃ കുർവാണഃ പൃഥ്വിവീമനു സമചരത് ।
 തദാഖുകരീഷ-മഭവത് । 16 (10)

TB 1.1.3.4

യദാഖുകരീഷഃ സംഭാരോ ഭവതി ।
 യദേവാസ്യ തത്ര നൃകതം । തദേവാവരുന്ധേ ॥
 ഊർജം വാ ഏതഃ രസം പൃഥ്വിവ്യാ ഉപദീകാ ഉദീഹന്തി ।
 യദ് വല്പീകം । യദ് വല്പീകവപാ സംഭാരോ ഭവതി ।
 ഊർജമേവ രസം പൃഥ്വിവ്യാ അവരുന്ധേ ।
 അഥോ ശ്രോത്രമേവ ।
 ശ്രോത്രം ഹ്യേതത് പൃഥ്വിവ്യാഃ । യദ് വല്പീകഃ ॥ 17 (10)

TB 1.1.3.5

അബധിരോ ഭവതി । യ ഏവം വേദ ॥
 പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത । താസാമന്ന-മുപാക്ഷീയത ।
 താഭ്യഃ സൂദമുപ പ്രാദീനത് ।
 തതോ വൈ താസാമന്നം നാക്ഷീയത ।
 യസ്യ സൂദഃ സംഭാരോ ഭവതി ।

നാ॒സ്യ॑ ഗൃ॒ഹേ॑ടന്നം ക്ഷീ॒യതേ॑ ॥
 ആ॒പോ॑ വാ ഇ॒ദമ॑ഗ്രേ സ॒ലില॑മാ॒സീത് ।
 തേന॑ പ്ര॒ജാപ॑തിരശ്രാമ്യത് । **18 (10)**

TB 1.1.3.6

ക॒മമി॑ദഃ സ്യാ॒ദിതി॑ । സോ॑ടപശ്യത് പു॒ഷ്കര॑പർണം തി॒ഷ്ഠത് ।
 സോ॑ടമ॒ന്യത॑ । അ॒സ്തി॒ വൈ॒ തത് ।
 യ॒സ്മിൻ-നി॒ദമ॑ധി-തി॒ഷ്ഠതീ॑തി ।
 സ॒ വരാ॑ഹോ രൂ॒പം കൃ॒ത്യാപ॑ന്യമജ്ജത് ।
 സ॒ പൃ॒ഥി॒വീമ॑ധ ആർച്ച॒ത് । ത॒സ്യാ॑ ഉ॒പഹ॑ത്യോദമജ്ജത് ।
 തത് പു॒ഷ്കര॑പർണ്ണേ ഽപ്ര॒ഥയ॑ത് । യദപ്ര॒ഥയ॑ത് । **19 (10)**

TB 1.1.3.7

തത് പൃ॒ഥി॒വൈ പൃ॒ഥി॒വിത്വം॑ । അ॒ഭൂ॒ദ്വാ ഇ॒ദമി॑തി ।
 തദ്ഭൂ॒മൈ ഭൂ॒മിത്വം॑ । താം ദി॒ശോ॑ടനു॒ വാതഃ॑ സ॒മവ॑ഹത് ।
 താഴ് ശ॒ർക॑രാദിരഭ്യ॒ഹത് । ശം വൈ॑ നോ॒ഭൂദി॑തി ।
 തച്ഛ॒ർക॑രാണാഴ് ശ॒ർക॑രത്വം ।
 യദ്-വ॒രാഹ॑വിഹതാഴ് സംഭാ॒രോ ഭ॑വതി ।
 അ॒സ്യാമേ॒വാ-ഛ॑രംബദ്കാ॒രമ॑ഗ്നി-മാ॒ധത്തേ॑ ।
 ശ॒ർക॑രാ ഭ॒വന്തി॑ ധൃ॒തൈ॑ । **20 (10)**

TB 1.1.3.8

അഥോ ശംത്വായ॑ ॥ സരേ॑താ അ॒ഗ്നിരാ॒ധേയ॑ ഇ॒ത്യാഹുഃ॑ ।
 ആപോ॑ വരു॒ണസ്യ॑ പ॒ത്വ ആ॒സന് ।
 താ അ॒ഗ്നിരഭ്യ॑ദ്ധ്യായത് ।
 താഃ സമ॑ഭവത് । തസ്യ॑ രേ॒തഃ പരാ॑ഽപ॒ത്വത് ।
 തദ്ധി॑ര॒ണ്യ-മ॑ഭവത് । യദ്ധി॑ര॒ണ്യ-മു॒പാ॒സ്യതി॑ ।
 സരേ॑തസമേ॒വാഗ്നി-മാ॑ധ॒ത്തേ ॥
 പുരു॑ഷ ഇ॒ന്യൈ സ്വാദ്-രേ॑തസോ ബീ॒ഭദ്സ॑ത
 ഇ॒ത്യാഹുഃ॑ । **21 (10)**

TB 1.1.3.9

ഉ॒ത്തര॑ത ഉ॒പാ॒സ്യത്യ॑-ബീ॒ഭദ്സാ॑യൈ ॥ അ॒തി പ്ര॑യച്ഛ॒തി ।
 ആർ॑തിമേ॒വാതി॑ പ്ര॑യച്ഛ॒തി ॥ അ॒ഗ്നിർഭേ॒വേഭ്യോ॑ നി॒ലായ॑ത ।
 അ॒ശോ രൂ॒പം കൃ॒താ ।
 സോ॑ഽശ്വ॒ത്ഥേ സം॑വ്വ॒ദ്സര॑-മ॒തിഷ്ഠ॑ത് ।
 തദ॑ശ്വ॒ത്ഥസ്യോ॑-ശ്വ॒ത്ഥത്വം॑ ।
 യദാ॑ശ്വ॒ത്ഥഃ സം॑ഭാരോ ഭ॒വതി॑ । യദേ॒വാസ്യ॑ ത॒ത്ര നൃ॑ക॒തം ।
 തദേ॒വാവ॑-രൂ॒ന്ധേ ॥ **22 (10)**

TB 1.1.3.10

ദേ॒വാ॒ വാ॒ ഊ॒ർജം॑ വ്യ॒ഭജ॑ന്ത । തത് ഉ॒ദുംബ॑ര ഉ॒ദതി॑ഷ്ടത് ।
 ഊ॒ർഗാ॒ ഉ॒ദുംബ॑രഃ । യദൗ॒ദുംബ॑രഃ സംഭാ॒രോ ഭ॒വതി॑ ।
 ഊ॒ർജമേ॒വാവ॑-രു॒ന്ധേ ॥

തൃ॒തീയ॑സ്യാമി॒തോ ദി॒വി സോമ॑ ആ॒സീത് ।
 തം ഗാ॑യത്ര്യാഹ॒രത് । തസ്യ॑ പ॒ർണമ॑ച്ഛി॒ദ്യത॑ ।
 തത്പ॒ർണോ॑ ഽഭ॒വത് । തത് പ॒ർണസ്യ॑ പ॒ർണത്വം॑ । **23 (10)**

TB 1.1.3.11

യസ്യ॑ പ॒ർണമ॑യഃ സംഭാ॒രോ ഭ॒വതി॑ ।
 സോമ॑പീ॒ഥമേ॒വാവ॑ രു॒ന്ധേ ॥ ദേ॒വാ വൈ॑ ബ്ര॒ഹ്മ॑ന്ന॒വദ॑ന്ത ।
 തത് പ॒ർണ ഉ॒പാശൃ॑ണോത് । സു॒ശ്ര॒വാ വൈ॑ നാമ॑ ।
 യത് പ॒ർണമ॑യഃ സംഭാ॒രോ ഭ॒വതി॑ ।
 ബ്ര॒ഹ്മ॒വർച॑സമേ॒വാവ॑ രു॒ന്ധേ ॥
 പ്ര॒ജാപ॑തി-ര॒ഗ്നി-മ॑സ്യ॒ജത॑ ।
 സോ॑ഽബിഭേത്പ്ര॒ഥാ
 ധക്ഷ്യ॑തീതി । തച് ശ॒മ്യാ॑ഽശ॒മയ॑ത് । **24 (10)**

TB 1.1.3.12

തച്ഛമ്യ॑ ശ॒മിത്വം॑ । യച്ഛമി॑മ॒യഃ സംഭാ॒രോ ഭ॒വതി॑ ।
 ശാ॒ന്ത്യാ അ॒പ്രദാ॑ഹായ ॥ അ॒ഗ്നേഃ സൂ॒ഷ്ടസ്യ॑ യ॒തഃ ।

വി॒ക॒ക॒തം॑ ഭാ॒ ആർച്ച॑ത് ।

യദ്-വൈ॑ക॒കതഃ॑ സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി । ഭാ ഏ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥

സഹൃ॑ദയോ ഽഗ്നി॒രാധേ॑യ ഇ॒ത്യാഹുഃ॑ ।

മരു॒തോഽദി॑രഗ്നി-മ॒തമ॑യൻ ।

തസ്യ॑ താ॒ന്തസ്യ॑ ഹൃ॒ദയ॑മാർച്ചി॒ന്ദൻ () । സാ॒ശ॒നി॒രഭ॑വത് ।

യദ॒ശ॒നി॒ഹത॑സ്യ വൃ॒ക്ഷ॒സ്യ സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി ।

സഹൃ॑ദയ-മേ॒വാഗ്നി॒-മാധ॑ത്തേ ॥ 25 (13)

(ഊ॒ഷാ-അ॑ഭ॒വൻ-ന॑ഭ॒വദ്-വ॒ല്യീക്രോ-ഽശ്രാ॑മ്യ-ദ॒പ്രഥ॑യ-
ഭൃ॒ഗുതൈ- ബീ॑ഭ॒ദ്സത॑ ഇ॒ത്യാഹു - രു॒ന്ധേ - പ॒ർണ॑ത്വ -
മ॒ശമ॑യദ - മ്വി॒ന്ദഃ (സ്തീ॑ണി ച) (A3)

1.1.4 അനുവാകം 4 - സംഭാരസംയുക്തായതനേഷു അഗ്ന്യാധാനം

TB 1.1.4.1

ദാ॒ദ॒ശ॒സു വി॒ക്രാമേ॑ഷ്വഗ്നി॒മാദ॑ധീത ।

ദാ॒ദ॒ശ മാ॒സാഃ സം॑വ॒ദ്സരഃ॑ ।

സം॑വ॒ദ്സരാ-ദേ॒വൈന॑-മ॒വരു॑ഭ്യാ-ധ॒ത്തേ ॥

യദ്-ദാ॒ദ॒ശ॒സു വി॒ക്രാമേ॑ഷ്വാദ॒ധീത॑ । പ॒രി॒മി॒തമ॑വ॒രുന്ധ॑ീത ।

ച॒ക്ഷുർ നി॑മി॒ത ആ॑ദധീത ।

ഇ॒യദ്-ദാ॒ദ॒ശ വി॒ക്രാമാ॑(3) ഇ॒തി ।

പരിമിതം ചൈവാപരിമിതം ചാവരുന്ധേ ॥

അന്യുതം വൈ വാചാ വദതി ।

അന്യുതം മനസാ ധ്യായതി । **26 (10)**

TB 1.1.4.2

ചക്ഷുർ വൈ സത്യം । അദ്രാ(3)ഗിത്യാഹ । അദർശമിതി ।

തഥ് സത്യം । യശ്ചക്ഷുർ-നിമിത്തേണ-മാധത്തേ ।

സത്യ ഏവൈന-മാധത്തേ ॥

തസ്മാദാഹിതാഗ്നിർനാനുതം വദേത് ।

നാസ്യ ബ്രാഹ്മണോഽനാശ്യാൻ ഗൃഹേ വസേത് ।

സത്യേ ഹ്യസ്യാഗ്നിരാഹിതഃ ॥

ആഗ്നേയീ വൈ രാത്രിഃ । **27 (10)**

TB 1.1.4.3

ആഗ്നേയാഃ പശവഃ । ഐന്ദ്രമഹഃ ।

നക്തം ഗാർഹപത്യ-മാദധാതി । പശൂനേവാവ-രുന്ധേ ।

ദിവാഽഽഹവനീയം । ഇന്ദ്രിയമേവാ-വരുന്ധേ ॥

അർദ്ധോദിതേ സൂര്യ ആഹവനീയ-മാദധാതി ।

ഏതസ്മിൻ വൈ ലോകേ പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത ।

പ്രജാ ഏവ തദ്-യജമാനഃ സൃജതേ ।

അഥോ ഭൂതം ചൈവ ഭവിഷ്യച്ചാ-വരുന്ധേ ॥ **28 (10)**

TB 1.1.4.4

ഇ॒ധാ॒ വൈ॒ മാ॒ന॒വീ॒ യ॒ജ്ഞാ॑നു॒കാശി॑ന്യാ॒സീത്॑ ।
 സാ॒ഽശൃ॑ണോത് । അ॒സു॒രാ അ॒ഗ്നി॑മാ॒ദധ॑ത ഇ॒തി ।
 തദ॑ഗച്ഛ॒ത് । ത ആ॑ഹ॒വനീ॑യമ॒ഗ്ര ആ॑ദധ॒ത ।
 അ॒ഥ ഗാർ॑ഹ॒പത്യം॑ । അ॒ഥാ-നാ॑ഹാർയ-പ॒ചനം॑ ।
 സാ॒ഽബ്ര॑വീത് । പ്ര॒തീ॒ച്ഛ്യ॑ഷാഽ ശ്രീ॒രഗാ॑ത് ।
 ഭ॒ദ്രാ ഭൂ॒ത്യാ പരാ॑ഭ॒വിഷ്യ॑ന്തീതി । **29 (10)**

TB 1.1.4.5

യ॒സ്യൈ॒വ-മ॒ഗ്നിരാ॑ധീ॒യതേ॑ ॥ പ്ര॒തീ॒ച്ഛ്യ॑സ്യ ശ്രീ॒രേ॑തി ।
 ഭ॒ദ്രാ ഭൂ॒ത്യാ പരാ॑ഭ॒വതി॑ ॥ സാ॒ഽശൃ॑ണോത് ।
 ദേ॒വാ അ॒ഗ്നി-മാ॒ദധ॑ത ഇ॒തി । തദ॑ഗച്ഛ॒ത് ।
 തേ॒ഽനാ॑ഹാർയ-പ॒ചനമ॒ഗ്ര ആ॑ദധ॒ത । അ॒ഥ ഗാർ॑ഹ॒പത്യം॑ ।
 അ॒ഥാഹ॑വനീ॒യം । സാ॒ഽബ്ര॑വീത് । **30 (10)**

TB 1.1.4.6

പ്രാ॒ച്ഛ്യ॑ഷാഽ ശ്രീ॒രഗാ॑ത് ।
 ഭ॒ദ്രാ ഭൂ॒ത്യാ സു॒വർഗം॑ ഘോ॒കമേ॑ഷ്യന്തി ।
 പ്ര॒ജാം തു ന॑ വേ॒മ്സ്യ॑ന്ത ഇ॒തി ।
 യ॒സ്യൈ॒വമ॒ഗ്നി-രാ॑ധീ॒യതേ॑ ॥ പ്രാ॒ച്ഛ്യ॑സ്യ ശ്രീ॒രേ॑തി ।
 ഭ॒ദ്രാ ഭൂ॒ത്യാ സു॒വർഗം॑ ഘോ॒കമേ॑തി ।

പ്രജാം തു ന വിന്ദതേ ॥ സാബ്രവീദിധാ മനും ।
 തമാ വാ അഹം തവാഗ്നി-മാധാസ്യാമി ।
 യമാ പ്ര പ്രജയാ പശുഭിർ മിമുനൈർ ജനിഷ്യസേ ॥ 31 (10)

TB 1.1.4.7

പ്രത്യസ്തിൻ ലോകേ സ്ഥാസ്യസി ।
 അഭി സുവർഗം ലോകം ജേഷ്യസിതി ।
 ഗാർ.ഹപത്യമഗ്ര ആദധാത് ।
 ഗാർ.ഹപത്യം വാ അനു പ്രജാഃ പശവഃ പ്രജായന്തേ ।
 ഗാർ.ഹപത്യേനൈവാസൈ പ്രജാം പശൂൻ പ്രാജനയത് ।
 അമാ-ന്യാഹാര്യ-പചനം ।
 തിര്യങ്ങ്വി വാ അയം ലോകഃ ।
 അസ്തിന്നേവ തേന ലോകേ പ്രത്യതിഷ്ഠത് । അമാഹവനീയം ।
 തേനൈവ സുവർഗം ലോക-മഭ്യജയത് ॥ 32 (10)

TB 1.1.4.8

യസ്യൈവമഗ്നി-രാധീയതേ ॥
 പ്ര പ്രജയാ പശുഭിർ മിമുനൈർ ജായതേ ।
 പ്രത്യസ്തിൻ ലോകേ തിഷ്ഠതി ।
 അഭി സുവർഗം ലോകം ജയതി ॥
 യസ്യ വാ അയമാദേവതമഗ്നി-രാധീയതേ ॥

ആ ദേ॒വതാ॑ഭ്യോ॒ വൃ॒ശ്യതേ॑ । പാ॒പീ॒യാൻ ഭ॑വതി ।
 യ॒സ്യ യ॒ഥാ ദേ॒വതം॑ । ന ദേ॒വതാ॑ഭ്യ॒ ആ॒വൃ॒ശ്യതേ॑ ।
 വ॒സീ॒യാൻ ഭ॑വതി () । 33 (10)

TB 1.1.4.9

ഭൃ॒ഗു॒ണാം ത്വാ॑ഽങ്ഗീ॒രസാം॑ പ്ര॒തപ॑തേ॒ പ്ര॒തേനാ॑-ദ॒ധാമീ॑തി
 ഭൃ॒ഗഃ॑ഗീ॒രസാ॑മാദ॒ദ്ധ്യാത് ।
 ആ॒ദി॒ത്യാനാം॑ ത്വാ ദേ॒വാനാം॑ പ്ര॒തപ॑തേ
 പ്ര॒തേനാ॑ദ॒ധാമീ॑ത്യ॒ന്യാസാം॑ ബ്രാ॒ഹ്മണീ॑നാം പ്ര॒ജാനാം॑ ।
 വ॒രുണ॑സ്യ ത്വാ രാജേ॒ണാ പ്ര॒തപ॑തേ॒ പ്ര॒തേനാ॑ദ॒ധാമീ॑തി
 രാജ॑ഃ ।
 ഇ॒ന്ദ്ര॑സ്യ ത്വേ॒ന്ദ്രിയേ॑ണ പ്ര॒തപ॑തേ॒ പ്ര॒തേനാ॑ദ॒ധാമീ॑തി
 രാജ॑ന്യ॒സ്യ ।
 മ॒നോ॒സ്താ ഗ്രാ॑മ॒ണ്യോ പ്ര॒തപ॑തേ॒ പ്ര॒തേനാ॑ദ॒ധാമീ॑തി
 വൈ॑ശ്വ॒സ്യ ।
 ഋ॒ദ്ധു॒ണാം ത്വാ ദേ॒വാനാം॑ പ്ര॒തപ॑തേ॒ പ്ര॒തേനാ॑ദ॒ധാമീ॑തി
 രഥ॑കാ॒ര॒സ്യ ।
 യ॒ഥാ ദേ॒വത॑മ॒ഗ്നി-രാ॒ധീ॑യതേ ।
 ന ദേ॒വതാ॑ഭ്യ॒ ആ॒ വൃ॒ശ്യതേ॑ । വ॒സീ॒യാൻ ഭ॑വതി ॥ 34 (9)

(ധൃ॒ത॒യ॒തി - വൈ॒ രാ॒ത്രി - ശ്വാ॑വ॒രു॒ന്ധേ - ഭ॒വി॒ഷ്യ॒ന്തീ॒ത്യ -
ബ്ര॒ഹ്മീ - ജ॒ജ്ഞി॒ഷ്യ॒സേ - ങ്ജ॒യദ് - വ॒സീ॒യാൻ ഭ॒വതി -
നവ॑ ച) (A4)

1.1.5 അനുവാകം 5 - തത്ര പവമാനഹബീംഷി

TB 1.1.5.1

പ്ര॒ജാപ॑തിർ വാ॒ചഃ സ॒ത്യ-മ॑പശ്യത് । തേ॒നാഗ്നി॑മാധ॒ത്ത ।
തേ॒ന വൈ॒ സ ആർ॑ഷ്ണാത് । ഭൂർഭു॒വഃ സു॒വ॒രി॒ത്യാഹ॑ ।
ഏ॒തദ്വൈ॒ വാ॒ചഃ സ॒ത്യം । യ ഏ॒തേ॒നാഗ്നി॑-മാധ॒ത്തേ ।
ഋ॒ഷ്ണാത്യേ॒വ । അ॒ഥോ സ॒ത്യപ്രാ॑ശു॒രേവ॑ ഭ॒വതി॑ ।
അ॒ഥോ യ ഏ॒വം വി॒ദ്വാൻഭി॑ച॒രതി॑ ।
സ്തൃ॒ണുത॑ ഏ॒വൈനം॑ ॥ 35 (10)

TB 1.1.5.2

ഭൂ॒രി॒ത്യാഹ॑ । പ്ര॒ജാ ഏ॒വ തദ്-യ॑ജമാനഃ സൃ॒ജതേ॑ ।
ഭു॒വ ഇ॒ത്യാഹ॑ । അ॒സ്മിന്നേ॒വ ലോ॒കേ പ്ര॒തി തി॑ഷ്ഠതി ।
സു॒വ॒രി॒ത്യാഹ॑ । സു॒വർഗ॑ ഏ॒വ ലോ॒കേ പ്ര॒തി തി॑ഷ്ഠതി ॥
ത്രി॒ഭിര॑ക്ഷ॒രൈർ-ഗാർഹ॑പത്യ-മാ॒ദധാ॑തി ।
ത്രയ॑ ഇ॒മേ ലോ॒കാഃ ।
ഏ॒ഷേവൈനം॑ ലോ॒കേഷു॑ പ്ര॒തിഷ്ഠി॑ത-മാധ॒ത്തേ ।
സർ॒വൈഃ പ॒ഞ്ചഭി॑-രാഹ॒വനീ॑യം ॥ 36 (10)

TB 1.1.5.3

സുവർഗായ വാ ഏഷ ലോകായാധീയതേ । യദാഹവനീയഃ ।

സുവർഗ ഏവാസൈ ലോകേ വാചഃ സത്യം
സർവമാപ്നോതി ॥

ത്രിഭിർ ഗാർഹപത്യ-മാദധാതി । പഞ്ചഭി-രാഹവനീയം ।

അഷ്ടൗ സംപദ്യന്തേ । അഷ്ടാക്ഷരാ ഗായത്രി ।

ഗായത്രോഽഗ്നിഃ । യാവാനേവാഗ്നിഃ । തമാധത്തേ ॥ 37 (10)

TB 1.1.5.4

പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത ।

താ അസ്മാമ് സൃഷ്ടാഃ പരാചീരായന് ।

താഭ്യോ ജ്യോതി-രുദഗൃഹ്ണാത് ।

തം ജ്യോതിഃ പശ്യന്തീഃ പ്രജാ അഭിസമാവർത്തന്ത ।

ഉപരീവാഗ്നി-മുദഗൃഹ്ണീയാ-ദുദ്ധരന് ।

ജ്യോതിരേവ പശ്യന്തീഃ പ്രജാ യജമാന-മഭി-സമാവർത്തന്തേ ॥

പ്രജാപതേരക്ഷ്യശ്ചായത് । തത് പരാഽപതത് ।

തദശോഽഭവത് । തദശ്വാസ്യോ-ശ്ചതാം । 38 (10)

TB 1.1.5.5

ഏഷ വൈ പ്രജാപതിഃ । യദഗ്നിഃ ।

പ്രാജാപത്യോഽശ്വഃ । യദശ്വം പുരസ്താനയതി ।

സ്വമേ॒വ ച॒ക്ഷുഃ॑ പശ്യ॑ൻ പ്ര॒ജാപ॑തി-ര॒നുഭേ॑തി ॥
 വ॒ജ്രീ വാ ഏ॒ഷഃ । യദ॑ശഃ । യദ॑ശഃ പു॒രസ്താ॑ന്നയതി ।
 ജാ॒താനേ॑വ ഭ്രാ॒തൃവൃ॑ൻ പ്ര॒ണുഭ॑തേ ॥
 പു॒നരാ॑വർതയതി । **39 (10)**

TB 1.1.5.6

ജ॒നിഷ്ട॑മാണാനേ॒വ പ്ര॑തി॒നുഭ॑തേ ॥
 നൃ॒പാഹ॑വനീയോ ഗാർ.ഹ॒പത്യ-മ॑കാമയത ।
 നി ഗാർ.ഹ॒പത്യ ആ॑ഹവനീയം । തൗ വി॒ഭാജം॑ നാശ്കേ॒താത് ।
 സോ॒ശഃ പു॑ർവ॒വാഡ്-ഭൃ॑താ । പ്രാ॒ഞ്ചം പു॑ർവ॒മുദ॑വഹത് ।
 തത് പു॑ർവ॒വാഹഃ॑ പു॒ർവ॒വാട്-ത്വം॑ ।
 യദ॑ശഃ പു॒രസ്താ॑ന്നയതി । വി॒ഭക്തി॑രേ॒വൈന॑യോ॒സ്താ ।
 അ॒ഥോ നാ॑നാ॒വീർയാ॑വേ॒വൈനൗ॑ കുരുതേ ॥ **40 (10)**

TB 1.1.5.7

യദു॒പർയു॑പരി ശി॒രോ ഹ॑രേത് । പ്രാ॒ണാൻ. വി॒ച്ഛിന്ദ്യാ॑ത് ।
 അ॒ധോഽധഃ॑ ശി॒രോ ഹ॑രതി । പ്രാ॒ണാനാ॑ം ഗോ॒പീമാ॑യ ॥
 ഇ॒യത്യഗ്രേ॑ ഹരതി । അ॒ഥേയ॑ത്യഥേ॒യതി॑ ।
 ത്ര॒യ ഇ॒മേ ലോ॑കാഃ ।
 ഏ॒ഷേവൈ॑നം ലോ॒കേഷു॑ പ്ര॒തിഷ്ഠി॑തമാ-ധ॒ത്തേ ॥

പ്ര॒ജാ॒പതി॑-ര॒ഗ്നി-മ॒സ്യ॒ജത॑ ।

സോ॑ഽബിഭേ॒ത്പ്ര മാ॑ ധക്ഷ്യ॒തീതി॑ । 41 (10)

TB 1.1.5.8

തസ്യ॑ ത്രേ॒ധാ മ॒ഹി॒മാനം॑ ഘൃ॒ഹത് ।

ശാ॒ന്ത്യാ അ॒പ്രദാ॑ഹായ । യത്-ത്രേ॒ധാഽഗ്നി॑-രാ॒ധീയ॑തേ ॥

മ॒ഹി॒മാന॑മേ॒വാസ്യ॑ തദ്-വൃ॒ഹതി॑ । ശാ॒ന്ത്യാ അ॒പ്രദാ॑ഹായ ॥

പു॒നരാ॑വർതയതി । മ॒ഹി॒മാന॑മേ॒വാസ്യ॑ സ॒ന്ധാതി॑ ॥

പശു॑ർവാ ഏ॒ഷഃ । യദ॒ശഃ । ഏ॒ഷ രു॒ദ്രഃ । 42 (10)

TB 1.1.5.9

യദ॒ഗ്നിഃ । യദ॒ശാ॒സ്യ പ॒ദേ॒ഽഗ്നി॑-മാ॒ദദ്ധ്യാ॑ത് ।

രു॒ദ്രായ॑ പശു॒-ന॒പിദ॑ദ്ധ്യാത് । അ॒പശു॑ർ യജ॒മാനഃ॑ സ്യാത് ।

യം നാ॒ക്രമ॑യേത് । അ॒നവ॑രുദ്ധാ അ॒സ്യ പ॒ശവഃ॑ സ്യുഃ ।

പാ॒ർശ്വാത॑ ആ॒ക്രമ॑യേത് ।

യഥാ॑ ഽഹി॒തസ്യ॑ഗ്നേ-രങ്ഗാ॒രാ അ॒ഭ്യവ॑വർതേ॒രന് ।

അ॒വരു॑ദ്ധാ അ॒സ്യ പ॒ശവോ॑ ഭ॒വന്തി॑ ।

ന രു॒ദ്രായാ॑പി॒ദധാ॑തി ॥ 43 (10)

TB 1.1.5.10

ത്രീ॒ണി ഹ॒വീഴ്ഷി॑ നിർവ॒പതി॑ ।

വി॒രാജ॑ ഏ॒വ വി॒ക്രാന്തം॑ ഘൃ॒മാനോ॑ഽനു വി॒ക്രമ॑തേ ॥

അഗ്നയേ പവമാനായ ।
 അഗ്നയേ പാവകായ । അഗ്നയേ ശുചയേ ।
 യദഗ്നയേ പവമാനായ നിർവപതി । പുനാത്യേവൈനം ।
 യദഗ്നയേ പാവകായ ।
 പുത ഏവാസ്മി-ന്നന്നാദ്യം ദധാതി । യദഗ്നയേ ശുചയേ () ।
 ബ്രഹ്മവർചസ-മേവാസ്മി-ന്നുപരിഷ്ടാദ്-ദധാതി ॥ 44 (11)
 (ഏന - മാഹവനീയം - ധത്തേ - ശ്വത്വം - വർത്തയതി -
 കരുത - ഇതി - രൂഢോ - ദധാതി - യദഗ്നയേ ശുചയ
 ഏകം ച) (A5)

1.1.6 അനുവാകം 6 - പവമാനഹവിർവിസ്താരഃ, ഹവിരന്തരാണി,

ദക്ഷിണാശ്വ

TB 1.1.6.1

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസന് ।
 തേ ദേവാ വിജയ-മുപയന്തഃ ।
 അഗ്നൗ വാമം വസു സം നൃദധത ।
 ഇദമു നോ ദവിഷ്യതി । യദി നോ ജേഷ്യന്തിതി ।
 തദഗ്നിർനോമ്-സഹമശക്നോത് ।
 തത്-ത്രേധാ വിന്യദധാത് । പശുഷു തൃതീയം ।
 അപ്സു തൃതീയം । ആദിത്യേ തൃതീയം । 45 (10)

TB 1.1.6.2

തദ്-ദേ॒വാ വി॒ജിത്യ॑ । പു॒നര॒വാ॒രു॒രു॒മ്സ॑ന്ത ।
 തേ॒ഽഗ്നയേ॑ പ॒വമാ॑നായ പു॒രോ॒ധാശ॑-മ॒ഷ്ടാക॑പാ॒ലം
 നി॒രവ॑പന് ।

പ॒ശവോ॑ വാ അ॒ഗ്നിഃ പ॒വമാ॑നഃ । യദേ॒വ പ॒ശുഷ്യാ॑സീത് ।
 തത്-തേ॒നാവാ॑രു॒ന്ധത॑ । തേ॒ഽഗ്നയേ॑ പാ॒വകാ॑യ ।
 ആ॒പോ വാ അ॒ഗ്നിഃ പാ॒വകഃ॑ । യദേ॒വാഹ്ണാ॑സീത് ।
 തത്-തേ॒നാവാ॑രു॒ന്ധത॑ । **46 (10)**

TB 1.1.6.3

തേ॒ഽഗ്നയേ॑ ശു॒ചയേ॑ । അ॒സൗ വാ ആ॑ദിത്യേ॒ഽഗ്നിഃ ശു॒ചിഃ॑ ।
 യദേ॒വാദി॑ത്യ ആ॒സീത്॑ । തത്-തേ॒നാവാ॑രു॒ന്ധത॑ ॥
 ബ്ര॒ഹ്മവാ॑ദി॒നോ വ॑ദന്തി ।
 ത॒നുവോ॑ വാ॒വൈതാ॑ അ॒ഗ്ന്യാ॒ധേയ॑സ്യ ।
 ആ॒ഗ്നേയോ॑ വാ അ॒ഷ്ടാക॑പാ॒ലോ ഽഗ്ന്യാ॒ധേയ॑മിതി ।
 യ॒ത്തം നി॒രവ॑പേത് । നൈ॒താനി॑ ।
 യഥാ॒ഽഽത്ഥാ॑ സ്യാത് । **47 (10)**

TB 1.1.6.4

നാ॒ങ്ഗാ॑നി । താ॒ദൃഗേ॒വ തത്॑ । യദേ॒താനി॑ നി॒രവ॑പേത് ।
 ന തം । യഥാ॒ഽങ്ഗാ॑നി സ്യുഃ । നാ॒ത്ഥാ । താ॒ദൃഗേ॒വ തത്॑ ।

ഉ॒ഭയാ॑നി॒ സ॒ഹ നി॒രു॒പ്യാ॑ണി । യ॒ജ്ഞ॑സ്യ॒ സാ॒ത്ഥ॒തായ॑ ॥

ഉ॒ഭയം॑ വാ ഏ॒തസ്യേ॑ന്ദ്രിയം വാ॒ിര്യ॑മാപ്യതേ । **48 (10)**

TB 1.1.6.5

യോ॒ഽഗ്നി॑മാധത്തേ ।

ഐ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്ന-മേ॑കാദ॒ശക॑പാ॒ലമ॑നു നിർവ॑പേത് ।

ആ॒ദി॒ത്യം ച॒രും ।

ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ വൈ॑ ദേ॒വാനാ॑-മയാ॒തയാ॑മാനൗ ।

യേ ഏ॒വ ദേ॒വതേ॑ അയാ॒തയാ॑മ്നീ ।

താ॒ഭ്യാമേ॒വാസ്മാ॑ ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ വാ॒ിര്യ॑മവ॑-രുന്ധേ ।

ആ॒ദി॒ത്യോ ഭ॑വതി । ഇ॒യം വാ॑ അ॒ദി॒തിഃ ।

അ॒സ്മാമേ॒വ പ്ര॑തി॒തിഷ്ഠ॑തി ॥

ധേ॒ന്യൈ വാ॑ ഏ॒തദ്-രേ॑തഃ । **49 (10)**

TB 1.1.6.6

യദാ॑ജ്യം । അ॒ന॒ധുഹ॑സ്ത॒ണ്യുലാഃ॑ । മി॒മുന॑മേ॒വാവ॑-രുന്ധേ ।

ഘൃ॒തേ ഭ॑വതി । യ॒ജ്ഞ॑സ്യാ॒ലൃക്ഷാ॑ന്തതായ ॥

ച॒ത്വാർ ആ॑ർഷേ॒യാഃ പ്രാ॑ശ്ണന്തി ।

ദി॒ശാമേ॒വ ജ്യോ॑തി॒ഷി ജു॑ഹോതി ॥

പ॒ശവോ॑ വാ ഏ॒താനി॑ ഹ॒വീഴ്ഷി॑ ।

ഏ॒ഷ രൂ॒ദ്രഃ । യ॒ദഗ്നിഃ॑ । **50 (10)**

TB 1.1.6.7

യഥ്സദ്യ ഏതാനി ഹവീഷ്വി നിർവപേത് ।
 രുദ്രായ പശൂനപി ദധ്യാത് । അപശൂർ-യജമാനഃ സ്യാത് ।
 യന്നാനുനിർവപേത് । അനവരുദ്ധാ അസ്യ പശവഃ സ്യുഃ ।
 ദാദശസു രാത്രിഷ്വനു നിർവപേത് ।
 സംവത്സര പ്രതിമാ വൈ ദാദശ രാത്രയഃ ।
 സംവത്സരേണൈവാസ്മൈ രുദ്രഃ ശമയിത്വാ ।
 പശൂനവ രുന്ധേ ॥

യദേക-മേകമേതാനി ഹവീഷ്വി നിർവപേത് । 51 (10)

TB 1.1.6.8

യഥാ ത്രീണ്യാവപനാനി പൂരയേത് । താദൃക്-തത് ।
 ന പ്രജനനമുച്ഛിഷേത് । ഏകം നിരുപ്യ ।
 ഉത്തരേ സമസ്യേത് ।
 തൃതീയമേവാസ്മൈ ലോകമുച്ഛിഷതി പ്രജനനായ ।
 തം പ്രജയാ പശുഭിരനു പ്രജായതേ ।
 അഥോ യജ്ഞസ്യൈവേഷാഭിക്രാന്തിഃ ॥

രഥചക്രം പ്രവർത്തയതി ।

മനുഷ്യരഥേനൈവ ദേവരഥം പ്രത്യവരോഹതി ॥ 52 (10)

TB 1.1.6.9

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ।
 ഹോതവ്യ-മഗ്നിഹോത്രാം(3) നഹോതവ്യാ(3)മിതി ।
 യദ്-യജുഷാ ജുഹുയാത് ।
 അയമാപൂർവമാഹുതീ ജുഹുയാത് । യന്ന ജുഹുയാത് ।
 അഗ്നിഃ പരാദവേത് । തൃഷ്ണീമേവ ഹോതവ്യം ।
 യമാപൂർവ-മാഹുതീ ജുഹോതി । നാഗ്നിഃ പരാദവതി ॥
 അഗ്നീധേ ദദാതി । **53 (10)**

TB 1.1.6.10

അഗ്നിമുഖാ-നേവർതുൻ പ്രീണാതി ।
 ഉപബർഹ്ണം ദദാതി । രൂപാണാമവ-രുദ്ധ്യേ ।
 അശ്വം ബ്രഹ്മണേ । ഇന്ദ്രിയമേവാവ-രുന്ധേ ।
 ധേനുഃ ഹോത്രേ । ആശിഷ ഏവാവരുന്ധേ ।
 അനന്ധാഹ-മദ്ധ്യർയവേ ।
 വഹ്നിർവാ അനന്ധാൻ । വഹ്നിരദ്ധ്യർയുഃ । **54 (10)**

TB 1.1.6.11

വഹ്നിനൈവ വഹ്നി യജ്ഞസ്യാവ-രുന്ധേ ।
 മിമൂനൗ ഗാവൗ ദദാതി । മിമൂനസ്യാവ-രുദ്ധ്യേ ।
 വാസോ ദദാതി । സർവ ദേവത്യം വൈ വാസഃ ।

സർവാ ഏവ ദേവതാഃ പ്രീണാതി । ആ ദ്വാദശഭ്യോ ദദാതി ।
ദ്വാദശ മാസാഃ സംവത്സരഃ ।

സംവത്സര ഏവ പ്രതി തിഷ്ഠതി ।

കാമമൂർദ്ധ്വം ദേയം () । അപരിമിതസ്യാവ-രുദ്ധ്യേ ॥ 55 (11)

(ആദിത്യേ തൃതീയ - മസ്താസീത് തത് തേനാവാരൂന്ധത -
സ്യാ - ദാപ്യതേ - രേതോ - ഹി - രേകമേക മേതാനി
ഹവിഷ്ഠി നിർവപേത് - പ്രത്യവരോഹതി - ദദാത്യ -
ദ്ധർയൂർ - ദേയ മേകം ച) (A6)

1.1.7 അനുവാകം 7 - ആധാനമന്ത്രാഃ

TB 1.1.7.1

ഘർമഃ ശിരസ്തദയമഗ്നിഃ । സം പ്രിയഃ പശുഭിർ ഭുവത് ।

ഛർദിസ്തോകായ തനയായ യച്ഛ ॥

വാതഃ പ്രാണസ്തദയമഗ്നിഃ । സം പ്രിയഃ പശുഭിർ ഭുവത് ।

സ്വാദിതം തോകായ തനയായ പിതും പച ॥

പ്രാചീമനു പ്രദിശം പ്രേഹി വിദാൻ ।

അഗ്നേരഗ്നേ പുരോ അഗ്നിർ ദവേഹ ।

വിശ്വാ ആശാ ദീദ്യാനോ വിഭാഹി ।

ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്ഠദേ ॥ 56 (10)

TB 1.1.7.2

അ॒ർകശ്ച॑ക്ഷു॒-സു॒ദസൗ॑ സ്മൃ॒തസ്മൃ॑തയമ॒ഗ്നിഃ ।
 സം॒പ്രിയഃ॑ പശു॒ഭിർ ഭു॑വത് ।
 യത് തേ॑ ശു॒ക്ര ശു॒ക്രം വർ॑ചഃ ശു॒ക്രാ ത॒നുഃ ।
 ശു॒ക്രം ജ്യോതി॑രജ॒സ്രം । തേന॑ മേ ദീ॒ദിഹി॑ തേന॒ ത്വാഽഽദ॑യേ ।
 അ॒ഗ്നിനാഽഗ്നേ॑ ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ ॥
 ആ॒നശേ॑ വ്യാ॒നശേ॑ സർവ॒മായൂർ വ്യാ॑നശേ ॥
 യേ തേ॑ അ॒ഗ്നേ ശി॒വേ ത॒നുവൗ॑ । വി॒രാട് ച॑ സ്വ॒രാട് ച॑ ।
 തേ മാ॑ വി॒ശതാം॑ തേ മാ॑ ജി॒ന്വതാം॑ । 57 (10)

TB 1.1.7.3

യേ തേ॑ അ॒ഗ്നേ ശി॒വേ ത॒നുവൗ॑ । സ॒മ്രാട് ചാ॑ഭി॒ഭൂശ്വ ।
 തേ മാ॑ വി॒ശതാം॑ തേ മാ॑ ജി॒ന്വതാം॑ ।
 യേ തേ॑ അ॒ഗ്നേ ശി॒വേ ത॒നുവൗ॑ । വി॒ഭൂശ്വ പരി॑ഭൂശ്വ ।
 തേ മാ॑ വി॒ശതാം॑ തേ മാ॑ ജി॒ന്വതാം॑ ।
 യേ തേ॑ അ॒ഗ്നേ ശി॒വേ ത॒നുവൗ॑ । പ്ര॒ഭീ ച॑ പ്ര॒ഭൃതി॑ശ്വ ।
 തേ മാ॑ വി॒ശതാം॑ തേ മാ॑ ജി॒ന്വതാം॑ ।
 യാ॒സ്മൈ അ॒ഗ്നേ ശി॒വാസ്മൈ॑നുവഃ () । താ॒ഭിസ്മാ॑ ഽദ॑യേ ॥
 യാ॒സ്മൈ അ॒ഗ്നേ ഘോ॒രാസ്മൈ॑നുവഃ । താ॒ഭിര॒മും ഗച്ഛ॑ ॥ 58 (13)
 (ചതു॑ഷ്ഠഭേ - ജി॒ന്വതാം - ത॒നുവ॒ സ്ത്രീ॑ണി ച । (A7)

1.1.8 അനുവാകം 8 - ഏതദ്ബ്രാഹ്മണം

TB 1.1.8.1

ഇ॒മേ വാ ഏ॒തേ ലോ॒കാ അ॒ഗ്നയഃ॑ ।
 തേ യദ॒വ്യാവൃ॑ത്താ ആ॒ധീയേ॑രൻ ।
 ശോ॒ചയേ॑യുർ-യജ॒മാനം॑ ।
 ഫ॒ർമഃ ശി॒ര ഇ॒തി ഗാർഹ॑പത്യ-മാ॒ദധാ॑തി ।
 വാ॒തഃ പ്രാ॒ണ ഇ॒ത്യന്വാ॑ഹാർയ-പ॒ചനം॑ ।
 അ॒ർക-ശ്ച॑ക്ഷുരി॒ത്യാ-ഹ॒വനീ॑യം ।
 തേ॒ന്നൈ॒വൈ॒നാൻ വ്യാ॑വർ॒തയ॑തി ।
 ത॒ഥാ ന ശോ॑ച॒യന്തി॑ യജ॒മാനം॑ ॥
 ര॒ഥ॒ന്തര॑-മ॒ദിഗാ॑യ॒തേ ഗാർഹ॑പത്യ ആ॒ധീയ॑മാ॒നേ ।
 രാ॒ഥ॒ന്തരോ॑ വാ അ॒യം ലോ॑കഃ । 59 (10)

TB 1.1.8.2

അ॒സ്മി॒ന്നൈ॒വൈ॒നം ലോ॑കേ പ്ര॒തിഷ്ഠി॑ത-മാ॒ധത്തേ॑ ।
 വാ॒മദേ॑വ്യ-മ॒ദിഗാ॑യ॒ത ഉ॒ദ്ധീയ॑മാ॒ണേ ।
 അ॒ന്തരി॑ക്ഷം ഐ॒വ വാ॑മദേ॒വ്യം ।
 അ॒ന്തരി॑ക്ഷ ഏ॒വൈ॒നം പ്ര॒തിഷ്ഠി॑ത-മാ॒ധത്തേ॑ ।
 അ॒ഥോ ശാ॑ന്തിർ വൈ॒വ വാ॑മദേ॒വ്യം ।
 ശാ॑ന്തമേ॒വൈ॒നം പ॒ശുവൃ॑മു॒ദ്ധര॑തേ ।

ബൃഹദിഗായത ആഹവനീയ ആധീയമാനേ ।
 ബാർഹതോ വാ അസൗ ലോകഃ ।
 അമൃഷിന്നേവൈനം ലോകേ പ്രതിഷ്ഠിത-മാധത്തേ ॥
 പ്രജാപതി-രഗ്നി-മസൃജത । 60 (10)

TB 1.1.8.3

സോഽശോ വാരോ ഭൂത്വാ പരാങ്ങ്ങ്ങ് ।
 തം വാരവന്തീയേനാവാരയത ।
 തദ്-വാരവന്തീയസ്യ വാരവന്തീയത്വം ।
 ശൈത്യേന ശ്യേതീ അകുരുത । തച്ഛൈത്യസ്യ ശൈത്യത്വം ।
 യദ്-വാരവന്തീയ-മഭിഗായതേ ।
 വാരയിത്വൈവൈനം പ്രതിഷ്ഠിത-മാധത്തേ ।
 ശൈത്യേന ശ്യേതീ കുരുതേ ॥
 ഘർമഃ ശിര ഇതി ഗാർഹപത്യ-മാദധാതി ।
 സശീർഷാണ-മേവൈന-മാധത്തേ । 61 (10)

TB 1.1.8.4

ഉപൈനമുത്തരോ യജ്ഞോ നമതി ॥
 രൂദ്രോ വാ ഏഷഃ । യദഗ്നിഃ ।
 സ ആധീയമാന ഇൗശ്വരോ യജമാനസ്യ പശൂൻ
 ഹിച്ഛിതോഃ ।

സം പ്രിയഃ പശുഭിർ ഭുവദിത്യാഹ ।
 പശുഭിരേവൈനയ് സംപ്രിയം കരോതി ।
 പശൂനാ-മഹിച്സായൈ ॥
 ഛർദിസ്മോകായ തനയായ യച്ഛേത്യാഹ ।
 ആശിഷമേവൈതാ-മാശാസ്മേ ॥
 വാതഃ പ്രാണ ഇത്യന്വാഹാർയ-പചനം । 62 (10)

TB 1.1.8.5

സപ്രാണ-മേവൈന-മാധത്തേ ॥
 സ്വദിതം തോകായ തനയായ പിതും പച്ഛേത്യാഹ ।
 അന്നമേവാസ്മൈ സ്വദയതി ॥
 പ്രാചീമനു പ്രദിശം പ്രേഹി വിദാനിത്യാഹ ।
 വിദക്തിരേവൈനയോസ്സാ ।
 അഥോ നാനാ വീർയാവേവൈനൗ കുരുതേ ॥
 ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്പദ ഇത്യാഹ ।
 ആശിഷമേവൈതാമാശാസ്മേ ॥
 അർക-ശ്ചക്ഷുരിത്യാ-ഹവനീയം ।
 അർകോ വൈ ദേവാനാമനം । 63 (10)

TB 1.1.8.6

അന്നമേവാവ രുന്ധേ ॥ തേന മേ ദീദിഹീത്യാഹ ।
 സമീന്ധ ഏവൈനം ॥
 ആനശേ വ്യാനശ ഇതി ത്രിരുദിങ്ഗയതി ।
 ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।
 ഏഷേവൈനം ലോകേഷു പ്രതിഷ്ഠിത -മാധത്തേ ॥
 തത്-തഥാ ന കാർയം ।
 വീങ്ഗിതമ പ്രതിഷ്ഠിത-മാദധീത ।
 ഉദ്യത്യൈ-വാധായാ-ഭിമന്ത്രിയഃ ।
 അവീങ്ഗിത-മേവൈനം പ്രതിഷ്ഠിത-മാധത്തേ () ॥
 വിരാട് ച സ്വരാട് ച യാസേ അഗേ ശിവാസ്മനുവ
 സ്താഭിസ്താ ഷഡ ഇത്യാഹ ।
 ഏതാ വാ അഗേഃ ശിവാസ്മനുവഃ ।
 താഭിരേവൈനഃ സമർദ്ധയതി ॥
 യാസേ അഗേ ഘോരാസ്മനുവ സ്താഭിരമും ഗച്ഛേതി
 ബ്രൂയാദ്യം ദിഷ്യാത് ।
 താഭിരേവൈനം പരാഭാവയതി ॥ 64 (15)

(ലോകോ - ടസ്യജ്ഞൈന - മാധത്തേ-ടന്വാഹാർയപചനം -
ദേവാനാമന്ന-മേനം പ്രതിഷ്ഠിതമാധത്തേ പഞ്ച ച) (A8)

1.1.9 അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മൗദനം

TB 1.1.9.1

ശമീഗർഭാദഗ്നിം മന്മതി ।

ഏഷാ വാ അഗ്നേർ-യജ്ഞിയാ തന്യുഃ ।

താമേവാസ്മൈ ജനയതി ॥ അദിതിഃ പുത്രകാമാ ।

സാദ്ധ്യേഭ്യോ ദേവേഭ്യോ ബ്രഹ്മൗദന-മപചത് ।

തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ । തത് പ്രാശ്ഞാത് ॥

സാ രേതോഽധത്ത ।

തസ്മൈ ധാതാ ചാർയമാ ചാജായേതാം ।

സാദിതിയ-മപചത് । 65 (10)

TB 1.1.9.2

തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ । തത് പ്രാശ്ഞാത് ॥

സാ രേതോഽധത്ത । തസ്മൈ മിത്രശ്ച വരൂശ്ചാജായേതാം ।

സാ തൃതീയ-മപചത് । തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ ।

തത് പ്രാശ്ഞാത് ॥ സാ രേതോഽധത്ത ।

തസ്യാ അഷ്ടശ്ച ദഗശ്ചാജായേതാം ।

സാ ചതുർത്ഥ-മപചത് । 66 (10)

TB 1.1.9.3

തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ । തത് പ്രാശ്ഞാത് ॥

സാ രേതോഽധത്ത ।

തസ്യാ ഇന്ദ്രശ്ച വിവസ്വാഽശ്ചാ-ജായേതാം ।

ബ്രഹ്മാദനം പചതി । രേത ഏവ തദ്-ദധാതി ॥

പ്രാശ്ഞന്തി ബ്രാഹ്മണാ ഓദനം ॥ യദാജ്യ-മുച്ഛിഷ്യതേ ।

തേന സമീധോഽഭ്യജ്യാദധാതി ।

ഉച്ഛേഷണാദാ അദിതീ രേതോഽധത്ത । **67 (10)**

TB 1.1.9.4

ഉച്ഛേഷണാദേവ തദ്-രേതോ ധത്തേ ॥ അസ്ഥി വാ ഏതത് ।

യഥ്-സമീധഃ । ഏതദ്-രേതഃ । യദാജ്യം ।

യദാജ്യേന സമീധോഽഭ്യജ്യാദധാതി ।

അസ്ഥ്യേവ തദ്-രേതസി ദധാതി ॥

തിസ്ര ആദധാതി മിമുനത്വായ ॥ ഇയതീർ ഭവന്തി ।

പ്രജാപതിനാ യജ്ഞമുഖേന സംമിതാഃ । **68 (10)**

TB 1.1.9.5

ഇയതീർ ഭവന്തി । യജ്ഞപരുഷാ സംമിതാഃ ।

ഇയതീർ ഭവന്തി । ഏതാവദൈവ പുരുഷേ വീര്യം ।

വീര്യ സംമിതാഃ ॥ ആർദ്രാ ഭവന്തി ।

ആർദ്രമി॑വ ഹി॑ രേ॒തഃ സി॑ച്യതേ ॥

ചി॒ത്രീ॒യ॒സ്യാശ്വ॑ത്ഥ॒സ്യാദ॑ധാതി । ചി॒ത്രമേ॒വ ഭ॑വതി ॥

ഘൃ॒തവ॑തീഭി-രാദ॑ധാതി । **69 (10)**

TB 1.1.9.6

ഏ॒തദാ॑ അ॒ഗ്നേഃ പ്രി॒യം ധാ॑മ । യദ്-ഘൃ॒തം ।

പ്രി॒യേ॒ണൈ॒വൈ॒നം ധാ॑മ്നാ സമർദ്ധ॑യതി । അ॒ഥോ തേ॒ജ॒സാ ॥

ഗായ॑ത്രീഭിർ-ബ്രാഹ്മണ॑സ്യാദധ്യാത് ।

ഗായ॑ത്രച॒ന്ദോ വൈ॑ ബ്രാഹ്മ॑ണഃ ।

സ്വ॒സ്ത്യ ച॒ന്ദ॒സഃ പ്ര॑ത്യയ॒നസ്ത്വായ॑ ।

ത്രി॒ഷ്ടുഗ്ഭി॑-രാജ॒ന്യ॒സ്യ । ത്രി॒ഷ്ടുപ് ച॒ന്ദോ വൈ॑ രാജ॒ന്യഃ ।

സ്വ॒സ്ത്യ ച॒ന്ദ॒സഃ പ്ര॑ത്യയ॒നസ്ത്വായ॑ । **70 (10)**

TB 1.1.9.7

ജഗ॑തീഭിർ-വൈശ്വ॑സ്യ । ജഗ॑തീ ച॒ന്ദോ വൈ॑ വൈ॒ശ്വഃ ।

സ്വ॒സ്ത്യ ച॒ന്ദ॒സഃ പ്ര॑ത്യയ॒നസ്ത്വായ॑ ॥

തച്ഛ॑ സം॒വൃ॒ഥ്സര॑ം ഗോ॑പായേത് ।

സം॒വൃ॒ഥ്സര॑ച്ഛ ഹി॑ രേ॒തോ ഹി॑തം വർദ്ധ॑തേ ॥

യദ്-യേ॑നച്ഛ സം॒വൃ॒ഥ്സരേ॑ നോ॒പന॑മേത് ।

സ॒മി॒ധഃ പു॒നരാ॑ദധ്യാത് ।

രേത ഏവ തദ്ധിതം വർദ്ധമാനമേതി || ന മാധുസ-മശ്നീയാത് |
ന സ്രീയമുപേയാത് || 71 (10)

TB 1.1.9.8

യൻ മാധുസ-മശ്നീയാത് | യഥ്സ്രീയ-മുപേയാത് |
നിർവീര്യഃ സ്യാത് | നൈനമഗ്നി-രൂപനമേത് ||
ശ്വ ആധാസ്യമാനോ ബ്രഹ്മാദനം പചതി |
ആദിത്യാ വാ ഇത ഉത്തമാഃ സുവർഗം ലോകമായന് |
തേ വാ ഇതോ യന്തം പ്രതിനുദന്തേ |
ഏതേ ഖലു വാവാദിത്യാഃ | യദ്-ബ്രാഹ്മണാഃ |
തൈരേവ സംത്വം ഗച്ഛതി | 72 (10)

TB 1.1.9.9

നൈനം പ്രതിനുദന്തേ || ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി | ക്വാ സഃ |
അഗ്നിഃ കാർയഃ | യോഽസ്മൈ പ്രജാം പശൂൻ പ്രജനയതീതി |
ശഖൈസ്താധ് രാത്രിമഗ്നി-മിന്ധീത |
തസ്മിൻ-നുപവ്യുഷമരണീ നിഷ്പേത് |
യഥർഷഭായ വാശിതാ ന്യാവിച്ഛായതി | താദൃഗേവ തത് ||
അപോദ്യുഹ്യ ഭസ്മാഗ്നിം മന്ഥതി | 73 (10)

TB 1.1.9.10

സൈവ സാഃഗേഃ സന്തതിഃ ॥ തം മമിത്വാ പ്രാഞ്ചമുദ്ധരതി ।
 സംഘ്മസരമേവ തദ്-രേതോ ഹിതം പ്രജനയതി ॥
 അനാഹിത-സ്തസ്യാഗ്നി-രിത്യാഹുഃ ।
 യഃ സമിധോ ടനാധായാഗ്നി-മാധത്ത ഇതി ।
 താഃ സംഘ്മസരേ പുരസ്താ-ദാദദ്ധ്യാത് ।
 സംഘ്മസരാദേവൈന-മവരുദ്ധ്യാ-ധത്തേ ॥
 യദി സംഘ്മസരേ ടനാദദ്ധ്യാത് ।
 ദാദശ്യാം പുരസ്താ-ദാദദ്ധ്യാത് ।
 സംഘ്മസര പ്രതിമാ വൈ ദാദശ രാത്രയഃ () ।
 സംഘ്മസരമേവാസ്യാഹിതാ ഭവന്തി ॥
 യദി ദാദശ്യാം നാദദ്ധ്യാത് ।
 ത്ര്യഹേ പുരസ്താദാദദ്ധ്യാത് ।
 ആഹിതാ ഏവാസ്യ ഭവന്തി ॥ 74 (14)

(ദിതീയമപചച് - ചതുർത്ഥമപച - ദിതീ രേതോഽധത്ത -
 സംമിതാ - ഏതവതീദിരാദധാതി - രാജന്യഃ സ്വസ്യ
 ചരന്സഃ പ്രത്യയനസ്താ - യേയാദ് - ഗച്ഛതി - മന്മതി -
 രാത്രയ ശ്ചതാരി ച) (A9)

1.1.10 അനുവാകം 10 - പഞ്ചാഗ്നാധാനം

TB 1.1.10.1

പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പ്ര॒ജാ അ॑സൃ॒ജത॑ । സ രി॑രി॒ചാനോ॑ഽമ॒ന്യത॑ ।
 സ തപോ॑ഽതപ്യത॑ । സ ആ॒ത്മൻ വീ॑ര്യ-മപ॒ശ്യത് ।
 തദ॑വർദ്ധത॑ । തദ॑സ്മാമ്-സഹ॑സോർദ്ധ-മ॒സൃജ്യ॑ത ।
 സാ വി॑രാഡഭവത് । താം ദേ॑വാ॒സുരാ॑ വ്യഗൃ॒ഹ്ണന്ത॑ ।
 സോ॑ഽബ്രവീത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । മമ॒ വാ ഏ॒ഷാ । 75 (10)

TB 1.1.10.2

ദോ॒ഹാ ഏ॒വ യു॒ഷാക॑മിതി॑ ॥ സാ തതഃ॑ പ്രാ॒ച്യുദ॑ക്രാമത് ।
 തത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പര്യഗൃ॒ഹ്ണാത് ।
 അ॒മർവ॑ പി॒തും മേ ഗോ॑പായേതി॑ । സാ ദി॒തീയ॑-മുദ॑ക്രാമത് ।
 തത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പര്യഗൃ॒ഹ്ണാത് ।
 ന॒ര്യ പ്ര॒ജാം മേ ഗോ॑പായേതി॑ । സാ തൃ॒തീയ॑-മുദ॑ക്രാമത് ।
 തത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പര്യഗൃ॒ഹ്ണാത് ।
 ശൗ॒സ്യ പ॒ശുൻ മേ ഗോ॑പായേതി॑ । 76 (10)

TB 1.1.10.3

സാ ച॒തുർത്ഥ॑-മുദ॑ക്രാമത് । തത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ
 പര്യഗൃ॒ഹ്ണാത് । സപ്ര॑ഥ സദാം മേ ഗോ॑പായേതി॑ ।
 സാ പ॒ഞ്ചമ॑-മുദ॑ക്രാമത് । തത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പര്യഗൃ॒ഹ്ണാത് ।

അഹേ॑ ബുദ്ധി॑യ മന്ത്രം॑ മേ॒ ഗോപാ॑യേതി ।
 അഗ്നീ॑ൻ. വാവ॑ സാ॒ താൻ വൃ॑ക്രമത ।
 താൻ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പര്യഗൃ॑ഹ്ണാത് । അഥോ॑ പ॒ക്തിമേ॑വ ॥
 പ॒ക്തിർവാ ഏ॒ഷാ ബ്രാ॑ഹ്മണേ പ്രവി॑ഷ്ടാ । 77 (10)

TB 1.1.10.4

താമാ॑ത്മനോ॒ധി നിർമി॑മീതേ । യദഗ്നി॑-രാ॒ധീയതേ॑ ।
 തസ്മാ॑-ദേ॒താവ॑ന്തോ-സ॒ഗായ॑ ആ॒ധീയ॑ന്തേ ।
 പാ॒ക്തം ഓ॑ ഇ॒ദച്ഛ॑ സർവം॑ ।
 പാ॒ക്തേ॑നൈവ പാ॒ക്തം സ്പൃ॑ണോതി ॥
 അ॒മർവ॑ പി॒തും മേ॒ ഗോപാ॑യേത്യാഹ ।
 അ॒ന്നമേ॑വൈ തേ॒ന സ്പൃ॑ണോതി ।
 നര്യ॑ പ്ര॒ജാം മേ॒ ഗോപാ॑യേത്യാഹ ।
 പ്ര॒ജാമേ॑വൈതേ॒ന സ്പൃ॑ണോതി ।
 ശഃ॑സ്യ പ॒ശുൻ മേ॒ ഗോപാ॑യേത്യാഹ । 78 (10)

TB 1.1.10.5

പ॒ശുനേ॑വൈതേ॒ന സ്പൃ॑ണോതി ।
 സ॒പ്രഥ॑ സ॒ഭാം മേ॒ ഗോപാ॑യേത്യാഹ ।
 സ॒ഭാമേ॑വൈതേ॒ന്നിന്ദ്രീ॑യം സ്പൃ॑ണോതി ।

അഹേ ബുദ്ധ്യായ മന്ത്രം മേ ഗോപായേത്യാഹ ।
 മന്ത്രമേവൈ തേന ശ്രിയഃ സ്പൃണോതി ॥
 യദന്യാഹാര്യ-പചനേടന്യാഹാര്യം പചന്തി ।
 തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ ।
 യദ്-ഗാർഹപത്യ ആജ്യമധിശ്രയന്തി സംപത്നീർയാജയന്തി ।
 തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ ।
 യദാഹവനീയേ ജുഹ്വതി । 79 (10)

TB 1.1.10.6

തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ । യഥ്സദായാം വിജയന്തേ ।
 തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ । യദാവസഥേടന്യഃ ഹരന്തി ।
 തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ ।
 തഥാഽസ്യ സർവേ പ്രീതാ അഭീഷ്ടാ ആധീയന്തേ ॥
 പ്രവസഥ-മേഷ്യന്നേവ-മുപതിഷ്ഠ-തൈകമേകം ।
 യഥാ ബ്രാഹ്മണായ ഗൃഹേവാസിനേ പരിഭായ ഗൃഹാനേതി ।
 താദൃഗേവ തത് ॥ പുനരാഗ-ത്യോപതിഷ്ഠതേ () ।
 സാ ദാഗേയമേവൈഷാം തത് ।
 സാ തത് ഊർദ്ധ്വാഽഽരോഹത് । സാ രോഹിണ്യഭവത് ।
 തദ്-രോഹിണ്യേ രോഹിണിത്വം ।

രോഹി॑ണ്യാ-മ॒ഗ്നി-മാ॒ദധീ॑ത ।

സ॒ ഏ॒വൈനം ധ്യോ॑നൗ പ്രതി॑ഷ്ഠിത-മാ॒ധത്തേ॑ ।

ഋ॒ദ്ധ്വോത്യേ॑നേന ॥ 80 (17)

(ഏ॒ഷാ - പ॒ശുന്തേ॑ ഗോ॒പായേ॑തി - പ്ര॒വീ॒ഷ്ടാ - പ॒ശുന്തേ॑
ഗോ॒പായേ॑ത്യാഹ - ജു॒ഹ്വതി॑ - തി॒ഷ്ഠതേ॑ സ॒പ്ത ച॑) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 10 Anuvaakams :-

(ബ്ര॒ഹ്മ സം॑ധത്തം - കൃ॒ത്തി॒കാ - സൂ॒ദ്ധന്തി॑ - ദ്വാ॒ദശ॑സു -
പ്ര॒ജാപ॑തിർ വാ॒ചോ - ദേ॒വാസു॑രാസ്തദഗ്നി॒ർനോദ് - ഏ॒ർമഃ
ശി॒ർ - ഇ॒മേ വൈ॑ - ശ॒മീഗ॑ർഭാത് - പ്ര॒ജാപ॑തിഃ
സ രി॒രിചാ॑നഃ സത॒പഃ സ ആ॑ത്മൻ വീ॒ര്യം ദശ॑)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(ബ്ര॒ഹ്മ സം॑ധത്തം - തൗ ദി॒വ്യാ - വ॒ഥോ ശം॑ത്വായ -
പ്രാ॒ച്യേഷാ॑ം - യദു॒പർയു॑പരി - യഥ് സ॒ദ്യഃ -
സോഽശോ॑ വാ॒രോ ഭൂ॑ത്വാ - ജഗ॑തീഭി രശ്മീ॒തിഃ)

First and Last Word of First Prapaatakam :-

(ബ്ര॒ഹ്മ സം॑ധത്ത - മൃ॒ദ്ധ്വോത്യേ॑നേന)

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 1, Prapaatakam 1 (TB 1.1)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	5	52
Anuvakam 2	8	86
Anuvakam 3	12	123
Anuvakam 4	9	89
Anuvakam 5	10	101
Anuvakam 6	11	111
Anuvakam 7	3	33
Anuvakam 8	6	65
Anuvakam 9	10	104
Anuvakam 10	6	67
Total →	80	831

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രഥമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1.2 പ്രഥമാഷ്ടകേ ദിതീയപ്രപാഠകഃ - ഗവായനബ്രാഹ്മണം

1.2.1 അനുവാകം 1 - ആധാനമന്ത്രാഃ പൂർവപ്രപാഠകശേഷഭൂതാഃ

TB 1.2.1.1

ഉദ്ധന്യമാന-മസ്യാ അമേദ്ധ്യം ।

അപ പാപ്മാനം യജമാനസ്യ ഹന്തു ।

ശിവാ നഃ സന്തു പ്രദിശശ്ചതസ്രഃ ।

ശം നോ മാതാ പൃഥിവീ തോകസാതാ ॥

ശം നോ ദേവീരദിഷ്ടയേ । ആപോ ദവന്തു പീതയേ ॥

ശം യോരദി സ്രവന്തു നഃ ॥ വൈശ്വാനരസ്യ രൂപം ।

പൃഥിവ്യാം പരിസ്രസാ । സ്യോന-മാവിശന്തു നഃ ॥ 1 (10)

TB 1.2.1.2

യദിദം ദിവോ യദദഃ പൃഥിവ്യാഃ ।

സംജജ്ഞാനേ രോദസീ സംബഭൂവതുഃ ।

ഊഷാൻ കൃഷ്ണമവതു കൃഷ്ണമുഷാഃ ।

ഇഹോദയോർ യജ്ഞിയ-മാഗമിഷ്യാഃ ॥

ഊതീഃ കുർവാണോ യത് പൃഥിവീമചരഃ ।

ഗുഹാകാര-മാഖുരൂപം പ്രതീത്യ ।

തത് തേ നൃ॒ക്തമി॒ഹ സം॒ഭര॑ന്തഃ ।
 ശ॒തം ജീ॑വേമ ശ॒രദഃ॑ സ॒വീരാഃ॑ ॥
 ഊ॒ർജം॑ പൃ॒ഥി॒വ്യാ ര॒സ-മാ॑ഭരന്തഃ ।
 ശ॒തം ജീ॑വേമ ശ॒രദഃ॑ പു॒രുഷീഃ॑ । 2 (10)

TB 1.2.1.3

വ॒ശ്രീഭി॑-ര॒നുവി॑ത്തം ഗൃ॒ഹാസു॑ ।
 ശ്രോ॒ത്രം ത ഉ॒ർവൃ॑ബധിരാ ഭ॒വാമഃ॑ ॥
 പ്ര॒ജാപ॑തി സൃ॒ഷ്ടാനാ॑ം പ്ര॒ജാനാ॑ം ।
 ക്ഷു॒ധോപ॑ഹന്തേ സു॒വിതം॑ നോ അ॒സ്തു ।
 ഉപ॒പ്രഭി॑ന്നമി॒ഷ-മൂ॒ർജം॑ പ്ര॒ജാഭ്യഃ॑ ।
 സു॒ഭം ഗൃ॒ഹേഭ്യോ॑ ര॒സമാ॑ഭരാമി ॥
 യ॒സ്യ രൂ॒പം ബി॑ഭ്രദി॒മാ-മ॒വിന്ദ॑ത് ।
 ഗൃ॒ഹാ പ്ര॒വിഷ്ടാ॑ം സ॒രിര॒സ്യ മദ്ധ്യേ॑ ॥
 ത॒സ്യേഭം॑ ഹി॒ഹത॑-മാ॒ഭര॑ന്തഃ ।
 അ॒ഹംബ॑ക്കാരമ॒സ്യാം ഹി॒ധേമ॑ ॥ 3 (10)

TB 1.2.1.4

യത് പ॒ര്യപ॑ശ്യഥ് സ॒രിര॒സ്യ മദ്ധ്യേ॑ ॥
 ഉ॒ർവീ॑മപ॒ശ്യ-ജ॒ജഗ॑തഃ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑ം ।
 തത് പു॒ഷ്കര॑സ്യായ॒തനാ॑ദ്ധി ജാ॒തം ।

പ॒ർണം പൃ॒ഥ്വി॒വ്യാഃ പ്ര॒ഥ॒ന॒ഃ ഹ॒രാമി॑ ॥
 യാദി॒രദ്യു॑ഃ ഹ॒ജ്ജഗ॑തഃ പ്രതി॒ഷ്ഠാം॑ ।
 ഉ॒ർവീ॒മി॒മാം വി॑ശ്വജന॒സ്യ ഭ॒ർത്രി॑ം ।
 താ നഃ ശി॒വാഃ ശ॒ർക॒രാഃ സ॒ന്തു സ॒ർവാഃ॑ ॥
 അ॒ഗ്നേ രേ॒തശ്ച॑ന്ദ്രഃ ഹി॒രണ്യം॑ ।
 അ॒ഭ്യുഃ സം॑ഭൃത-മൃ॒തം പ്ര॒ജാസു॑ ।
 തഥ് സം॑ഭ॒ർന്നു॑ത്തരതോ നി॒ധായ॑ । 4 (10)

TB 1.2.1.5

അ॒തി പ്ര॒യ॒ച്ഛം ദു॒രി॒തിം ത॒രേയം॑ ॥
 അ॒ശ്വോ രൂ॒പം കൃ॒താ യ॑ദശ്വ॒ത്ഥേ ഽതി॑ഷ്ഠഃ ।
 സം॑വ॒ഥ്സരം॑ ദേ॒വേഭ്യോ॑ നി॒ലായ॑ ।
 ത॒ത്തേ നൃ॒കത॑മിഹ സം॒ഭ॒ർതഃ॑ ।
 ശ॒തം ജീ॑വേമ ശ॒രദഃ॑ സ॒വീ॒രാഃ॑ ॥
 ഊ॒ർജഃ പൃ॒ഥ്വി॒വ്യാ അ॒ദ്ധ്യു॒ത്ഥി॒തോ॑ഽസി ।
 വ॒ന॒സ്സതേ॑ ശ॒ത॒വല്യം॑ വി॒രോഹ॑ ।
 ത്വയാ॑ വ॒യമി॑ഷമൂ॒ർജം മ॒ദന്തഃ॑ ।
 രാ॒യ॒സ്തോഷേ॑ണ സ॒മി॒ഷാ മ॒ദേമ॑ ॥
 ഗാ॒യ॒ത്രിയാ॑ ഹ്രി॒യമാ॑ണ॒സ്യ യ॒ത്തേ॑ ॥ 5 (10)

TB 1.2.1.6

പ॒ർണ॑മ॒പ॒തത് തൃ॒തീയ॑സ്യ॒ ദി॒വോ॑ഽധി ।
 സോ॑ഽയം പ॒ർണഃ സോ॑മ॒പർണാ॑ദ്ധി ജാ॒തഃ ।
 ത॒തോ ഹ॑രാമി സോ॑മ॒പീ॒മ॒സ്യാ॑വ-രു॒ദ്ധ്യേ ।
 ദേ॒വാ॒നാം ബ്ര॑ഹ്മ॒വാദം॑ വ॒ദ॒താം യത്॑ ।
 ഉ॒പാശൃ॑ണോഃ സു॒ശ്ര॒വാ വൈ ശ്രു॑തോ॒ഽസി ।
 ത॒തോ മാ॑മാവി॒ശതു॑ ബ്ര॒ഹ്മ॒വർച॑സം ।
 തഥ്॑ സം॒ഭര॑ഽ സു॒ഭ॒വ॒രു॒ന്ധീയ॑ സാ॒ക്ഷാത്॑ ॥
 യയാ॑ തേ സൃ॒ഷ്ട॒സ്യാഗ്നേഃ॑ । ഹേ॒തിമ॑ശമ॒യത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ।
 താമി॑മാമ പ്ര॒ദാഹാ॑യ । 6 (10)

TB 1.2.1.7

ശ॒മീഽ ശാ॑ന്തൈ॒ഹ ഹ॑രാമൃ॒ഹം ॥ യ॒ത്തേ സൃ॒ഷ്ട॒സ്യ യ॒തഃ ।
 വി॒ക॒ങ്ക॒തം ഭാ॑ ആർ॒ഘജാ॑തവേദഃ । തയാ॑ ഭാ॒സാ സം॑മി॒തഃ ।
 ഉ॒രും നോ॑ ലോ॒കമ॑നു പ്ര॒ദാഹി॑ ॥
 യ॒ത്തേ താ॒ന്ത॒സ്യ ഹൃ॑ദ॒യമാ॑ച്ഛി॒ന്ദൻ ജാ॑തവേദഃ ।
 മ॒രുതോ॑ഽദി॒സ്തമ॑യി॒ത്വാ ।
 ഏ॒ത॒ത്തേ തദ॑ശ॒നേഃ സം॑ഭ॒രാമി॑ ।

സാ॒ന്മാ അ॒ഗ്നേ സ॒ഹൃദ॒യോ ഭ॒വേഹ ॥
ചി॒ത്രി॒യാദ॒ശ്വ॒ത്ഥാമ് സംഭൃ॑താ ബൃ॒ഹ॒തൃഃ । 7 (10)

TB 1.2.1.8

ശ॒രീ॒രമ॒ഭി സൗ॑ സ്കൃ॒താഃ സ്ഥ ।
പ്ര॒ജാപ॑തിനാ യജ്ഞമു॒ഖേന॑ സം॒മി॒താഃ ।
തി॒സ്ര॒സ് ത്രി॒വൃദ്ഭി॑ർ മി॒മൂ॒നാഃ പ്ര॒ജാ॑ന്തൈ ॥
അ॒ശ്വ॒ത്ഥാ-ദ്ധ॒വ്യ॒വാ॒ഹാ-ദ്ധി॑ ജാ॒താം ।
അ॒ഗ്നേ സു॒നും യജ്ഞി॑യാപ്ത॒ സംഭ॑രാമി ।
ശാ॒ന്തയോ॑നിപ്ത॒ ശമീ॑ഗർഭം । അ॒ഗ്നയേ॑ പ്ര॒ജന॑യിതവേ ॥
യോ അ॒ശ്വ॒ത്ഥഃ ശമീ॑ഗർഭഃ ।
ആ॒രു॒രോഹ॑ ത്വേ സ॒ചാ । തം തേ॑ ഹ॒രാമി॑ ബ്ര॒ഹ്മ॑ണാ । 8 (10)

TB 1.2.1.9

യജ്ഞി॑യൈഃ കേ॒തുഭിഃ॑ സ॒ഹ ॥
യം ത്വാ॑ സ॒മഭ॑രൻ-ജാ॒തവേ॑ദഃ ।
യ॒ഥാ ശ॒രീ॒രം ഭൂ॒തേഷു॑ നൃ॒ക്തം ।
സ സംഭൃ॑തഃ സീ॒ദ ശി॒വഃ പ്ര॒ജാഭൃ॑ഃ ।
ഉ॒രും നോ॑ ലോ॒കമ॑നു॒നേഷി॑ വി॒ദ്വാൻ ॥
പ്ര॒വേ॒ധസേ॑ ക॒വയേ॑ മേ॒ദ്ധ്യായ॑ ।

വചോ॑ വന്ദാ॑രു വൃ॒ഷഭാ॑യ വൃ॒ഷ്ണേ॑ ।
 യതോ॑ ഭ॒യമ॑ഭ॒യം തന്നോ॑ അ॒സ്തൂ ।
 അവ॑ ഭേ॒വാൻ. യജേ॑ ഹേ॒ഡ്യാൻ॑ ॥
 സ॒മിധാ॑ഽഗ്നിം ദു॒വസ്യ॑ത । 9 (10)

TB 1.2.1.10

ഘൃ॒തൈർ ബോ॑ധ॒യതാ॑തി॒മിം ।
 ആ॒സ്മിൻ. ഹ॒വ്യാ ജു॑ഹോ॒തന॑ ॥ ഉ॒പ ത്വാ॑ഽഗ്നേ ഹ॒വിഷ്ഠ॑തീഃ ।
 ഘൃ॒താചീ॑ര്യന്തു ഹർ॒യത॑ । ജു॒ഷസ്വ॑ സ॒മിധോ॑ മമ॒ ॥
 തം ത്വാ॑ സ॒മിദ്ഭി॑രങ്ഗിരഃ । ഘൃ॒തേന॑ വർദ്ധ॒യാമസി॑ ।
 ബൃ॒ഹച്ഛോ॑ചാ യവി॒ഷ്ട്യ ॥ സ॒മിദ്ധ്യ॑മാനഃ പ്ര॒ഥമോ॑ നു ധർമഃ ।
 സമ॑കൃ॒തൂഭി॑രജൃതേ വി॒ശ്വാവാ॑രഃ । 10 (10)

TB 1.2.1.11

ശോ॒ചിഷ്ഠേ॑ശോ ഘൃ॒തനി॑ർണിക്-പാ॒വകഃ॑ ।
 സു॒യജേ॑ണാ അ॒ഗ്നിർ യജ॑മായ ഭേ॒വാൻ ॥
 ഘൃ॒തപ്ര॑തീകോ ഘൃ॒തയോ॑നി॒രഗ്നിഃ॑ ।
 ഘൃ॒തൈഃ സ॒മിദ്ധോ॑ ഘൃ॒തമ॑സ്യാ॒ന്നം ।
 ഘൃ॒തപ്രു॑ഷസ്താ സ॒രിതോ॑ വഹ॒ന്തി ।
 ഘൃ॒തം പി॑ബൻമ് സു॒യജാ॑ യക്ഷി ഭേ॒വാൻ ॥
 ആ॒യുർദാ॑ അ॒ഗ്നേ ഹ॒വിഷോ॑ ജു॒ഷാണഃ॑ ।

ഘൃത പ്രതീകോ ഘൃതയോനിരേധി ।
 ഘൃതം പിതാ മധു ചാരു ഗവ്യം ॥
 പിതേവ പുത്രമഭി രക്ഷതാദിമം ॥ 11 (10)

TB 1.2.1.12

താമസേ സമിധാനം യവിഷ്ട ।
 ദേവാ ദൃതം ചക്രിരേ ഹവ്യവാഹം ।
 ഉരുജയസം ഘൃതയോനി-മാഹൃതം ।
 ത്വേഷം ചക്ഷുർഭധിരേ ചോദയന്തി ॥
 താമസേ പ്രദിവ ആഹൃതം ഘൃതേന ।
 സ്മായവഃ സുഷമിധാ സമീധിരേ ।
 സ വാവ്യധാന ഓഷധീഭിരുകുചിതഃ ।
 ഉരുജയാഽസി പാർത്ഥിവാ വിതിഷ്ടസേ ॥
 ഘൃത പ്രതീകം വ ജതസ്യ ധൂർഷഭം ।
 അഗ്നിം മിത്രേണ സമിധാന ജ്ഞതേ ॥ 12 (10)

TB 1.2.1.13

ഇന്ധാനോ അക്രോ വിദമേഷു ദീദ്യത് ।
 ശുക്രവർണാമുദു നോ യഽസതേ ധിയം ॥
 പ്രജാ അഗ്നേ സംവാസയ । ആശാശ്ച പശുഭിഃ സഹ ।
 രാശ്യാണ്യസ്മാ ആയേഹി । യാന്യാസൻമ് സവിതുഃ സവേ ॥

മഹീ വിശ്പതീ സദനേ ജതസ്യ ।
 അർവാചീ ഏതം ധരുണേ രയിണാം ।
 അന്തർവതീ ജന്യം ജാതവേദസം ।
 അദ്ധാരാണാം ജനയഥഃ പുരോഗാം ॥ 13 (10)

TB 1.2.1.14

ആരോഹതം ദശതച് ശക്വരീർ മമ ।
 ജതേനാഗ്ന ആയുഷാ വർചസാ സഹ ।
 ജ്യോഗ് ജീവന്ത ഉത്തരാമുത്തരാച് സമാം ।
 ദർശമഹം പൂർണമാസം യജ്ഞം യഥാ യജ്ഞേ ॥
 ജഗ്നീയവതീ സ്ഥോ അഗ്നിരേതസൗ ।
 ഗർഭം ദധാമാം തേ വാമഹം ദദേ ।
 തഥ് സത്യം യദ് വീരം ബിഭൃഥഃ ।
 വീരം ജനയിഷ്യഥഃ ।
 തേ മത് പ്രാതഃ പ്രജനിഷ്യഥേ ।
 തേ മാ പ്രജാതേ പ്രജനയിഷ്യഥഃ ॥ 14 (10)

TB 1.2.1.15

പ്രജയാ പശുഭിർ-ബ്രഹ്മവർചസേന സുവർഗേ ലോകേ ॥
 അന്യതാഥ്-സത്യമുപൈമി । മാനുഷാ-ദൈവ്യ-മുപൈമി ।
 ദൈവിം വാചം യച്ഛാമി ॥ ശങ്കൈരഗ്നിമിന്ധാനഃ ।

ഉഭൗ ലോകൗ സന്മേഹം । ഉഭയോർ-ലോകയോർ. ഋദ്ധ്വാ ।
അതി മൃത്യും തരാമൃഹം ॥

ജാതവേദോ ഭുവനസ്യ രേതഃ ।

ഇഹ സിഞ്ച തപസോ യജ്ജനിഷ്യതേ ॥ 15 (10)

TB 1.2.1.16

അഗ്നിമശ്വത്മാദധി ഹവൃവാഹം ।

ശമീഗർഭാ-ജ്ജനയൻ. യോ മയോ ഭുഃ ॥

അയം തേ യോനിർ. ഋതിയഃ । യതോ ജാതോ അരോചമാഃ ।

തം ജാനന്നഗ്ന ആരോഹ । അഥാ നോ വർദ്ധയാ രയിം ॥

അപേത വീത വി ച സർപതാതഃ ।

യേട്ര സ്ഥ പുരാണാ യേ ച നൃതനാഃ ।

അദാദിദം യമോഽവസാനം പൃഥിവ്യാഃ ।

അക്രന്നിമം പിതരോ ലോകമസ്മൈ ॥ 16 (10)

TB 1.2.1.17

അഗ്നേർ ദസ്മാസ്യഗ്നഃ പുരീഷമസി ॥

സംജ്ഞാനമസി കാമധർണം ।

മയി തേ കാമധർണം ഭൂയാത് ॥

സം വഃ സൃജാമി ഹൃദയാനി ।

സꣳ സൃഷ്ടം മനോ അസ്മു വഃ ।

സഃ സൃഷ്ടഃ പ്രാണോ അസ്മു വഃ ॥

സം യാ വഃ പ്രിയാസ്തനുവഃ । സംപ്രിയാ ഹൃദയാനി വഃ ।

ആത്മാ വോ അസ്മു സംപ്രിയഃ ।

സംപ്രിയാ-സ്തനുവോ മമ ॥ 17 (10)

TB 1.2.1.18

കല്പേതാം ദ്യാവാപൃഥിവീ । കല്പന്താമാപ ഓഷധീഃ ।

കല്പന്താമഗന്ധഃ പൃഥക് । മമ ജൈഷ്ഠ്യായ സപ്രതാഃ ॥

യേഗന്ധഃ സമനസഃ । അന്തരാ ദ്യാവാപൃഥിവീ ।

വാസന്തികാവൃതു അഭി കല്പമാനാഃ ।

ഇന്ദ്രമിവ ദേവാ അഭി സംവിശന്തു ॥

ദിവസ്ത്വാ വീര്യേണ ।

പൃഥിവൈ-മഹിമ്നാ । 18 (10)

TB 1.2.1.19

അന്തരിക്ഷസ്യ പോഷേണ । സർവപശു-മാദധേ ॥

അജീജനൻ-നമൃതം മർത്യാസഃ ।

അസ്രേമാണം തരണിം വിധുജംഭം ।

ദശ സ്വസാരോ അഗ്രുവഃ സമീചീഃ ।

പുമാംസം ജാതമഭി സർഭന്താം ॥

പ്രജാപതേസ്ത്വാ പ്രാണേനാഭി പ്രാണിമി ।

പുഷ്പഃ പോഷേണ മഹ്യം ।
 ദീർഘായുത്വായ ശതശാരദായ ।
 ശതച് ശരദ്ഭ്യ ആയുഷേ വർചസേ । 19 (10)

TB 1.2.1.20

ജീവാത്വൈ പുണ്യായ ॥ അഹം ത്വദസ്മി മദസ്മി ത്വമേതത് ।
 മമാസ്മി യോനിസുവ യോനിരസ്മി ।
 മമൈവ സന്ധഹ ഹവ്യാന്യഗേ ।
 പുത്രഃ പിത്രേ ലോകകൃ-ജ്ജാതവേദഃ ॥
 പ്രാണേ ത്വാ ഽമൃതമാദധാമി । അന്നാദമന്നാദ്യായ ।
 ഗോപാരം ഗുപ്തൈ ॥
 സുഗാർഹപത്യാ വിദഹന്നരാതീഃ ।
 ഉഷസഃ ശ്രേയസീഃ ശ്രേയസീർ ദധത് । 20 (10)

TB 1.2.1.21

അഗേ സപതാച് അപ ബാധമാനഃ ।
 രായസ്പോഷ-മിഷമൂർജ-മസ്മാസു ധേഹി ॥
 ഇമാ ഉ മാമുപതിഷ്ഠന്തു രായഃ ।
 ആദിഃ പ്രജാദിരിഹ സം വസേയ ।
 ഇഹോ ഇധാ തിഷ്ഠതു വിശ്വരൂപീ ।
 മധ്യേ വസോർ ദീദിഹി ജാതവേദഃ ॥

ഓജസേ॑ ബലായ॑ തോദൃ॒ച്ഛേ॑ ।
 വൃ॒ഷണേ॑ ശു॒ഷ്ഠായായു॑ഷേ॒ വർച॑സേ ।
 സ॒പ॒ത॒തൂ॒രസി॑ വൃ॒ത്ര॒തുംഃ॑ ।
 യസ്മൈ॑ ദേ॒വേ॒ഷു മ॒ഹി॒മാ സു॑വർഗഃ । 21 (10)

TB 1.2.1.22

യസ്മൈ॑ ആ॒ത്മാ പ॒ശു॒ഷു പ്ര॒വി॒ഷ്ടഃ॑ ।
 പു॒ഷ്ടി॒ർയാ തേ॑ മ॒നു॒ഷ്യേ॒ഷു പ॒പ്ര॒ഥേ॑ ।
 തയാ॑ നോ അ॒ഗ്നേ ജു॒ഷമാ॑ണ ഏ॒ഹി॑ ॥
 ദി॒വഃ പൃ॑ഥ്വി॒വ്യാഃ പ॒ര്യന്ത॑രി॒ക്ഷാത്॑ ।
 വാ॒താത് പ॒ശുഭ്യോ॑ അ॒ദ്ധ്യോ॒ഷധീ॑ഭ്യഃ ।
 യ॒ത്രയ॒ത്ര ജാ॑തവേദഃ॒ സം ബ॑ഭൂ॒ഥ ।
 തതോ॑ നോ അ॒ഗ്നേ ജു॒ഷമാ॑ണ ഏ॒ഹി॑ ॥
 പ്രാ॒ചീ॒മനു॑ പ്ര॒ദി॒ശം പ്രേ॒ഹി വി॒ദാ॒ൻ ।
 അ॒ഗ്നേര॑ഗ്നേ പു॒രോ അ॒ഗ്നിർ-ദേ॒വേഹ॑ ।
 വി॒ശ്വാ ആ॒ശാ ദീ॒ദ്യാനോ॑ വി॒ഭാ॒ഹി॑ । 22 (10)

TB 1.2.1.23

ഊ॒ർജം നോ॑ ധേ॒ഹി ദി॒പദേ॑ ച॒തു॒ഷ്ഠദേ॑ ॥
 അ॒ന്യ॒ഗ്നി॒രു॒ഷസാ॑-മ॒ഗ്ര-മ॒ഖ്യത്॑ ।
 അ॒ന്യ॒ഹാ॒നി പ്ര॒ഥമോ॑ ജാ॑തവേദാഃ ।

അനു സൂർയസ്യ പുരുത്രാ ച രശ്മീൻ ।
 അനു ദ്യാവാപൃഥിവീ ആതതാന ॥
 വിക്രമസ്വ മഹാഽ അസി । വേദിഷൻ-മാനുഷേഭ്യഃ ।
 ത്രിഷു ലോകേഷു ജാഗൃഹി ॥
 യദിദം ദിവോ യദദഃ പൃഥിവ്യാഃ ।
 സം ഹിദാനേ രോദസീ സം ബഭൂവതുഃ । 23 (10)

TB 1.2.1.24

തയോഃ പൃഷ്ഠേ സീദതു ജാതവേദാഃ ।
 ശംഭുഃ പ്രജാഭ്യ-സ്മനുവേ സ്യോനഃ ॥
 പ്രാണം ത്വാഽമൃത ആദധാമി । അന്നാദമന്നാഭ്യായ ।
 ഗോപ്താരം ഗുപ്തൈ ॥
 യത്തേ ശുക്ര ശുക്രം ഹിർവഃ ശുക്രാ തനുഃ ।
 ശുക്രം ജ്യോതി-രജസ്രം ।
 തേന മേ ദീദിഹി തേന ത്വാഽഽദധേ ।
 അഗ്നിനാഽഽഗേ ബ്രഹ്മണാ ।
 ആനശേ വ്യാനശേ സർവമായുർ വ്യാനശേ ॥ 24 (10)

TB 1.2.1.25

നര്യ പ്രജാം മേ ഗോപായ । അമൃതത്വായ ജീവസേ ॥
 ജാതാം ജനിഷ്യമാണാം ച । അമൃതേ സത്യേ പ്രതിഷ്ഠിതാം ॥

അഥർവ പിതും മേ ഗോപായ । രസമന്നമിഹായുഷേ ।
 അദസ്ത്വായോ-ഽശീതതനോ । അവിഷം നഃ പിതും കൃണു ॥
 ശഘസ്യ പശൂൻ മേ ഗോപായ ।

ദിപാദോ യേ ചതുഷ്പദഃ । 25 (10)

TB 1.2.1.26

അഷ്ടാശഫാശ്ച യ ഇഹാഗേ ॥ യേ ചൈകശഫാ ആശുഗാഃ ॥
 സപ്രഥ സദാം മേ ഗോപായ । യേ ച സഭ്യാഃ സഭാസദഃ ।
 താനിന്ദ്രിയാവതഃ കുരു । സർവമായു-രുപാസതാം ॥
 അഹേബുദ്ധ്യായ മന്ത്രം മേ ഗോപായ ।

യമൃഷയസ്ത്രേവിദാ വിദുഃ । ഋചഃ സാമാനി യജ്മുഷി ।
 സാ ഹി ശ്രീരമൃതാ സതാം ॥ 26 (10)

TB 1.2.1.27

ചതുഃ ശിഖണ്ഡാ യുവതിഃ സുപേശാഃ ।
 ഘൃതപ്രതീകാ ഭുവനസ്യ മദ്ധ്യേ ।
 മർമ്യജ്യമാനാ മഹതേ സൗഭഗായ ।
 മഹ്യം ധൃക്ഷ്യ യജമാനായ കാമാൻ ॥
 ഇഹൈവ സന്തത്ര സതോ വോ അഗന്യഃ ।
 പ്രാണേന വാചാ മനസാ ബിഭർമി ।
 തിരോ മാ സന്തമായുർമാ പ്രഹാസീത് ।

ജ്യോതിഷാ വോ വൈശ്യാനരേ-ഘോപതിഷ്ഠേ ॥

പഞ്ചധാഗ്നീൻ-വ്യക്രാമത് ।

വിരാട് സ്തൃഷ്ടാ പ്രജാപതേഃ () ।

ഊർദ്ധ്വാഽഽരോഹദ്-രോഹിണീ ।

യോനിരഗ്നേഃ പ്രതിഷ്ഠിതിഃ ॥ 27 (12)

(വിശന്തു നഃ - പുരുചീർ - വിധേമ - നിധായ - യത് തേ -
 പ്രഭാഹായ - ബൃഹത്യോ - ബ്രഹ്മണാ - ദുവസ്യത -
 വിശ്വാവാര-ഇമ-മൃജ്ഞതേ-പുരോഗാം-പ്രജനയിഷ്യഥോ -
 ജനിഷ്യതേ - സൈ - മമ - മഹിതാ - വർചസേ - ദധ്മ -
 സുവർഗാ - ഭാഹി - സംബഭൂവതു - രായുർ വ്യാനശേ-
 ചതുഷ്പദഃ-സതാം-പ്രജാപതേർ ദേവ ച) (A1)

1.2.2 അനുവാകം 2 - വിഷ്ണുവന്നാമകം മുഖ്യമഹ,

തദുഭയപാർശ്വവർതീനി - ചതാർയഹാനി ചോച്യന്തേ

TB 1.2.2.1

നവൈതാനൃഹാനി ഭവന്തി । നവ വൈ സുവർഗാ ലോകാഃ ।

യദേതാനൃഹാ-നൃപയന്തി ।

നവസേവ തഥ് സുവർഗേഷു ലോകേഷു സ്ത്രിണഃ

പ്രതിതിഷ്ഠന്തോ യന്തി ॥

അഗ്നിഷ്ടോമാഃ പരഃ സാമാനഃ കാർയ്യാ ഇത്യാഹുഃ ।
 അഗ്നിഷ്ടോമസംമിതഃ സുവർഗോ ലോക ഇതി ।
 ദാദശാ-ഗ്നിഷ്ടോമസ്യ സ്തോത്രാണി ।
 ദാദശ മാസാഃ സംവത്സരഃ ॥ തത് തന്ന സൂർക്ഷ്യം ।
 ഉക്ത്വാ ഏവ സ്വപദശാഃ പരഃ സാമാനഃ കാർയ്യാഃ । 28 (10)

TB 1.2.2.2

പശവോ വാ ഉക്ത്മാനി । പശൂനാമവ-രുദ്ധ്യേ ॥
 വിശ്വജിദഭിജിതാ-വഗ്നിഷ്ടോമൗ ॥
 ഉക്ത്വാഃ സ്വപദശാഃ പരഃ സാമാനഃ ।
 തേ സൗസ്തൂതാ വിരാജമഭി സംപദ്യന്തേ ।
 ദേവ ചർചാവതി റിച്യേതേ । ഏകയാ ഗൗരതിരിക്തഃ ।
 ഏകയാഽയൂരൂനഃ । സുവർഗോ വൈ ലോകോ ജ്യോതിഃ ।
 ഊർഗ് വിരാട് । 29 (10)

TB 1.2.2.3

സുവർഗമേവ തേന ലോകമഭി ജയന്തി ॥
 യത് പര്യ് രാമന്തരം । തത് പ്രഥമേഹൻ-കാർയ്യാം ।
 ബൃഹദ്-ദിതീയേ । വൈരൂപം തൃതീയേ ।
 വൈരാജം ചതുർത്ഥേ । ശാക്വരം പഞ്ചമേ ।

രൈവതഃ ഷഷ്ഠേ । തദു പുഷ്ഠേഷ്ടേഭ്യോ നയന്തി ॥
 സംതനയ ഏതേ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ । 30 (10)

TB 1.2.2.4

അതിഗ്രാഹ്യാഃ പരഃ സാമസു ।
 ഇമാനേവൈതൈർ ലോകാനമ് സംതന്വന്തി ॥
 മിമൂനാ ഏതേ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ ।
 അതിഗ്രാഹ്യാഃ പരഃ സാമസു ।
 മിമൂനമേവ തൈർ യജമാനാ അവരുന്ധതേ ॥
 ബൃഹത് പുഷ്ടം ഭവതി । ബൃഹദ് വൈ സുവർഗോ ലോകഃ ।
 ബൃഹതൈവ സുവർഗം ലോകം യന്തി ॥
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശി നാമ സാമ ।
 മാദ്ധ്യന്ദിനേ പവമാനേ ഭവതി । 31 (10)

TB 1.2.2.5

ത്രയസ്ത്രിശ്ശദൈ ദേവതാഃ । ദേവതാ ഏവാവരുന്ധതേ ॥
 യേ വാ ഇതഃ പരാഞ്ച ഹി സംവത്സര-മുപ യന്തി ।
 ന ഹൈനം തേ സ്വസ്തി സമശ്നുവതേ ।
 അഥ യേഽമുതോ ഽർവാഞ്ചമുപ യന്തി ।
 തേ ഹൈനം സ്വസ്തി സമശ്നുവതേ ।

ഏതദാ അമൃതോഽർവാഞ്ചമുപ യന്തി । യദേവം ।
 യോ ഹ ഖലു വാവ പ്രജാപതിഃ । സ ഉ വേവേന്ദ്രഃ () ।
 തദു ദേവേഭ്യോ നയന്തി ॥ 32 (11) (കാർയാ - വിരാഡ് -
 ഗൃഹ്യന്തേ - പവമാനേ ഭവതീ - ന്ര ഏകം ച) (A2)

1.2.3 അനുവാകം 3 - വിഷ്ണുവദിനേതിഗ്രാഹ്യവിശേഷാഃ

TB 1.2.3.1

സന്തതിർവാ ഏതേ ഗ്രഹാഃ । യത് പരഃ സാമാനഃ ।
 വിഷ്ണുവാൻ-ദിവാകീർത്യം । യഥാ ശാലായൈ പക്ഷസീ ।
 ഏവച്ഛംഭ്വംസരസ്യ പക്ഷസീ । യദേതേന ഗൃഹ്യേരൻ ।
 വിഷ്ണുചീ ശംഭ്വംസരസ്യ പക്ഷസീ വ്യവസ്രച്ഛേ യാതാം ।
 ആർതിമാർച്ഛേയുഃ । യദേതേ ഗൃഹ്യന്തേ ।
 യഥാ ശാലായൈ പക്ഷസീ മദ്ധ്യമം-ഽവച്ഛമഭി
 സമായച്ചതി । 33 (10)

TB 1.2.3.2

ഏവച്ഛംഭ്വംസരസ്യ പക്ഷസീ ദിവാകീർത്യമഭി
 സംതന്വന്തി ।
 നാർതിമാർച്ഛന്തി ॥ ഏകവിച്ഛമം-മഹർഭവതി ।
 ശുക്രാഗ്രാ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ ।

പ്രത്യുത്ത॑സ്തൈ॒സ്സ്യ സ॑യ॒ത്വായ ॥
 സൗ॒ര്യ ഏ॒തദ॑ഹഃ പ॒ശുരാ॑ലഭ്യ॒തേ ।
 സൗ॒ര്യോ॑തിഗ്രാ॒ഹ്യോ ഗൃ॑ഹ്യ॒തേ ।
 അ॒ഹരേ॑വ രൂ॒പേണ॑ സ॒മർദ്ധ॑യന്തി ।
 അ॒ഥോ അ॒ഹൻ ഏ॒വൈഷ॑ ബ॒ലിർ ഹ്രീ॑യ॒തേ ॥
 സ॒പ്ത-തദ॑ഹരതി-ഗ്രാ॒ഹ്യോ ഗൃ॑ഹ്യ॒തേ । 34 (10)

TB 1.2.3.3

സ॒പ്ത വൈ॑ ശീ॒ർഷ॑ണ്യാഃ പ്രാ॒ണാഃ ।
 അ॒സാവാ॑ദിത്യഃ ശീ॒രഃ പ്ര॒ജാനാ॑ം ।
 ശീ॒ർഷ॑ണേ॒വ പ്ര॒ജാനാ॑ം പ്രാ॒ണാൻ ദ॑ധാതി ।
 ത॒സ്മാഥ് സ॒പ്ത ശീ॒ർഷ॑ൻ പ്രാ॒ണാഃ ॥ ഇ॒ന്ദ്രോ വൃ॒ത്രം ഹ॒ത്വാ ।
 അ॒സുരാ॑ൻ പരാ॒ഭാവ്യ॑ । സ ഇ॒മാൽ ലോ॒കാ-ന॑ഭ്യജയത് ।
 ത॒സ്മാസൗ॑ ലോ॒കോ॑തിജിത ആ॒സീത് ।
 തം വി॒ശ്വക॑ർമാ ഭൂ॒ത്വാഭ്യ॑ജയത് ।
 യദ്-വൈ॒ശ്വക॑ർമ॒ണോ ഗൃ॑ഹ്യ॒തേ ॥ 35 (10)

TB 1.2.3.4

സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒കസ്യ॑-ഭിജി॒തൈ ॥
 പ്ര॒വാ ഏ॒തേ॑സ്മാ॒ല് ലോ॒കാ-ച്ഛ॑വന്തേ ।
 യേ വൈ॒ശ്വക॑ർമ॒ണം ഗൃ॑ഹ്ണ॒തേ ॥

ആദിത്യശ്ലോ ഗൃഹ്യതേ । ഇയം ഓ അദിതിഃ ।
 അസ്യാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠന്തി ॥ അന്യോന്യോ ഗൃഹ്യതേ ।
 വിശ്വാന്യേവാന്യേന കർമാണി കൂർവാണാ യന്തി ।
 അസ്യാമന്യേന പ്രതി തിഷ്ഠന്തി ॥
 താവാപരാർദ്ധാഥ് സംഘ്മസരസ്യാ-ന്യോന്യോ
 ഗൃഹ്യതേ () ॥ താവുഭൗ സഹ മഹാബ്രതേ ഗൃഹ്യതേ ।
 യജ്ഞസ്യുവാന്തം ഗത്വാ ।
 ഉഭയോർ ലോകയോഃ പ്രതി തിഷ്ഠന്തി ॥
 അർകൃമൃക്ഥം ഭവതി । അന്നാഭ്യസ്യാ-വരുദ്ധ്യേ ॥ 36 (15)
 (സമായുച്ഛ - തൃതിഗ്രാഹ്യാ ഗൃഹ്യന്തേ - ഗൃഹ്യന്തേ -
 സംഘ്മസരസ്വാന്യോന്യോ ഗൃഹ്യതേ പഞ്ച ച) (A3)

1.2.4 അനുവാകം 4 - തസ്മിന്നേവ ദിനേ ദിവാകീർത്തുനാമാനി സാമാനി

TB 1.2.4.1

ഏകവിപ്ലവ ഏഷ ഭവതി ।
 ഏതേന വൈ ദേവാ ഏകവിപ്ലവേന ।
 ആദിത്യമിത ഉത്തമച്ഛ സുവർഗം ലോക-മാരോഹയന് ।
 സ വാ ഏഷ ഇത ഏകവിപ്ലവഃ ।

തസ്യ ദശാവസ്താദഹാനി । ദശ പരസ്താത് ॥
 സ വാ ഏഷ വിരാജ്യുദയതഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ ।
 വിരാജി ഹി വാ ഏഷ ഉദയതഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ ।
 തസ്താദന്തരേമൗ ലോകൗ യന് ॥
 സർവേഷു സുവർഗേഷു ലോകേ-ഷാദിതപന്നേതി ॥ 37 (10)

TB 1.2.4.2

ദേവാ വാ ആദിത്യസ്യ സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ ।
 പരാചോഽതിപാദാദബിഭയുഃ ।
 തം ഛന്ദോദിരഭ്യു ഹന്ധ്യന്തൈ ॥
 ദേവാ വാ ആദിത്യസ്യ സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ ।
 അവാചോഽവപാദാദബിഭയുഃ ।
 തം പഞ്ചഭീ രശ്മിഭി-രുദവയന് ॥
 തസ്താദേകവിഷ്ണുശ്ച ഹൻ പഞ്ച ദിവാകീർത്യാനി ക്രിയന്തേ ।
 രശ്മയോ വൈ ദിവാകീർത്യാനി ॥ യേ ഗായത്രേ ।
 തേ ഗായത്രീഷുത്തരയോഃ പവമാനയോഃ ॥ 38 (10)

TB 1.2.4.3

മഹാദിവാകീർത്യു ഹോതുഃ പൃഷ്ഠം ।
 വികർണം ബ്രഹ്മസാമം । ഭാസോഽഗ്നിഷ്ടോമഃ ॥

അമൈതാനി പരാണി ।

പരൈർവൈ ദേവാ ആദിത്യം സുവർഗം ലോകംപാരയൻ ।

യദപാരയൻ । തത് പരാണാം പരത്വം ।

പാരയന്ത്യേനം പരാണി । യ ഏവം വേദ ।

അമൈതാനി സ്പരാണി () ।

സ്പരൈർവൈ ദേവാ ആദിത്യം സുവർഗം ലോകംസ്പാരയൻ ।

യദസ്പാരയൻ । തത് സ്പരാണാം സ്പരത്വം ।

സ്പാരയന്ത്യേനം സ്പരാണി । യ ഏവം വേദ ॥ 39 (15)

(ഏതി - പവമാനയോഃ - സ്പരാണീ പഞ്ച ച) (A4)

1.2.5 അനുവാകം 5 - പശവഃ വൈഷ്ണവാഭ്യാ നവ

TB 1.2.5.1

അപ്രതിഷ്ഠാം വാ ഏതേ ഗച്ഛന്തി ।

യേഷാം സംവത്സരേണാപ്തേം । ഏകാദശിന്യാപ്യതേ ॥

വൈഷ്ണവം വാമന-മാലഭന്തേ । യജ്ഞോ വൈ വിഷ്ണുഃ ।

യജ്ഞമേവാലഭന്തേ പ്രതിഷ്ഠിത്യേ । ഐന്ദ്രാഗ്ന-മാലഭന്തേ ।

ഇന്ദ്രാഗ്നീ വൈ ദേവാനാ-മയാതയാമാനു ।

യേ ഏവ ദേവതേ അയാതയാമീ । തേ ഏവാലഭന്തേ । 40 (10)

TB 1.2.5.2

വൈശ്വദേവ-മാലഭന്തേ । ദേവതാ ഏവാവ-രുന്ധതേ ।
 ദ്യാവാപൃഥ്വിത്യാം യേനു-മാലഭന്തേ ।
 ദ്യാവാപൃഥ്വിവ്യോരേവ പ്രതി തിഷ്ഠന്തി ।
 വായുവ്യം ഹിംസമാലഭന്തേ ।
 വായുരേവൈഭ്യോ യഥാഽയതനാദ്-ദേവതാ അവരുന്ധേ ।
 ആദിത്യാമവിം ഹിംശാ-മാലഭന്തേ । ഇയം ഹി അദിതിഃ ।
 അസ്യാമേവ പ്രതി തിഷ്ഠന്തി ।
 മൈത്രാവരുണീ-മാലഭന്തേ । 41 (10)

TB 1.2.5.3

മിത്രേണൈവ യജ്ഞസ്യ സിഷ്ടം ശമയന്തി ।
 വരുണേന ദുരിഷ്ടം ।
 പ്രാജാപത്യം തുപരം മഹാബ്രത ആലഭന്തേ ।
 പ്രാജാപത്യോഽതിഗ്രാഹ്യോ ഗൃഹ്യതേ ।
 അഹരേവ രൂപേണ സമർദ്ധയന്തി ।
 അഥോ അഹ ഏവൈഷ ബലിർ ഹിയതേ ।
 ആഗ്നേയമാലഭന്തേ പ്രതി പ്രജ്ഞാതൈ ॥
 അജപേതാൻ. വാ ഏതേ പൂർവൈർമാസൈര-വരുന്ധതേ ।

യദേതേ ഗവ്യാഃ പശവ ആലഭ്യന്തേ ।

ഉദയേഷാം പശൂനാ-മവരുദ്ധ്യ () ॥ 42 (10)

TB 1.2.5.4

യദതിരിക്താ-മേകാദശിനീ-മാലഭേരന് ।

അപ്രിയം ഭ്രാതൃവ്യ-മഭ്യതിരിച്ഛേത ।

യദ് ദ്വാദ്വാ പശു സമസ്യേയുഃ ।

കനീയ ആയുഃ കുർവീരന് ।

യദേതേ ബ്രാഹ്മണവന്തഃ പശവ ആലഭ്യന്തേ ।

നാപ്രിയം ഭ്രാതൃവ്യ-മഭ്യതിരിച്ഛേതേ ।

ന കനീയ ആയുഃ കുർവതേ ॥ 43 (7) (തേ - ഏവാലഭന്തേ -
മൈത്രാവരുണീമാലഭന്തേ - ധവരുദ്ധ്യ - +സപ്ത ച) (A5)

1.2.6 അനുവാകം 6 - മഹാബ്രതം

TB 1.2.6.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാഃ സൃഷ്ട്വാ വൃത്തോഽശയത് ।

തം ദേവാ ഭൂതാനാഽ രസം തേജഃ സംഭൂത്യ ।

തേനൈനമഭിഷജ്യന് । മഹാനവവർതീതി ।

തൻ മഹാബ്രതസ്യ മഹാബ്രതത്വം ।

മഹദ്-ബ്രതമിതി । തൻ മഹാബ്രതസ്യ മഹാബ്രതത്വം ।

മഹതോ വ്രതമിതി । തൻ മഹാവ്രതസ്യ മഹാവ്രതത്വം ॥

പഞ്ചവിഷ്ശഃ സ്തോമോ ഭവതി । 44 (10)

TB 1.2.6.2

ചതുർവിഷ്ശ-ത്യർദ്ധമാസഃ സംവത്സരഃ ।

യദ് വാ ഏതസ്മിൻമ് സംവത്സരേ ധിപ്രാജായത ।

തദന്നം പഞ്ചവിഷ്ശ-മഭവത് ॥ മദ്ധ്യതഃ ക്രിയതേ ।

മദ്ധ്യതോ ഹ്യന്നമശിതം ധിനോതി ।

അഥോ മദ്ധ്യത ഏവ പ്രജാനാമുർഗ്ധീയതേ ॥

അഥ യദാ ഇദമന്തതഃ ക്രിയതേ ।

തസ്മാദുദന്തേ പ്രജാഃ സമേധന്തേ ।

അന്തതഃ ക്രിയതേ പ്രജനനായൈവ ॥

ത്രിവൃച്ഛിരോ ഭവതി । 45 (10)

TB 1.2.6.3

ത്രേധാ വിഹിതച് ഹി ശിരഃ । ലോമ ഛവീരസ്ഥി ॥

പരാചാ സ്തുവന്തി । തസ്മാത് തഥ് സദൃഗേവ ।

ന മേദ്യതോഽനു മേദ്യതി । ന കൃശ്യതോഽനു കൃശ്യതി ॥

പഞ്ചദശോഽന്യഃ പക്ഷോ ഭവതി । സപ്തദശോഽന്യഃ ।

തസ്മാദ്-വയാഽസ്യ-ന്യതരമർദ്ധമഭി പർയാവർതന്തേ ।

അന്യതരതോ ഹി തദ്-ഗരീയഃ ക്രിയതേ ॥ 46 (10)

TB 1.2.6.4

പഞ്ചവിംശ ആത്മാ ഭവതി ।

തസ്മാൻ-മദ്ധ്യതഃ പശവോ വരിഷ്ഠാഃ ॥ ഏകവിംശം പൃച്ഛം ।

ദിപദാസു സുവന്തി പ്രതിഷ്ഠിതൈഃ ॥

സർവേണ സഹ സുവന്തി । സർവേണ ഹൃത്ത്ഥനാത്ത്ഥനീ ।

സഹോത്പതന്തി ॥ ഏകൈകാ-മുച്ഛിഷന്തി ।

ആത്മന്. ഹൃങ്ഗാനി ബദ്ധാനി ॥

ന വാ ഏതേന സർവഃ പുരുഷഃ । 47 (10)

TB 1.2.6.5

യദിത ഇതോ ലോമാനി ദതോ നഖാൻ । പരിമാദഃ ക്രിയന്തേ ।

താനേവ തേന പ്രത്യുപ്യന്തേ ॥ ഔദുംബരസ്തല്പോ ഭവതി ।

ഊർഗാ അന്നമുദുംബരഃ ।

ഊർജ ഏവാനാദ്യസ്യ-വരുദ്ധൈഃ ॥

യസ്യ തല്പസദ്യ-മനഭിജിതഽ സ്യാത് ।

സ ദേവാനാഽ സാമ്യക്ഷേ ।

തല്പസദ്യ-മഭിജയാനീതി തല്പമാ-രുഹ്യോദ്-ഗായേത് ।

തല്പസദ്യ-മേവാഭിജയതി । 48 (10)

TB 1.2.6.6

യസ്യ തല്പസദ്യ-മഭിജിതഃ സ്യാത് ।

സ ദേവാനാഃ സാമ്യക്ഷേ ।

തല്പസദ്യം മാ പരാജേഷിതി തല്പ-മാരുഹ്യോദ്-ഗായേത് ।

ന തല്പസദ്യം പരാജയതേ ॥ പ്ലേങ്ഖേ ശഛ്സതി ।

മഹോ വൈ പ്ലേങ്ഖഃ । മഹസ ഏവാന്നാദ്യസ്യാ-വരുദ്ധ്യേ ॥

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസന് ।

ത ആദിത്യേ വ്യായച്ഛന്ത ।

തം ദേവാഃ സമജയന് । 49 (10)

TB 1.2.6.7

ബ്രാഹ്മണശ്ച ശൂദ്രശ്ച ചർമകർതേ വ്യായച്ഛന്തേ ।

ദൈവ്യോ വൈ വർണോ ബ്രാഹ്മണഃ । അസൂര്യഃ ശൂദ്രഃ ।

ഇമേഽരാഥ് സൂരിമേ സൂദ്യുത-മക്ര-ന്നിത്യന്യതരോ

ബ്രൂയാത് ।

ഇമ ഉദാസീകാരിണ ഇമേ ദൂർദ്യുത-മക്ര-ന്നിത്യന്യതരഃ ।

യദേവൈഷാഃ സുകൃതം യാ രാദ്ധിഃ ।

തദന്യുതരോ-ടിശ്രീണാതി ।

യദേവൈഷാം ദുഷ്ടതം യാദരാധിഃ ।

തദന്യുതരോ-പഹന്തി । ബ്രാഹ്മണഃ സം ജയതി () ।

അമുമേവാദിത്യം ഭാത്യവ്യസ്യ സംവിന്ദന്തേ ॥ 50 (11)

(ഭവതി - ഭവതി - ക്രിയതേ - പുരുഷോ - ജയത്യ
ജയ - ജയത്യേകം ച) (A6)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 6 Anuvaakams :-

(ഉദ്ധ്യന്യമാനം - നവൈതാനി - സന്തതി - രേകവിഴ്ശ
ഏഷോ - പ്രതിഷ്ഠാം - പ്രജാപതിർ വൃത്തഃ ഷട്)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of dasanees :-

(ഉദ്ധ്യന്യമാനം - ശോചിഷ്ഠശോ - ഗേ സപതാ -
നതിഗ്രാഹ്യാ - വൈശ്വദേവമാലഭന്തേ പഞ്ചാശത്)

First and Last Word of Second Prapaatakam :-

(ഉദ്ധ്യന്യമാനം - സംവിന്ദന്തേ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ
പ്രഥമാഷ്ടകേ ദിതീയഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 1, Prapaatakam 2 (TB 1.2)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	27	272
Anuvakam 2	5	51
Anuvakam 3	4	45
Anuvakam 4	3	35
Anuvakam 5	4	37
Anuvakam 6	7	71
Total →	50	511

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1.3 പ്രഥമാഷ്ടകേ തൃതീയഃ പ്രപാഠകഃ-വാജപേയബ്രാഹ്മണം

1.3.1 അനുവാകം 1 - പുനരാധേയശേഷഃ ആജുഭാഗയോർവിശേഷഃ

TB 1.3.1.1

ദേ॒വാ॒സു॒രാഃ സം॑യ॒ത്താ ആ॑സ॒ന് ।

തേ ദേ॒വാ വി॑ജയ-മു॒പയ॑ന്തഃ ।

അ॒ഗ്നീ॒ഷോമ॑യോ-സ്മേ॒ജസി॑നീ॒സ്തനുഃ॑ സം നൃ॒ധത॑ ।

ഇ॒ദമു॑ നോ ഭ॒വി॒ഷ്യ॑തി । യദി॑ നോ ജേ॒ഷ്യന്തീ॑തി ।

തേനാ॒ഗ്നീ॒ഷോമാ॑-വ॒പാക്രാ॑മ॒താം । തേ ദേ॒വാ വി॑ജി॒ത്യ ।

അ॒ഗ്നീ॒ഷോമാ॑-വ॒ന്വൈ॒ച്ച॒ന് ।

തേ॒ഽഗ്നി॑-മ॒ന്വവി॑ന്ദ॒ൻ-നൃ॒തൃ॒ഷ്ടു॑മ് സ॒ന്നം ।

തസ്യ॑ വി॒ഭക്തീ॑ഭി-സ്മേ॒ജസി॑നീ॒സ്തനു॑-ര॒വാരു॑ന്ധ॒ത । 1 (10)

TB 1.3.1.2

തേ സോമ॑-മ॒ന്വവി॑ന്ദ॒ന് । തമ॑ഷ്ണ॒ന് ।

തസ്യ॑ യഥാ॒ഭി॒ജ്ഞാ॑യം ത॒നുർ വൃ॑ഗൃഹ്ണ॒ത ।

തേ ഗ്ര॒ഹാ അ॑ഭ॒വന് । തദ്-ഗ്ര॒ഹാണാ॑ം ഗ്ര॒ഹത്വം॑ ।

യ॒സ്യൈ॒വം വി॑ദു॒ഷോ ഗ്ര॒ഹാ ഗൃ॑ഹ്യ॒ന്തേ ।

തസ്യ॑ ത്വേ॒വ ഗൃ॑ഹീ॒താഃ ॥

നാനാഗേ॑യം പു॒നരാ॑ധേ॒യേ കു॒ര്യാത് ।

യദ॑നാഗേ॒യം പു॒നരാ॑ധേ॒യേ കു॒ര്യാത് ।

വ്യു॑ദ്ധമേ॒വ തത് । 2 (10)

TB 1.3.1.3

അ॒നാഗേ॑യം ധ്വാ॒ ഏ॒തത് ക്രീ॑യതേ ।

യഥ് സ॒മി॒ധ-സു॒തൃ॒നപാ॑തമി॒ഡോ ബ॒ർഹി॑ർ-യ॒ജതി॑ ॥

ഉ॒ഭാവാ॑ഗേ॒യാ-വാ॒ജ്യഭാ॑ഗൗ സൃ॒താം ॥

അ॒നാജ്യ॑ഭാ॒ഗൗ-ഭ॒വത॑ ഇ॒ത്യാഹുഃ॑ ।

യദു॒ഭാവാ॑ഗേ॒യാവ॒ന്വഞ്ചാ॑വിതി ।

അ॒ഗ്നയേ॑ പ॒വമാ॑നായോ॒ത്തരഃ॑ സൃ॒താത് । യത് പ॒വമാ॑നായ ।

തേ॒നാജ്യ॑ ഭാ॒ഗഃ । തേ॒ന സൗ॑മ്യഃ ॥

ബു॒ധന്വ॑ത്യാഗേ॒യ-സൃ॒താജ്യ॑-ഭാ॒ഗസ്യ॑ പു॒രോഽനു॑വാ॒ക്യാ

ഭ॒വതി॑ । 3 (10)

TB 1.3.1.4

യഥാ॑ സു॒പ്തം ബോ॒ധയ॑തി । താ॒ദൃഗേ॒വ തത് ॥

അ॒ഗ്നി॒ന്യുക്താഃ॑ പ॒ത്നീ സം॑യാ॒ജാനാ॑മൃ॒ച്ഃ സൃ॑ഗ്ഃ ।

തേ॒നാഗേ॑യൗ സർവം ഭ॒വതി॑ ॥

ഏ॒ക॒ധാ തേ॒ജസി॑നീം ഭേ॒വതാ॑-മു॒പൈതീ॑ത്യാഹുഃ ।

സൈ॒നമീ॑ശ്വരാ പ്ര॒ഭഹ॑ ഇ॒തി ॥ നേ॑തി ബ്രൂ॒യാത് ।

പ്രജനനം ഓ അഗ്നിഃ । പ്രജനന-മേവോപൈതീതി ॥
കൃതയജുഃ സംഭൃത സംഭാര ഇത്യാഹുഃ । 4 (10)

TB 1.3.1.5

ന സംഭൃത്യാഃ സംഭാരാഃ । ന യജുഃ കാര്യമിതി ॥
അഥോ ഖലു । സംഭൃത്യാ ഏവ സംഭാരാഃ । കാര്യം യജുഃ ।
പുനരാധേയസ്യ സമൃദ്ധ്യേ ॥ തേനോപാഘൃശു പ്രചരതി ।
ഏഷ്യ ഇവ വാ ഏഷഃ । യത് പുന-രാധേയഃ ।
യഥോപാഘൃശു നഷ്ടമിച്ചതി । 5 (10)

TB 1.3.1.6

താദൃഗേവ തത് ॥ ഉച്ചൈഃ സ്വിഷ്ടകൃതമൂം സൃജതി ।
യഥാ നഷ്ടം വിത്വാ പ്രാഹായമിതി । താദൃഗേവ തത് ॥
ഏകധാ തേജസിനീം ദേവതാമുപൈതീത്യാഹുഃ ।
സൈനമീശ്വരാ പ്രദഹ ഇതി । തത്തഥാ നോപൈതി ।
പ്രയാജാനുയാജേഷ്ഠവ വിഭക്തീഃ കുര്യാത് ।
യഥാപൂർവ-മാജ്യദാഗൗ സൃതാം ॥
ഏവം പതീ സംയാജാഃ () । 6 (10)

TB 1.3.1.7

തദ്-വൈശ്യാനരവത്-പ്രജനനവത്തര-മുപൈതീതി ॥
തദാഹുഃ । വ്യുദ്ധം ഓ ഏതത് ।

അനാഗേ॑യം വാ ഏ॑തത് ക്രിയ॑ത ഇ॒തി ॥ നേ॑തി ബ്രൂ॒യാത് ।

അ॒ഗ്നിം പ്ര॒ഥ॒മം വി॑ഭക്തീ॒നാം യ॑ജതി ।

അ॒ഗ്നിമു॑ത്ത॒മം പ॑തീ॒ സംയോ॑ജാനാം ।

തേ॒നാഗേ॑യം । തേ॒ന സ॒മൃദ്ധം॑ ക്രിയ॑ത ഇ॒തി ॥ 7 (9)

(അ॒രു॒ന്ധ - തൈ॒വ തദ് - ഭ॑വതി - സംഭൃ॑തസംഭാര

ഇ॒ത്യാഹു॑ - രി॒ച്ഛതി॑ - പ॒തീസംയോ॑ജാ - +നവ॑ ച) (A1)

1.3.2 അനുവാകം 2 - വാജപേയസ്യ വിധിഃ

TB 1.3.2.1

ദേ॒വാ വൈ॑ യ॒ഥാദർശം॑ യ॑ജ്ഞാനാഹ॑രന്ത ।

യോ॑ഽഗ്നി॒ഷ്ടോ॒മം । യ॒ ഉ॒ക്ഥ്യം॑ । യോ॑ഽതിരാ॒ത്രം ।

തേ॒ സ॒ഹൈ॒വ സർവേ॑ വാജ॒പേയ-മ॑പശ്യ॒ന് । തേ॒ ।

അ॒ന്യോ॒ന്യസ്മൈ॑ നാ॒തിഷ്ഠ॑ന്ത । അ॒ഹ॒മനേ॑ന യ॒ജാ ഇ॒തി ।

തേ॒ഽബ്രൂ॑വ॒ന് । ആ॒ജി॒മ॒സ്യ ധാ॑വാ॒മേതി॑ । 8 (10)

TB 1.3.2.2

ത॒സ്മിൻ-നാ॑ജി॒മധാ॑വ॒ന് । തം ബൃ॑ഹ॒സ്പതി॑-രു॒ദ്രജ॑യത് ।

തേ॒നായ॑ജത । സ॒ സ്വാ॑രാ॒ജ്യ-മ॒ഗച്ഛ॑ത് । ത॒മിന്ദ്രോ॑ഽബ്ര॒വീത് ।

മാ॒മനേ॑ന യാ॒ജയേ॑തി । തേ॒നേന്ദ്ര-മ॑യാ॒ജയ॑ത് ।

സോ॑ഽഗ്രം ദേ॒വതാ॑നാം പ॒രൈ॑ത് । അ॒ഗച്ഛ॑ഥ്-സ്വാ॑രാ॒ജ്യം ।

അ॒തിഷ്ഠ॑ന്താ॒സ്മൈ ജൈ॑ഷ്ടാ॒യ ॥ 9 (10)

TB 1.3.2.3

യ ഏ॒വം ധീ॒വ്യാൻ. വാ॑ജപേ॒യേന॑ യജതേ ।
ഗച്ഛ॑തി സ്വാ॒രാജ്യം । അ॒ഗ്രച് സ॒മാനാ॑നാം പരേ॒തി ।
തിഷ്ഠ॑ന്തേ॒സ്മൈ ജൈ॒ഷ്ടായ॑ ॥
സ വാ ഏ॒ഷ ബ്രാ॒ഹ്മണ॑സ്യ ചൈ॒വ രാ॑ജന്യ॒സ്യ ച യ॒ജ്ഞഃ ॥
തം ധീ॒വാ ഏ॒തം ധീ॒വാജ॑പേ॒യ ഇ॒ത്യാഹുഃ ।
വാ॒ജാപേ॒യാ വാ ഏ॒ഷഃ । വാ॒ജഃ ഹ്യേ॒തേന॑ ദേ॒വാ ഐ॒ഹ്വസ്ത॑ ॥
സോ॒മോ വൈ॒ വാജ॑പേ॒യഃ ।
യോ വൈ॒ സോ॒മം ധീ॒വാജ॑പേ॒യം ധീ॒വേദ॑ । 10 (10)

TB 1.3.2.4

വാ॒ജേ॒വൈനം॑ പീ॒ത്വാ ദ॑വതി । ആ॒സ്യ വാ॑ജീ ജായതേ ॥
അ॒ന്നം വൈ॒ വാജ॑പേ॒യഃ । യ ഏ॒വം ധീ॒വേദ॑ । അ॒ത്ത്യ॒ന്നം ।
ആ॒സ്യാ॒ന്നാദോ॑ ജായതേ ॥ ബ്ര॒ഹ്മ വൈ॒ വാജ॑പേ॒യഃ ।
യ ഏ॒വം ധീ॒വേദ॑ । അ॒ത്തി ബ്ര॒ഹ്മണാ॑സ്മിൻ ।
ആ॒സ്യ ബ്ര॒ഹ്മാ ജായതേ॑ ॥ 11 (10)

TB 1.3.2.5

വാ॒ഗൈ വാ॑ജ॒സ്യ പ്ര॒സവഃ॑ । യ ഏ॒വം ധീ॒വേദ॑ ।
ക॒രോതി॑ വാ॒ചാ വീ॒ര്യം॑ । ഐ॒നം ധീ॒വാചാ॑ ഗച്ഛതി ।
അ॒പി॒വതി॑ ധീ॒വാചം॑ വദതി ॥

പ്ര॒ജാപ॑തിർ ദേ॒വേഭ്യോ॑ യ॒ജ്ഞാൻ വ്യാ॑ദിശത് ।
 സ ആ॒ത്മൻ വാ॑ജപേ॒യ-മ॑ധത്ത । തം ദേ॒വാ അ॑ബ്രൂ॒വന് ।
 ഏ॒ഷ വാ॒വ യ॒ജ്ഞഃ । യദ്-വാ॑ജപേ॒യഃ । 12 (10)

TB 1.3.2.6

അ॒പ്യേവ॑ നോ॒ഽത്രാ॑സ്തിതി ।
 തേ॒ഭ്യ ഏ॒താ ഉ॒ജ്ജി॑തീഃ പ്രാ॒യച്ഛ॑ത് ॥
 താ വാ ഏ॒താ ഉ॒ജ്ജി॑തയോ വ്യാ॒ഖ്യായ॑ന്തേ ।
 യ॒ജ്ഞ॑സ്യ॒ സർവ॑തായ । ദേ॒വതാ॑നാ-മനി॒ർഭാ॑ഗായ ॥
 ദേ॒വാ വൈ ബ്ര॑ഹ്മണ॒ശ്ചാന്ന॑സ്യ ച ശ॒മല॑മപാ॒ഘ്നന് ।
 യദ്-ബ്ര॑ഹ്മ॒ണഃ ശ॒മല॑മാസീ॒ത് ।
 സാ ഗാ॒മാ നാ॒രാശ്ഽസ്യ॑ ഭ॒വത് । യദ॑ന്ന॒സ്യ ।
 സാ സു॒രാ ॥ 13 (10)

TB 1.3.2.7

തസ്മാദ്-ഗാ॒യത॑ശ്ച മ॒ത്ത॑സ്യ ച ന പ്ര॒തിഗൃ॑ഹ്യം ।
 യത് പ്ര॒തിഗൃ॑ഹ്ണീ॒യാത് । ശ॒മലം പ്ര॒തിഗൃ॑ഹ്ണീ॒യാത് ॥
 സർവാ॒ വാ ഏ॒ത॑സ്യ॒ വാചോ॑ ഽ॒വരു॑ദ്ധാഃ ।
 യോ വാ॑ജപേ॒യയാ॑ജീ ।
 യാ പൃ॒ഥി॒വ്യാം യാ॑ഽഗ്നൗ യാ ര॒ഥ॑ന്തരേ ।
 യാ॑ന്തരി॒ക്ഷേ യാ॑ വായൗ യാ വാ॒മദേ॑വ്യേ ।

യാ ദിവി യാഽഽദിത്യേ യാ ബൃഹതി ।
യാഽഹ്നു യൗഷധീഷു യാ വനസ്പതിഷു ॥
തസ്മാദ് വാജപേയയാജ്യാർത്ഥിജീനഃ () ।
സർവാ ഹൃസ്യ വാചോ ഽവരുദ്ധാഃ ॥ 14 (11)
(ധാവാമേതി - ജൈഷ്ഠ്യായ - വേദ - ബ്രഹ്മാ ജായതേ -
വാജപേയഃ - സുരാ - ഽർത്ഥിജീന ഏകം ച) (A2)

1.3.3 അനുവാകം 3 - തസ്യ ഗ്രഹവിശേഷാഃ

TB 1.3.3.1

ദേവാ വൈ യദന്യൈർ-ഗ്രഹൈർ-യജ്ഞസ്യ
നാവാരൂന്ധത ।
തദതിഗ്രാഹ്യൈർ-രതിഗൃഹ്യാ-വാാരൂന്ധത ।
തദതിഗ്രാഹ്യാണാ-മതിഗ്രാഹ്യത്വം ॥
യദതിഗ്രാഹ്യാ ഗൃഹ്യന്തേ ॥
യദേവാന്യൈർ-ഗ്രഹൈർ യജ്ഞസ്യ നാവാരൂന്ധേ ।
തദേവ തൈരതിഗൃഹ്യാ-വാരൂന്ധേ ॥
പഞ്ച ഗൃഹ്യന്തേ । പാക്തോ യജ്ഞഃ ।
യാവാനേവ യജ്ഞഃ । തമാപ്താ ഽവാരൂന്ധേ ॥ 15 (10)

TB 1.3.3.2

സർവ ഐന്ദ്രാ ഭവന്തി ।
 ഏകധൈവ യജമാന ഇന്ദ്രിയം ദധതി ॥
 സ്വപദശ പ്രാജാപത്യാ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ ।
 സ്വപദശഃ പ്രജാപതിഃ । പ്രജാപതേ-രാപ്തേ ॥
 ഏകയർചാ ഗൃഹ്ണാതി ।
 ഏകധൈവ യജമാനേ വീര്യം ദധാതി ॥
 സോമഗ്രഹാഃശ്ച സൂരാഗ്രഹാഃശ്ച ഗൃഹ്ണാതി ।
 ഏതദ് വൈ ദേവാനാം പരമമന്നം । യഥ് സോമഃ । 16 (10)

TB 1.3.3.3

ഏതൻ മനുഷ്യാണാം । യഥ് സൂരാ ।
 പരമേണൈവാസ്മാ അന്നാദ്യേനാവര-മന്നാദ്യ-മവരുന്ധേ ॥
 സോമഗ്രഹാൻ ഗൃഹ്ണാതി ।
 ബ്രഹ്മണോ വാ ഏതത് തേജഃ । യഥ് സോമഃ ।
 ബ്രഹ്മണ ഏവ തേജസാ തേജോ യജമാനേ ദധാതി ।
 സൂരാഗ്രഹാൻ ഗൃഹ്ണാതി ।
 അന്നസ്യ വാ ഏതച്ഛമലം ।
 യഥ് സൂരാ । 17 (10)

TB 1.3.3.4

അന്നസ്യേവ ശമലേന ശമലം യജമാനാ-ദപഹന്തി ||
സോമഗ്രഹാഽശ്വ സുരാഗ്രഹാഽശ്വ ഗൃഹ്ണാതി ।
പുമാൻ. വൈ സോമഃ । സ്ത്രീ സുരാ ॥ തൻ മിമൂനം ।
മിമൂനമേവാസ്യ തദ്-യജേതേ കരോതി പ്രജനനായ ।
ആത്മാനമേവ സോമഗ്രഹൈഃ സ്വൃണോതി ।
ജായാഴ് സുരാ ഗ്രഹൈഃ ।
തസ്മാദ്-വാജപേയയാജ്യമുഷ്ടിൗ ലോകേ സ്ത്രിയഴ് സംഭവതി ।
വാജപേയാ-ഭിജിതഃ ഹൃസ്യ ॥ 18 (10)

TB 1.3.3.5

പൂർവേ സോമഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ । അപരേ സുരാഗ്രഹാഃ ।
പൂരോക്ഷാഴ് സോമഗ്രഹാൻമ- സാദയതി ।
പശ്ചാദക്ഷാഴ് സുരാഗ്രഹാൻ ।
പാപവസ്യസസ്യ വിധൃത്യൈ ॥ ഏഷ വൈ യജമാനഃ ।
യഥ് സോമഃ । അന്നാഴ് സുരാ ॥
സോമഗ്രഹാഽശ്വ സുരാഗ്രഹാഽശ്വ വൃതിഷജതി ।
അന്നാഭ്യേനൈവൈനം വൃതിഷജതി ॥ 19 (10)

TB 1.3.3.6

സംപൃചഃ സ്ഥ സം മാ ഭദ്രേണ പൃക്തേത്യാഹ ।
 അന്നം വൈ ഭദ്രം । അന്നാദ്യേനൈവൈനയ് സ്യസൃജതി ॥
 അന്നസ്യ വാ ഏതച്ഛമലം । യഥ് സൂരാ ।
 പാപ്മൈവ ഖലു വൈ ശമലം ।
 പാപ്മനാ വാ ഏനമേതച്ഛമലേന വൃതിഷജതി ।
 യഥ് സോമഗ്രഹാഽശ്ച സൂരാഗ്രഹാഽശ്ച വൃതിഷജതി ॥
 വിപൃചഃ സ്ഥ വി മാ പാപ്മനാ പൃക്തേത്യാഹ ।
 പാപ്മൈവൈനയ് ശമലേന വ്യാവർതയതി । **20 (10)**

TB 1.3.3.7

തസ്മാദ് വാജപേയയാജീ പൃതോ മേദ്ധ്യോ ദക്ഷിണ്യഃ ॥
 പ്രാങ്ദ്രവതി സോമഗ്രഹൈഃ ।
 അമൃമേവ തൈർ ലോക-മഭിജയതി ।
 പ്രത്യങ്ഖ്സൂരാ ഗ്രഹൈഃ ।
 ഇമമേവ തൈർ ലോക-മഭിജയതി ॥
 പ്രതിഷ്ഠന്തി സോമഗ്രഹൈഃ । യാവദേവ സത്യം ।
 തേന സൂയതേ ॥ വാജസ്യദ്ഭ്യഃ സൂരാഗ്രഹാൻ. ഹരന്തി ।
 അന്യുതേനൈവ വിശ്യ് സ്യസൃജതി () ॥
 ഹിരണ്യപാത്രം മധോഃ പൂർണം ദദാതി ।

മ॒ധ॒വ്യോ॑ഽ സാ॒നീ॒തി॑ ॥ ഏ॒ക॒ധാ॑ ബ്ര॒ഹ്മ॒ണ ഉ॒പ ഹ॑രതി ।

ഏ॒ക॒ധൈ॒വ യ॑ജമാ॒ന ആ॒യു॒സ്തേ॒ജോ ദ॒ധാ॒തി॑ ॥ 21 (14)

(ആ॒പ്താ॑ഽവ॒രു॒ന്ധേ - സോ॒മഃ - ശ॒മ॒ലം യഥ്॑ സു॒രാ - ഹൃ॑ -
സൈ॒സ്യ॒നം വൃ॑തി॒ഷജ॒തി - വ്യാ॑വ॒ർത॒യതി॑ - സൃ॒ജതി॑
ച॒ത്വാരി॑ ച) (A3)

1.3.4 അനുവാകം 4 - പശവഃ സപദശ

TB 1.3.4.1

ബ്ര॒ഹ്മ॒വാ॒ദി॒നോ വ॑ദന്തി । നാ॒ഗ്നി॒ഷ്ടോ॒മോ നോ॑ക്ഥ്യഃ ।

ന ഷോ॒ഡശീ॑ നാ॒തിരാ॒ത്രഃ ।

അ॒ഥ ക॒സ്മാദ് വാ॑ജപേ॒യേ സ॒ർവേ॑

യ॒ജ്ഞക്ര॑ത॒വോ॑ഽവ॒രു॒ദ്ധ്യ॒ന്ത ഇ॒തി । പ॒ശു॒ഭി॒രി॒തി ബ്രൂ॑യാത് ॥

ആ॒ഗ്നേ॒യം പ॒ശുമാ॑ലഭ॒തേ । അ॒ഗ്നി॒ഷ്ടോ॒മമേ॒വ തേ॒നാ॑വ॒രു॒ന്ധേ ।

ഐ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നേ॒നോ॑ക്ഥ്യം ।

ഐ॒ന്ദ്രേ॒ണ ഷോ॒ഡശീ॑നഃ സ്തോ॒ത്രം ।

സാ॒ര॒സ്വ॒ത്യാ-॑ഽതിരാ॒ത്രം । 22 (10)

TB 1.3.4.2

മാ॒രു॒ത്യാ ബൃ॑ഹ॒തഃ സ്തോ॒ത്രം ।

ഏ॒താവ॑ന്തോ॒ വൈ യ॑ജ്ഞക്ര॒തവഃ॑ ।

താൻ പ॒ശു॒ഭി॒രേ॒വാ-॑വ॒രു॒ന്ധേ ॥

ആ॒ത്മാ॒നമേ॒വ സ്പൃ॒ണോ-ത്യ॒ഗ്നിഷ്ടോ॒മേന॑ ।
 പ്രാ॒ണാപാ॒നാ-വു॒ക്ഥ്യേ॒ന ।
 വീ॒ര്യ॑ ഷോ॒ഡശി॑നഃ സ്തോ॒ത്രേണ॑ ।
 വാ॒ച-മ॒തിരാ॒ത്രേണ॑ । പ്ര॒ജാം ബൃ॑ഹതഃ സ്തോ॒ത്രേണ॑ ।
 ഇ॒മമേ॒വ ലോ॒കമ॒ഭി ജ॑യത്യ॒ഗ്നിഷ്ടോ॒മേന॑ ।
 അ॒ന്തരി॑ക്ഷ-മു॒ക്ഥ്യേ॒ന । 23 (10)

TB 1.3.4.3

സു॒വർഗം॑ ലോ॒ക॑ ഷോ॒ഡശി॑നഃ സ്തോ॒ത്രേണ॑ ।
 ദേ॒വയാ॑നാനേ॒വ പ॒ഥ ആ॒രോഹ॑-ത്യ॒തിരാ॒ത്രേണ॑ ।
 നാ॒ക॑ രോ॒ഹതി॑ ബൃ॑ഹതഃ സ്തോ॒ത്രേണ॑ ।
 തേ॒ജ ഏ॒വാത്മ॑ൻ ധ॒ത്ത ആ॒ഗ്നേയേ॑ന പ॒ശുനാ॑ ॥
 ഓ॒ജോ ബ॑ലമൈ॒ന്ദ്രാഗ്നേ॑ന । ഇ॒ന്ദ്രിയ॑-മൈ॒ന്ദ്രേണ॑ ।
 വാ॒ച॑ സാ॒രസ്വ॑ത്യാ ।
 ഉ॒ഭാവേ॑വ ദേ॒വലോ॑കം ച മ॒നുഷ്യ॑ലോ॒കം ചാ॒ഭിജ॑യതി
 മാ॒രുത്യാ॑ വ॒ശയാ॑ ॥ സ॒പ്തദ॑ശ പ്രാ॒ജാപ॑ത്യാൻ പ॒ശുനാ॑ലഭ॒തേ ।
 സ॒പ്തദ॑ശഃ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । 24 (10)

TB 1.3.4.4

പ്ര॒ജാപ॑തേരാ॒ഗ്നൈ ॥ ശ്യാ॒മാ ഏ॒കരൂ॑പാ ദ॒വന്തി॑ ।
 ഏ॒വമി॑വ ഹി പ്ര॒ജാപ॑തിഃ സമൃ॒ദ്ധ്യേ ॥

താൻ പര്യഗ്നികൃതാ-നുമ്സ്യജതി ॥
 മരുതോ യജ്ഞമജിഷ്വാസൻ പ്രജാപതേഃ ।
 തേഭ്യ ഏതാം മാരുതീം വശാമാലഭത ।
 തയൈവൈനാ-നശമയത് ॥ മാരുത്യാ പ്രചര്യ ।
 ഏതാൻമ് സംജ്ഞപയേത് । മരുത ഏവ ശമയിത്വാ । **25 (10)**

TB 1.3.4.5

ഏതൈഃ പ്രചരതി । യജ്ഞസ്യാഷാതായ ॥
 ഏകധാ വപാ ജുഹോതി । ഏകദേവത്യാ ഹി । ഏതേ ।
 അഥോ ഏകധൈവ യജമാനേ വീര്യം ദധാതി ॥
 നൈവാദേണ സപ്തദശശരാവേ-ണ്ണൈതർ.ഹി പ്രചരതി ।
 ഏതത് പുരോധാശാ ഹ്യേതേ ।
 അഥോ പശൂനാമേവ ഛിദ്രമപിദധാതി ॥
 സാരസ്വത്യോത്തമയാ പ്രചരതി () ।
 വാഗ് വൈ സർവ്വതീ । തസ്മാത് പ്രാണാനാം വാഗുത്തമാ ।
 അഥോ പ്രജാപതാവേവ യജ്ഞം പ്രതിഷ്ഠാപയതി ।
 പ്രജാപതിർ. ഹി വാക് ॥ അപന്നദതീ ഭവതി ।
 തസ്മാൻ മനുഷ്യാഃ സർവ്വാം വാചം വദന്തി ॥ **26 (16)**

(അതിരാത്ര - മന്തരിക്ഷമുക്ഥ്യേന - പ്രജാപതിഃ -
ശമയിത്വാത് - തമയാ പ്രചരതി ഷട് ച) (A4)

1.3.5 അനുവാകം 5 - രഥയാജനം

TB 1.3.5.1

സാവിത്രം ജുഹോതി കർമ്മണഃ കർമ്മണഃ പുരസ്താത് ॥
കസ്തദ്-വേദേത്യഹുഃ ।
യദ്-വാജപേയസ്യ പൂർവം യദപരമിതി ।
സവിത്യുപ്രസൂത ഏവ യഥാപൂർവം കർമാണി കരോതി ॥
സവനേ സവനേ ജുഹോതി ।
ആക്രമണമേവ തഥ് സേതും യജമാനഃ കുരുതേ ।
സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ ॥
വാചസ്പതിർ-വാചമദ്യ സ്വാദാതി ന ഇത്യാഹ ।
വാഗൈ ദേവാനാം പുരാടന്നമാസീത് ।
വാചമേവാസ്മാ അന്നം സ്വാദയതി ॥ 27 (10)

TB 1.3.5.2

ഇന്ദ്രസ്യ വജ്രോഽസി വാർത്രഘ്ന ഇതി രഥമുപാവഹരതി
വിജിത്യൈ ॥
വാജസ്യ നു പ്രസവേ മാതരം മഹീമിത്യാഹ ।
യച്ചൈവേയം । യച്ചാസ്യാമധി । തദേവാ-വരുന്ധേ ।

അഥോ തസ്മിന്നേവോദയേഽഭിഷിച്യതേ ॥

അഹ്നന്തര-മൃതമഹ്നു ദേഷജമിത്യശാൻ പപ്ലുലയതി ।

അഹ്നു വാ അശ്വാസ്യ തൃതീയം പ്രവിഷ്ടം ।

തദനുവേനനവപ്സവതേ । യദഹ്നു പപ്ലുലയതി । 28 (10)

TB 1.3.5.3

യദേവാസ്യാഹ്നു പ്രവിഷ്ടം । തദേവാവരുന്ധേ ॥

ബഹു വാ അശോ-ഽമേധ്യ-മുപഗച്ഛതി । യദഹ്നു പപ്ലുലയതി ।

മേധ്യാനേവൈനാൻ കരോതി ॥

വായുർവാ ത്വാ മനുർവാ ത്വോത്യാഹ ।

ഏതാ വാ ഏതം ദേവതാ അഗ്രേ അശ്വമയുഞ്ജന് ।

താഭിരേവൈനാൻ യുനക്തി ।

സവന്ധ്യാജ്ജിതൈ ॥

യജുഷാ യുനക്തി വ്യാവൃത്തൈ ॥ 29 (10)

TB 1.3.5.4

അപാം ന പാദാശുഹേമന്നിതി സംമാർഷ്ടി ।

മേധ്യാനേവൈനാൻ കരോതി ।

അഥോ സുതേയൈനാനാജിഃ സരിഷ്യതഃ ॥

വിഷ്ണു ക്രമാൻ ക്രമതേ ।

വിഷ്ണുരേവ ഭൂത്വേമാൽ ലോകാ-നഭിജയതി ॥

വൈശ്വദേവോ വൈ രഥഃ ।

അങ്കൗ നൃകാവദിതോ രഥം യാവിത്യാഹ ।

യാ ഏവ ദേവതാ രഥേ പ്രവിഷ്ടാഃ ।

താഭ്യ ഏവ നമസ്കരോതി । ആത്മനോഽനാർത്ത്യൈ () ॥

അശ്വരഥം ദാവുകോഽസ്യ രഥോ ദവതി । യ ഏവം വേദ ॥ 30

(12) (സ്വദയതി - പല്ലുലയതി - വ്യാവൃത്തയാ -
അനാർത്ത്യൈ ദേ ച) (A5)

1.3.6 അനുവാകം 6 - രഥധാവനം

TB 1.3.6.1

ദേവസ്യാഹഃ സവിതും പ്രസവേ ബൃഹസ്സതിനാ
വാജജിതാ വാജം ജേഷ്ഠിത്യാഹ ।

സവിത്യുപസൃത ഏവ ബ്രഹ്മണാ വാജമുജ്ജയതി ॥

ദേവസ്യാഹഃ സവിതും പ്രസവേ ബൃഹസ്സതിനാ
വാജജിതാ വർഷിഷ്ഠം നാകഃ രുഹേയമിത്യാഹ ।

സവിത്യുപസൃത ഏവ ബ്രഹ്മണാ വർഷിഷ്ഠം നാകഃ
രോഹതി ॥

ചാതാലേ രഥചക്രം നിമിതഃ രോഹതി ।

അതോ വാ അങ്ഗിരസ ഉത്തമാഃ സുവർഗം ലോകമായന്ന് ।

സാക്ഷാദേവ യജമാനഃ സുവർഗം ലോകമേതി ||

ആവേഷ്ടയതി | വജ്രോ വൈ രഥഃ |

വജ്രേണൈവ ദിശോഽഭിജയതി || 31 (10)

TB 1.3.6.2

വാജിനാഽ സാമ ഗായതേ | അന്നം വൈ വാജഃ |

അന്നമേ-വാവരുന്ധേ || വാചോ വർഷേ ദേവേഭ്യോഽപാക്രാമത് |

തദ്-വനസ്സതീൻ പ്രാവിശത് |

സൈഷാ വാഗ്-വനസ്സതിഷു വദതി | യാ ദുന്വദൗ |

തസ്മാദ്-ദുന്വദിഃ സർവാ വാചോതി വദതി ||

ദുന്വദീൻമ് സമാഹ്ണന്തി | പരമാ വാ ഏഷാ വാക് | 32 (10)

TB 1.3.6.3

യാ ദുന്വദൗ | പരമയൈവ വാചോഽവരാം വാചമ-വരുന്ധേ |

അഥോ വാച ഏവ വർഷേ യജമാനോ ഽവരുന്ധേ ||

ഇന്ദ്രായ വാചം വദതേന്ദ്രം വാജം ജാപയതേന്ദ്രോ

വാജമജയി-ദിത്യാഹ |

ഏഷ വാ ഏതർഹീന്ദ്രഃ |

യോ യജതേ | യജമാന ഏവ വാജമുജ്ജയതി ||

സപ്തദശ പ്രവൃദ്ധാനാജിം ധാവന്തി |

സപ്തദശം സ്തോത്രം ഭവതി ।

സപ്തദശ സപ്തദശ ദീയന്തേ । 33 (10)

TB 1.3.6.4

സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ । പ്രജാപതേ-രാഷ്ട്രൈ ॥

അർവാഽസി സപ്തീരസി വാജ്യസീത്യാഹ ।

അഗ്നിർവാ അർവാ । വായുഃ സപ്തീഃ । ആദിത്യോ വാജീ ।

ഏതാദിരേവാസൈ ദേവതാദിർ-ദേവരഥം യുനക്തി ॥

പ്രഷ്ടീവാഹിനം യുനക്തി । പ്രഷ്ടീവാഹീ വൈ ദേവരഥഃ ।

ദേവരഥമേവാസൈ യുനക്തി ॥ 34 (10)

TB 1.3.6.5

വാജീനോ വാജം ധാവത കാഷ്ഠാം ഗച്ഛതേത്യാഹ ।

സുവർഗോ വൈ ലോകഃ കാഷ്ഠാ ।

സുവർഗമേവ ലോകം യന്തി ॥

സുവർഗം വാ ഏതേ ലോകം യന്തി । യ ആജിം ധാവന്തി ॥

പ്രാഞ്ചോ ധാവന്തി । പ്രാഞ്ചിവ ഹി സുവർഗോ ലോകഃ ॥

ചതസ്യദിരനു മന്ത്രയതേ । ചതാരി ഛന്ദാഽസി ।

ഛന്ദാദിരേവൈനാൻമ സുവർഗം ലോകം ഗമയതി ॥ 35 (10)

TB 1.3.6.6

പ്ര॒വാ ഏ॒തേഽസ്മാ॑ല്-ലോ॒കാ॒ച്ഛ॒വന്തേ॑ । യ ആ॒ജിം ധാ॑വന്തി ।
ഉ॒ദഞ്ച॑ ആ॒വർത॑ന്തേ । അ॒സ്മാദേ॒വ തേ॑ന ലോ॒കാ॒ന്നയ॑ന്തി ॥
ര॒ഥ॒വി॒മോ॒ച॒നീ॒യം ജു॒ഹോ॒തി പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॑ത്യൈ ॥
ആ॒മാ വാ॒ജസ്യ॑ പ്ര॒സ॒വോ ജഗ॑മ്യാദി॒ത്യാഹ॑ ।
അ॒ന്നം വൈ॑ വാ॒ജഃ । അ॒ന്നമേ॒വാ॒വരു॑ന്ധേ ॥
യ॒ഥാ॒ലോ॒കം വാ॑ ഏ॒ത ഉ॒ജ്ജ॑യന്തി ।
യ ആ॒ജിം ധാ॑വന്തി ॥ 36 (10)

TB 1.3.6.7

കൃ॒ഷ്ണ॒ലം കൃ॒ഷ്ണ॒ലം വാ॒ജസ്യ॑ദ്ഭ്യഃ പ്ര॒യച്ഛ॑തി ।
യമേ॒വ തേ॑ വാ॒ജം ലോ॒കമു॒ജ്ജ॑യന്തി ।
തം പ॒രി॒ക്രി॒യാ-വരു॑ന്ധേ ॥ ഏ॒ക॒ധാ ബ്ര॒ഹ്മണ॑ ഉ॒പഹ॑രതി ।
ഏ॒ക॒ധൈ॒വ യ॒ജമാ॑നേ വീ॒ര്യം॑ ദധാതി ॥
ദേ॒വാ വാ॑ ഓ॒ഷധീ॑ഷ്വാ॒ജിമ॑യുഃ । താ ബൃ॒ഹ॒സ്സ॒തി-രു॑ദ॒ജയ॑ത് ।
സ നീ॒വാ॒രാ॒ന്നി॒രവു॑ണീത । ത॒ന്നീ॒വാ॒രാ॒ണാം നീ॒വാ॒രത്വം॑ ॥
നൈ॒വാ॒രശ്ച॑രുർ-ഭ॒വതി॑ । 37 (10)

TB 1.3.6.8

ഏ॒തദ്വൈ॑ ദേ॒വാനാം॑ പ॒രമ॑മ॒ന്നം । യ॒ന്നീ॒വാ॒രാഃ॑ ।
പ॒രമേ॑ണൈ॒വാസ്മാ॑ അ॒ന്നാദേ॒-നാ॒വര॑-മ॒ന്നാദു॑മ॒വരു॑ന്ധേ ॥

സപ്തദശശരാവോ ഭവതി । സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ ।
 പ്രജാപതേ-രാഷ്ട്രൈ ॥ ക്ഷീരേ ഭവതി ।
 രുചമേവാസ്മിൻ-ദധാതി ॥ സർപിഷ്ഠാൻ ഭവതി മേധ്യത്വായ ॥
 ബാർഹസ്ത്യേ വാ ഏഷ ദേവതയാ () । 38 (10)

TB 1.3.6.9

യോ വാജപേയേന യജതേ । ബാർഹസ്ത്യേ ഏഷ ചരൂഃ ॥
 അശ്വാൻ-സരിഷ്യാതഃ സസ്രുഷശ്ചാവ-പ്രാപയതി ।
 യഥേവ തേ വാജം ലോകമുജ്ജയന്തി । തഥേവാവരുന്ധേ ॥
 അജീജിപത വനസ്സതയ ഇന്ദ്രം വാജം വിമുചൃദ്ധ്യമിതി
 ദുന്ദുഭീൻ വിമുഞ്ചതി ।
 യഥേവ തേ വാജം ലോകമിന്ദ്രിയം ദുന്ദുഭയ ഉജ്ജയന്തി ।
 തഥേവാ-വരുന്ധേ ॥ 39 (8)

(അഭിജയതി - വാ ഏഷാ വാഗ് - ദീയന്തേ സൈന്ധു
 യുനക്തി - ഗമയതി - യ ആജിം ധാവന്തി - ഭവതി -
 ദേവതയാ - +sഷ്ടാ ച) (A6)

1.3.7 അനുവാകം 7 - യുപാരോഹണം

TB 1.3.7.1

താർപ്യം യജമാനം പരിധാപയതി ।
 യജ്ഞോ വൈ താർപ്യം ।

യജ്ഞൈനൈവൈനഃ സമർദ്ധയതി । ദർഭമയം പരിധാപയതി ।
 പവിത്രം വൈ ദർഭാഃ । പുനാത്യേവൈനം ।
 വാജം വാ ഏഷോഽവരുരുഥ്സതേ ।
 യോ വാജപേയേന യജതേ । ഓഷധയഃ ഖലു വൈ വാജഃ ।
 യദ്-ദർഭമയം പരിധാപയതി । 40 (10)

TB 1.3.7.2

വാജസ്യാവ-രുദ്ധ്യേ ॥
 ജായ ഏഹി സുവോ രോഹാവേത്യാഹ ।
 പത്നീയാ ഏവൈഷ യജ്ഞസ്യാൻ-വാറംഭോഽനവച്ഛിതൈ ॥
 സപ്തദശാ-രത്തിർ യുപോ ഭവതി । സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ ।
 പ്രജാപതേരാപ്തൈ ॥ തുപര-ശ്ചതുരശ്രീർ-ഭവതി ॥
 ഗൗധൂമം ചഷാലം । ന വാ ഏതേ വ്രീഹയോ ന യവാഃ ।
 യദ്-ഗോധൂമാഃ ॥ 41 (10)

TB 1.3.7.3

ഏവമിവ ഹി പ്രജാപതിഃ സമൃദ്ധ്യേ ।
 അഥോ അമൃമേവാസൈ ലോകമന്നവന്തം കരോതി ॥
 വാസോഭിർ-വേഷ്ടയതി । ഏഷ വൈ യജമാനഃ । യദൃപഃ ।
 സർവദേവത്യം വാസഃ ।
 സർവാഭിരേവൈനം ദേവതാഭിഃ സമർദ്ധയതി ।

അഥോ ആക്രമണമേവ തഥ്സേതും യജമാനഃ കുരുതേ ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ടൗ ॥
 ദാദശ വാജപ്രസവീയാനി ജുഹോതി । 42 (10)

TB 1.3.7.4

ദാദശ മാസാഃ സംവത്സരഃ । സംവത്സരമേവ പ്രീണാതി ।
 അഥോ സംവത്സരമേവാസ്മാ ഉപ ദധാതി ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ടൗ ॥
 ദശഭിഃ ക്ഷെപ്ത രോഹതി । നവ വൈ പുരുഷേ പ്രാണാഃ ।
 നാഭിർദശമീ । പ്രാണാനേവ യഥാസ്ഥാനം കല്പയിത്വാ ।
 സുവർഗം ലോകമേതി ।
 ഏതാവദ്വൈ പുരുഷസ്യ സ്വം । 43 (10)

TB 1.3.7.5

യാവത്-പ്രാണാഃ । യാവദേവാസ്യാസ്തി ।
 തേന സഹ സുവർഗം ലോകമേതി ॥
 സുവർദേവാഃ അഗന്മേത്യാഹ । സുവർഗമേവ ലോകമേതി ।
 അമൃതാ അഭ്യമേത്യാഹ ।
 അമൃതമിവ ഹി സുവർഗോ ലോകഃ ।
 പ്രജാപതേഃ പ്രജാ അഭ്യമേത്യാഹ ।

പ്രാജാപത്യോ വാ അയം ലോകഃ ।

അസ്മാദേവ തേന ലോകാനൈതി ॥ 44 (10)

TB 1.3.7.6

സമഹം പ്രജയാ സം മയാ പ്രജേത്യാഹ ।

ആശിഷമേവൈതാ-മാശാസ്മേ ॥ ആസപുടൈർ ഏന്തി ।

അന്നം വാ ഇയം । അന്നാഭ്യേനൈവൈനച്ഛ സമർദ്ധയന്തി ।

ഊഷൈർ ഏന്തി । ഏതേ ഹി സാക്ഷാദന്നം । യദുഷാഃ ।

സാക്ഷാദേവൈന-മന്നാഭ്യേന സമർദ്ധയന്തി ॥

പുരസ്താത്-പ്രത്യഞ്ചം ഏന്തി । 45 (10)

TB 1.3.7.7

പുരസ്താദ്ധി പ്രതീചീന-മന്നമദ്യതേ ॥ ശീർഷതോ ഏന്തി ।

ശീർഷതോ ഹ്യന്നമദ്യതേ ॥ ദിഗ്ഭ്യോ ഏന്തി ।

ദിഗ്ഭ്യ ഏവാസ്മാ അന്നാദ്യ-മവരുന്ധതേ ॥

ഈശ്വരോ വാ ഏഷ പരാങ്-പ്രദഘഃ ।

യോ യുപച്ഛ രോഹതി ॥

ഹിരണ്യമദ്ധ്യ-വരോഹതി । അമൃതം വൈ ഹിരണ്യം ।

അമൃതച്ഛ സുവർഗോ ലോകഃ () । 46 (10)

TB 1.3.7.8

അ॒മൃ॒ത ഏ॒വ സു॒വർ॒ഗേ ലോ॒കേ പ്ര॒തി തി॒ഷ്ഠ॑തി ॥

ശ॒തമാ॑നം ഭ॒വതി॑ । ശ॒തായുഃ॑ പൂ॒രുഷഃ॑ ശ॒തേന്ദ്രി॑യഃ ।

ആ॒യുഷ്ശേ॒വേന്ദ്രി॑യേ പ്ര॒തി തി॒ഷ്ഠ॑തി ॥

പു॒ഷ്പേ॒ വാ ഏ॒തദ്-രൂ॒പം । യദ॒ജാ॑ ।

ത്രിഃ॑ സം॒വത്സ॑ര॒സ്യാന്യാൻ-പ॒ശൂൻ പ॒രി പ്ര॒ജായ॑തേ ॥

ബ॒സ്താജി॑ന-മ॒ദ്ധ്യവ॑ രോഹ॒തി ।

പു॒ഷ്ട്യാമേ॒വ പ്ര॒ജന॑നേ പ്ര॒തിതി॑ഷ്ഠ॒തി ॥ 47 (9)

(പ॒രി॒ധാ॒പയ॑തി - ഗോ॒ധുമാ॑ - ജു॒ഹോ॑തി - സ്വ॒ം - നൈ॑തി -

പ്ര॒ത്യഞ്ജം॑ ഏ॒ന്തി - ലോ॒കോ - +ന॒വ ച॑ (A7)

1.3.8 അനുവാകം 8 - അന്നഹോമാഃ, അഭിഷേകശ്ച

TB 1.3.8.1

സ॒പ്താ॑ന്ന-ഹോ॒മാഞ്ജു॑ഹോ॒തി । സ॒പ്ത॑ വാ അ॒ന്നാ॑നി ।

യാ॒വന്തേ॒വ്യാന്നാ॑നി । താ॒ന്യേ॒വാവ॑രു॒ന്ധേ॑ ।

സ॒പ്ത॑ ഗ്രാ॒മ്യാ ഓ॒ഷധ॑യഃ । സ॒പ്താ॑ര॒ണ്യാഃ॑ ।

ഉ॒ഭയീ॑ഷാ-മ॒വരു॑ദ്ധ്യേ ॥ അ॒ന്ന॒സ്യാ-ന॒സ്യ॑ ജു॒ഹോ॑തി ।

അ॒ന്ന॒സ്യാ॒ന്ന॒സ്യാ-വ॑രു॒ദ്ധ്യേ ॥

യദ്-വാ॒ജപേ॑യയാ॒ജ്യ-ന॑വരു॒ദ്ധ്യസ്യാ॑ശ്ശീ॒യാത് ॥ 48 (10)

TB 1.3.8.2

അവരുദ്ധേന വൃദ്ധ്യേത | സർവസ്യ സമവദായ ജുഹോതി |
അനവരുദ്ധസ്യാവരുദ്ധൈ ||
ഔദുംബരേണ സ്രുവേണ ജുഹോതി |
ഊർഗാ അന്ന-മുദുംബരഃ |
ഊർജ ഏവാന്നാദ്യസ്യാവരുദ്ധൈ ||
ദേവസ്യ താ സവിതുഃ പ്രസവ ഇത്യാഹ |
സവിത്യ പ്രസൂത ഏവൈനം ബ്രഹ്മണാ ദേവതാഭി-
രഭിഷിഞ്ചതി ||
അന്നസ്യാന്നസ്യാഭിഷിഞ്ചതി |
അന്നസ്യാന്നസ്യാവരുദ്ധൈ || 49 (10)

TB 1.3.8.3

പുരസ്താത്-പ്രത്യഞ്ച-മഭിഷിഞ്ചതി |
പുരസ്താദ്ധി-പ്രതീചീന-മന്നമദ്യതേ ||
ശീർഷതോഽഭിഷിഞ്ചതി |
ശീർഷതോ ഹ്യന്നമദ്യതേ || ആമുഖാദന്വാവ സ്രാവയതി |
മുഖത ഏവാസ്താ അന്നാദ്യം ദധാതി ||
അഗ്നേസ്താ സാമ്രാജ്യേനാഭിഷിഞ്ചാമീത്യാഹ |

ഏ॒ഷ വാ॑ അ॒ഗ്നേഃ॑ സ॒വഃ । തേ॒ന്നൈ॒വൈന॑-മ॒ഭിഷി॑ഞ്ചതി ।
ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ ത്വാ॒ സാ॒മ്രാജ്യേ॑നാ॒ഭിഷി॑ഞ്ചാമീ॒ത്യാഹ॑ । 50 (10)

TB 1.3.8.4

ഇ॒ന്ദ്രിയ॑-മേ॒വാസി॑-ന്നേ॒തേന॑ ദധാതി ।
ബൃ॒ഹ॒സ്പതേ॑സ്ത്വാ॒ സാ॒മ്രാജ്യേ॑നാ॒ഭിഷി॑ഞ്ചാമീ॒ത്യാഹ॑ ।
ബ്ര॒ഹ്മ വൈ॑ ദേ॒വാനാ॑ം ബൃ॒ഹ॒സ്പതിഃ॑ ।
ബ്ര॒ഹ്മ॒ണൈ॒വൈന॑-മ॒ഭിഷി॑ഞ്ചതി ॥
സോ॒മഗ്ര॑ഹാഃശ്ചാ॒-വദാ॑നീയാനി ച॒ർതിഗ്ദ്യ॑ ഉ॒പ ഹ॑രന്തി ।
അ॒മൃമേ॒വ തൈർ ലോ॑ക-മ॒ന്നവ॑ന്തം ക॒രോതി॑ ।
സു॒രാഗ്ര॑ഹാഃശ്ചാ॒-നവദാ॑നീയാനി ച॒ വാജ॑സ്യദ്ദ്യഃ ।
ഇ॒മമേ॒വ തൈർ ലോ॑ക-മ॒ന്നവ॑ന്തം ക॒രോതി॑ ।
അ॒ഥോ ഉ॒ഭയീ॑ഷ്ഠവാ॒ഭിഷി॑ച്യതേ ॥
വി॒മാമം॑ കൂ॒ർവതേ॑ വാജ॒സ്യതഃ॑ । 51 (10)

TB 1.3.8.5

ഇ॒ന്ദ്രിയ॑സ്യാ॒വരു॑ദ്ധ്യേ ॥
അ॒നിരു॑ക്താഭിഃ പ്രാ॒തസ്സ॑വ॒നേ സ്തു॑വതേ ।
അ॒നിരു॑ക്തഃ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । പ്ര॒ജാപ॑തേരാ॒പ്തൈഃ॑ ॥
വാ॒ജവ॑തീ॒ദിർ-മാ॑ദ്ധ്യ॒ന്ദിനേ॑ । അ॒ന്നം വൈ॑ വാജഃ ।
അ॒ന്നമേ॒വാ-വ॑രു॒ന്ധേ ।

ശി॒പി॒വി॒ഷ്ട॒വതീ॑ഭി-സ്തൃ॒തീയ॑സ॒വനേ॑ ।
യ॒ജ്ഞാ॑ വൈ വി॒ഷ്ണുഃ॑ । പ॒ശ॒വഃ॑ ശി॒പിഃ॑ () ।
യ॒ജ്ഞാ॑ ഏ॒വ പ॒ശു॒ഷ്ടു പ്ര॒തി തി॑ഷ്ഠതി ॥
ബൃ॒ഹദ॑ന്ത്യം ഭ॒വതി॑ ।

അ॒ന്തമേ॑വൈനഃ ശ്രീ॒യൈ ഗ॑മ॒യതി॑ ॥ 52 (13)

(അ॒ശ്തീ॒യാ - ദ॒ന്ന॒സ്യാ॑ന്ന॒സ്യാ വ॑രു॒ദ്ധ്യാ - ഇ॒ന്ദ്ര॑സ്യ ത്വാ
സാ॒മ്രാജ്യേ॑നാഭി॒ഷിഞ്ചാ॑ മീ॒ത്യാ॑ഹ - വാ॒ജ॒സ്യ॒തഃ -
ശി॒പി സ്തൃ॑ണീ ച) (A8)

1.3.9 അനുവാകം 9 - അതിഗ്രാഹ്യഃ, പഞ്ചൈന്ദ്രഃ

TB 1.3.9.1

നൃ॒ഷഭം॑ ത്വേ॒ത്യാഹ॑ । പ്ര॒ജാ വൈ॑ൻ.ഋ॒ൻ ।
പ്ര॒ജാനാ॑മേ॒വൈതേ॑ന സൂ॒യതേ॑ । ദ്രു॒ഷഭ॑മി॒ത്യാഹ॑ ।
വ॒ന॒സ്തപ॑തയോ വൈ ദ്രു ।
വ॒ന॒സ്തതീ॑നാമേ॒വൈ തേ॑ന സൂ॒യതേ॑ । ഭു॒വ॒ന॒സഭ॑-മി॒ത്യാഹ॑ ।
യദാ॑ വൈ വ॒സീ॒യാൻ ഭ॑വതി ।
ഭു॒വ॒നമ॑ഗ॒ന്നിതി॑ വൈ തമാ॒ഹുഃ॑ ।
ഭു॒വ॒നമേ॑വൈതേ॒ന ഗച്ഛ॑തി ॥ 53 (10)

TB 1.3.9.2

അഹ്സുഷദം ത്വാ ഏതസദ-മിത്യാഹ ।
 അപാമേവൈതേന ഏതസ്യ സൂയതേ ।
 വേദാമസദ-മിത്യാഹ । യദാ വൈ വസീയാൻ ഭവതി ।
 വേദാമാഗന്നിതി വൈ തമാഹുഃ । വേദാമേവൈതേന ഗച്ഛതി ॥
 പൃഥിവിഷദം ത്വാന്തരിക്ഷസദ-മിത്യാഹ ।
 ഏഷാമേവൈതേന ലോകാനാഴ് സൂയതേ ।
 തസ്മാദ് വാജപേ-യയാജീ ന കം ചന പ്രത്യവരോഹതി ।
 അപീവ ഹി ദേവതാനാഴ് സൂയതേ () । 54 (10)

TB 1.3.9.3

നാകസദ-മിത്യാഹ । യദാവൈ വസീയാൻ ഭവതി ।
 നാകമാഗന്നിതി വൈ തമാഹുഃ । നാകമേവൈതേന ഗച്ഛതി ॥
 യേ ഗ്രഹാഃ പഞ്ചജനീനാ ഇത്യാഹ ।
 പഞ്ചജനാനാ-മേവൈതേന സൂയതേ ॥
 അപാഴ് രസമുദ്വയസ-മിത്യാഹ ।
 അപാമേവൈതേന രസസ്യ സൂയതേ ।
 സൂര്യരശ്മീഴ് സമാഭ്യുത-മിത്യാഹ സശുക്രത്വായ ॥ 55 (9)
 (ഗച്ഛതി - സൂയതേ - +നവ ച) (A9)

1.3.10 അനുവാകം 10 - പിണ്ഡപിതൃയജ്ഞഃ

ദർശപൂർണ്ണമാസബ്രാഹ്മണശേഷഃ

TB 1.3.10.1

ഇന്ദ്രോ വൃത്രം ഹതാ । അസുരാൻ പരാഭാവ്യ ।
സോഽമാവാസ്യാം പ്രത്യാഗച്ഛത് ।
തേ പിതരഃ പൂർവ്വേദ്യു-രാഗച്ഛന് ।
പിതൃജ്ഞ. യജ്ഞോഽഗച്ഛത് । തം ദേവാഃ പുനരയാചന്ത ।
തമേഭ്യോ ന പുനരദദ്യുഃ । തേഽബ്രൂവൻ വരം വൃണാമഹൈ ।
അഥ വഃ പുനർഭാസ്യാമഃ ।
അസുഭ്യമേവ പൂർവ്വേദ്യുഃ ക്രിയാതാ ഇതി । 56 (10)

TB 1.3.10.2

തമേഭ്യഃ പുനരദദ്യുഃ ।
തസ്മാത്-പിതൃഭ്യഃ പൂർവ്വേദ്യുഃ ക്രിയതേ ।
യത് പിതൃഭ്യഃ പൂർവ്വേദ്യുഃ കരോതി ।
പിതൃഭ്യ ഏവ തദ്-യജ്ഞം നിഷ്ക്രിയ യജമാനഃ പ്രതനുതേ ॥
സോമായ പിതൃപീതായ സ്വാധാ നമ ഇത്യാഹ ।
പിതൃരേവാധി സോമപീഥമവ രുന്ധേ ।
ന ഹി പിതാ പ്രമീയമാണ ആഹൈഷ സോമപീഥ ഇതി ।
ഇന്ദ്രിയം വൈ സോമപീഥഃ ।

ഇന്ദ്രിയമേവ സോമപീഥമവ-രുന്ധേ ।

തേനേന്ദ്രിയേണ ദിതീയാം ജായാമദ്യശ്നുതേ ॥ 57 (10)

TB 1.3.10.3

ഏതദ് വൈ ബ്രാഹ്മണം പുരാ വാജശ്രവസാ വിദാമക്രന് ।

തസ്മാത് തേ ദേദേ ജായേ അദ്യാക്ഷത । യ ഏവം വേദ ।

അഭി ദിതീയാം ജായാമശ്നുതേ ॥

അഗ്നയേ കവ്യവാഹനായ സ്വധാ നമ ഇത്യാഹ ।

യ ഏവ പിതൃണാമഗ്നിഃ ।

തം പ്രീണാതി ॥ തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി ॥

ത്രിർനിദധാതി ॥ ഷട്ഥ് സംപദ്യന്തേ । 58 (10)

TB 1.3.10.4

ഷഡ്യാ ഋതവഃ । ഋതൂനേവ പ്രീണാതി ॥

തൃഷ്ണിം മേക്ഷണ-മാദധാതി ।

അസ്തി വാ ഹി ഷഷ്ട ഋതൂർന വാ ॥

ദേവാൻ. വൈ പിതൃജൻ പ്രീതാൻ ।

മനുഷ്യാഃ പിതരോഽനു പ്രപിപതേ ।

തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി । ത്രിർനിദധാതി ।

ഷട്ഥ് സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ഋതവഃ । 59 (10)

TB 1.3.10.5

ഋതവഃ ഖലു വൈ ദേവാഃ പിതരഃ ।
ഋതൂനേവ ദേവാൻ പിതൃജൻ പ്രീണാതി ।
താൻപ്രീതാൻ । മനുഷ്യാഃ പിതരോഽനു പ്രപിപതേ ॥
സകൃദാചിന്നം ബർഹിർ ഭവതി । സകൃദിവ ഹി പിതരഃ ॥
ത്രിർനിദധാതി । തൃതീയേ വാ ഇതോ ലോകേ പിതരഃ ।
താനേവ പ്രീണാതി ॥ പരാജാർത്തതേ । 60 (10)

TB 1.3.10.6

ഏകാ ഹി പിതരഃ ॥ ഔഷ്ണോ വ്യാവൃത ഉപാസ്മേ ।
ഔഷ്ണഭാഗാ ഹി പിതരഃ ॥ ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ।
പ്രാശ്യാം(3) ന പ്രാശ്യാ(3) മിതി । യത് പ്രാശ്നീയാത് ।
ജന്യമന്നമദ്യാത് । പ്രമായുകഃ സ്യാത് । യന്ന പ്രാശ്നീയാത് ।
അഹവിഃ സ്യാത് । 61 (10)

TB 1.3.10.7

പിതൃഭ്യ ആവൃശ്വേത । അവശ്രേഘയമേവ ।
തന്നേവ പ്രാശിതം നേവാപ്രാശിതം ॥
വീരം വാ വൈ പിതരഃ പ്രയന്തോ ഹർന്തി ।
വീരം വാ ദദതി । ദശാം ചിനന്തി ।
ഹരണഭാഗാ ഹി പിതരഃ । പിതൃജനേവ നിരവദയതേ ॥

ഉ॒ത്ത॑ര॒ ആ॒യു॒ഷി॑ ലോ॒മ ച॑രി॒ന്ദീ॑ത ।

പി॒തൃ॒ണാ॑ഃ ഹ്യേ॒തർഹി॑ നേദീ॒യഃ ॥ 62 (10)

TB 1.3.10.8

നമ॑സ്ക॒രോതി॑ । നമ॑സ്ക॒രോ ഹി॑ പി॒തൃ॒ണാം ॥

നമോ॑ വഃ പി॒തരോ॑ ര॒സായ॑ । നമോ॑ വഃ പി॒തരഃ॑ ശു॒ഷ്ഠായ॑ ।

നമോ॑ വഃ പി॒തരോ॑ ജീ॒വായ॑ । നമോ॑ വഃ പി॒തരഃ॑ സ്വ॒ധായൈ॑ ॥

നമോ॑ വഃ പി॒തരോ॑ മ॒ന്യവേ॑ ॥ നമോ॑ വഃ പി॒തരോ॑ ഘോ॒രായ॑ ।

പി॒തരോ॑ നമോ॑ വഃ ।

യ ഏ॒തസ്മി॑ൻ ലോ॒കേ സ്ഥ॑ । 63 (10)

TB 1.3.10.9

യു॒ഷ്മാഃ॑സ്തേ॒സനു॑ । യേ॒സ്മിൻ ലോ॒കേ । മാ॑ം തേ॒ നു ।

യ ഏ॒തസ്മി॑ൻ ലോ॒കേ സ്ഥ॑ ।

യു॒യം തേഷാ॑ം വ॒സിഷ്ഠാ॑ ഭൂ॒യാസ്ത॑ । യേ॒സ്മിൻ ലോ॒കേ ।

അ॒ഹം തേഷാ॑ം വ॒സിഷ്ഠാ॑ ഭൂ॒യാസ॒മിത്യാ॑ഹ ।

വ॒സിഷ്ഠഃ॑ സമാ॒നാനാ॑ം ഭവ॒തി ।

യ ഏ॒വം വി॒ദ്വാൻ-പി॒തൃഭ്യഃ॑ ക॒രോതി॑ ॥

ഏ॒ഷ വൈ॑ മ॒നുഷ്യാ॑ണാം യ॒ജ്ഞഃ॑ ॥ 64 (10)

TB 1.3.10.10

ദേ॒വാ॒നാം ഞാ॑ ഇ॒തരേ॑ യ॒ജ്ഞാഃ॑ ।
 തേ॒ന വാ ഏ॒തത് പി॑ത്യു॒ലോകേ॑ ച॒രതി॑ ॥
 യത് പി॒ത്യുഭ്യഃ॑ ക॒രോതി॑ ।
 സ ഇ॒ശ്വരഃ॑ പ്ര॒മേതോഃ॑ । പ്രാ॒ജാപ॑ത്യു॒ർചാ പു॒നരൈതി॑ ।
 യ॒ജ്ഞാ വൈ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ।
 യ॒ജ്ഞൈ॒നൈവ॑ സ॒ഹ പു॒നരൈതി॑ । ന പ്ര॒മായു॑കോ ഭ॒വതി॑ ॥
 പി॒ത്യുലോ॑കേ വാ ഏ॒തദ്-യ॑ജമാ॒നശ്ച॑രതി ।
 യത് പി॒ത്യുഭ്യഃ॑ ക॒രോതി॑ () । സ ഇ॒ശ്വര ആർ॑തിമാർ॒തോഃ॑ ।
 പ്ര॒ജാപ॑തി-സ്ത്വാ॒വൈനം॑ തത ഉ॒ന്നേതു॑മർഹ॒തീത്യാ॑ഹുഃ ।
 യത് പ്രാ॒ജാപ॑ത്യു॒ർചാ പു॒നരൈതി॑ ।
 പ്ര॒ജാപ॑തിരേ॒വൈനം॑ തത ഉ॒ന്നയ॑തി ।
 നാർ॑തിമാർ॒ച്ചതി॑ യ॒ജമാ॒നഃ ॥ 65 (15)

(ഇ॒ത്യ - ശ്ലു॑തേ - പ॒ദ്യന്തേ॑ - പ॒ദ്യന്തേ॑ ഷ॒ഡ്യാ ഗു॒തവോ॑ -
 വർ॑തതേ - ഹ॒വിഃ സ്വാ॑ൻ - നേദീ॑യഃ - സ്ഥ - യ॒ജ്ഞാ -
 യ॒ജമാ॒നശ്ച॑രതി യത് പി॒ത്യുഭ്യഃ॑ ക॒രോതി॑പഞ്ച ച) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 10 Anuvaakams :-

(ദേ॒വാ॒സു॒രാ അ॒ഗ്നി॒ഷോമ॑യോർ - ദേ॒വാ വൈ യഥാ॑
ദർശം - ദേ॒വാ വൈ യദ॑ന്യേർ ഗ്രഹേ॑ർ -
ബ്ര॒ഹ്മവാ॑ദിനോ॒ നാഗ്നി॒ഷോമോ॑ ന - സാ॒വി॒ത്രം -
ദേ॒വസ്യ॑ഹം - താർ॒പ്യ - സ॒പ്താ॒ന്നഹോ॑മാൻ - നൃ॒ഷഭം -
തോ॒ന്ദ്രോ വൃ॒ത്ര - ഹ॒താ ദശ॑)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of dasanees :-

ദേ॒വാ॒സു॒രാ - വാ॒ജ്യൈവൈ॑നം - തസ്മാ॑ദ് വാ॒ജപേ॑യയാജീ -
ദേ॒വസ്യ॑ഹം - വാ॒ജസ്യ॑വാ॒രുദ്ധ്യാ - ഇ॒ന്ദ്രിയ॑മേ॒വാസി॑ൻ. -
ഹ്നീ॒കാ ഹി പി॒തരഃ॑ പ॒ഞ്ച॒ഷഷ്ടിഃ॑

First and Last Word of 3rd Prapaatakam :-

(ദേ॒വാ॒സു॒രാ - യജ॑മാനഃ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

പ്രഥമാഷ്ടകേ തൃതീയഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

**Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 1,
Prapaatakam 3 (TB 1.3)**

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	7	69
Anuvakam 2	7	71
Anuvakam 3	7	74
Anuvakam 4	5	56
Anuvakam 5	4	42
Anuvakam 6	9	88
Anuvakam 7	8	79
Anuvakam 8	5	53
Anuvakam 9	3	29
Anuvakam 10	10	105
Total →	65	666

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1.4 പ്രഥമാഷ്ടകേ ചതുർത്ഥഃ പ്രപാഠകഃ -

സോമാദിബ്രാഹ്മണം

1.4.1 അനുവാകം 1 - ഗ്രഹണാ ഗ്രഹണം

T.B. 1.4.1.1

ഉദയേ വാ ഏതേ പ്രജാപതേരധ്യ-സൂജ്യന്ത ।
ദേവാശ്ചാസുരാശ്ച । താന വ്യജാനാത് ।
ഇമേന്യ ഇമേന്യ ഇതി । സ ദേവാനഃ ശൂനകരോത് ।
താനഭ്യഷുണോത് । താൻ പവിത്രേണാ-പുനാത് ।
താൻ-പരസ്താത്-പവിത്രസ്യ-വ്യഗൃഹ്ണാത് ।
തേ ഗ്രഹാ അഭവന് । തദ്ഗ്രഹാണാം ഗ്രഹത്വം । 1 (10)

T.B. 1.4.1.2

ദേവതാ വാ ഏതാ യജമാനസ്യ ഗൃഹേ ഗൃഹ്യന്തേ ।
യദ് ഗ്രഹാഃ । വിദുരേനം ദേവാഃ ।
യസ്യൈവം വിദുഷ ഏതേ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ ॥
ഏഷാ വൈ സോമസ്യാഹുതിഃ । യദുപാഃശൂഃ ।

സോമേന॑ ദേ॒വാഃ സ്ത॑ർപയാണീതി॒ ഖലു॑ വൈ സോമേന॑
യജതേ॑ । യദു॑പാ॒യ്ശും ജു॒ഹോതി॑ ।

സോമേ॑നൈവ തദ്-ദേ॒വാഃ സ്ത॑ർപയതി ॥

യദ്ഗ്രഹാ॑ഞ്ജുഹോതി । 2 (10)

T.B. 1.4.1.3

ദേ॒വാ ഏ॒വ തദ്-ദേ॒വാൻ-ഗച്ഛ॑ന്തി ॥ യച്ഛമ॑സാഞ്ജുഹോതി ।

തേനൈ॑വാൻരുപേണ॒ യജ॑മാനഃ സു॒വർഗം ലോ॑കമേതി ॥

കിം ന്യേ॑തദഗ്ര॒ ആസി॑ദിത്യാഹുഃ । യത് പാ॒ത്രാണീ॑തി ।

ഇ॒യം വാ ഏ॒തദഗ്ര॒ ആസി॑ത് ।

മൃ॒ന്മയാ॑നി വാ ഏ॒താന്യാ॑സന് ।

തൈർദേ॒വാ ന വ്യാ॒വൃത॑-മഗച്ഛ॑ന് ।

ത ഏ॒താനി॑ ദാരു॒മയാ॑ണി പാ॒ത്രാണൃ॑-പശ്യ॑ന് ।

താന്യ॑കുർവത । 3 (10)

T.B. 1.4.1.4

തൈർ വൈ॑ തേ വ്യാ॒വൃത॑-മഗച്ഛ॑ന് ।

യദ്-ദാരു॒മയാ॑ണി പാ॒ത്രാണി॑ ഭവ॑ന്തി ।

വ്യാ॒വൃത॑മേവ തൈർ യജ॑മാനോ ഗച്ഛ॑ന്തി ॥

യാനി॑ ദാരു॒മയാ॑ണി പാ॒ത്രാണി॑ ഭവ॑ന്തി ।

അമൃമേവ തൈർ-ലോക-മഭിജയതി ।
 യാനി മൃന്മയാനി । ഇമമേവ തൈർ-ലോക-മഭിജയതി ॥
 ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ।
 കാശ്ചതസ്രഃ സ്ഥാലീർവായവ്യാഃ സോമഗ്രഹണീരിതി ।
 ദേവാ വൈ പൃശ്നീമദുഹ്രന് । 4 (10)

T.B. 1.4.1.5

തസ്യ ഏതേ സ്തനാ ആസന് । ഇയം വൈ പൃശ്നീഃ ।
 താമാദിത്യാ ആദിത്യസ്ഥാലയാ ചതുഷ്പദഃ പശൂനദുഹ്രന് ।
 യദാദിത്യസ്ഥാലീ ഭവതി ।
 ചതുഷ്പദ ഏവ തയാ പശൂൻ. യജമാന ഇമാം ദുഹേ ।
 താമിന്ദ്ര ഉക്ഥ്യസ്ഥാലേന്ദ്രിയ-മദുഹത് ।
 യദുക്ഥ്യസ്ഥാലീ ഭവതി ।
 ഇന്ദ്രിയമേവ തയാ യജമാന ഇമാം ദുഹേ ।
 താം വിശ്വേ ദേവാ ആഗ്രയണസ്ഥാലോർജ-മദുഹ്രന് ।
 യദാഗ്രയണസ്ഥാലീ ഭവതി () । 5 (10)

T.B. 1.4.1.6

ഊർജമേവ തയാ യജമാന ഇമാം ദുഹേ ।
 താം മനുഷ്യാദ് ധ്രുവസ്ഥാലയാ ssയൂരദുഹ്രന് ।

യദ്-ധ്രുവസ്ഥാലീ ഭവതി ।

ആയുരേവ തയാ യജമാന ഇമാം ദുഹേ ।

സ്ഥാല്യാ ഗൃഹ്ണാതി । വായവേന ജുഹോതി ।

തസ്മാദന്യേന പാത്രേണ പശൂൻ ദുഹന്തി ।

അന്യേന പ്രതിഗൃഹ്ണന്തി ।

അഥോ വ്യാവൃതമേവ തദ്-യജമാനോ ഗച്ഛതി ॥ 6 (9)

(ഗ്രഹത്വം - ഗ്രഹാൻ ജുഹോത്യ - കുർവ - താദുഹൻ -
നാഗ്രയണസ്ഥാലീ ഭവതി - +നവ ച) (A1)

1.4.2 അനുവാകം 2 - സോത്രാമണീശേഷാ മന്ത്രാഃ

T.B. 1.4.2.1

യുവച് സുരാമമശിനാ । നമുചാവാഃസുരേ സചാ ॥

വിപിപാനാ ശുഭസ്തതീ । ഇന്ദ്രം കർമ്മസ്വാവതം ॥

പുത്രമിവ പിതരാവശിനോഭാ ।

ഇന്ദ്രാവതം കർമ്മണാ ദച്ഛസനാഭിഃ ।

യഥ് സുരാമം വ്യപിബഃ ശചീഭിഃ ।

സരസ്വതീ ത്വാ മഘവന്നഭീഷാത് ॥

അഹാവൃഗേ ഹവീരാസ്യേ തേ ।

സ്രുചീവ ഘൃതം ചമു ഇവ സോമഃ । 7 (10)

T.B. 1.4.2.2

വാ॒ജ॒സ॒നി॒ച്ഛ॑ ര॒യി॒മ॒സ്മേ॑ സു॒വീ॒രം॑ ।
 പ്ര॒ശ॒സ്തം॑ ധേ॒ഹി॑ യ॒ശ॒സം॑ ബൃ॒ഹ॒ന്തം॑ ॥
 യ॒സ്മി॒ന്ന॒ശ്വാ॑സ॒ ജ॒ഷ॒ഭാ॑സ॒ ഉ॒ക്ഷ॑ണഃ ।
 വ॒ശാ॑ മേ॒ഷാ॑ അ॒വ॒സൃ॒ഷ്ടാ॑സ॒ ആ॒ഹു॑താഃ ।
 കീ॒ലാ॒ല॒പേ॑ സോ॒മ॒പൃ॒ഷ്ഠാ॑യ॒ വേ॒ധ॒സേ॑ ।
 ഹൃ॒ദാ॒മ॒തിം॑ ജ॒നയ॑ ചാ॒രു॒മ॒ഗ്നയേ॑ ॥
 നാ॒നാ॒ ഹി॒ വാ॑ം ദേ॒വ॒ഹി॑ത॒ച്ഛ॑ സദോ॑ മി॒തം॑ ।
 മാ॒ സ॒ച്ഛ॑സൃ॒ക്ഷാ॑മാം പ॒ര॒മേ॑ വേ॒ദ്യാ॑മ॒ന് ।
 സു॒രാ॒ ത്വമ॑സി॒ ശു॒ഷ്മി॑ണീ॒ സോ॒മ ഏ॒ഷഃ॑ ।
 മാ॒ മാ॒ ഹി॒ച്ഛ॑സീഃ സ്വാ॑ം യോ॒നി॑മാ॒വി॒ശ॒ന് ॥ 8 (10)

T.B. 1.4.2.3

യദ॒ത്ര ശി॒ഷ്ട॑ച്ഛ॒ ര॒സി॒നഃ॑ സു॒ത॒സ്യ॑ ।
 യദി॒ന്ദ്രോ॑ അ॒പി॒ബ॒ച്ഛ॑ചീ॒ഭിഃ॑ । അ॒ഹം॑ തദ॒സ്യ॑ മ॒ന॒സാ॑ ശി॒വേ॒ന് ।
 സോ॒മ॒ച്ഛ॑ രാ॒ജാ॑നമി॒ഹ ഭ॑ക്ഷയാമി ॥
 ദേ॒വ സ്രു॒തീ॑ അ॒ശൃ॒ണ॒വം॑ പി॒തൃ॑ണാം ।
 അ॒ഹം॑ ദേ॒വാ॒നാ॑മു॒ത മ॑ർത്യാ॒നാം॑ ।

താഭ്യാമിദം ഹിശ്വം ഭുവനം സമേതി ।
 അന്തരാ പൂർവമപരം ച കേതും ॥
 യസ്മൈ ദേവ വരുണ ഗായത്രചരന്ദാഃ പാശഃ ।
 തം ത ഏതേനാവയജേ ॥ 9 (10)

T.B. 1.4.2.4

യസ്മൈ ദേവ വരുണ ത്രിഷ്ടുപ്ചരന്ദാഃ പാശഃ ।
 തം ത ഏതേനാവയജേ ।
 യസ്മൈ ദേവ വരുണ ജഗതീചരന്ദാഃ പാശഃ ।
 തം ത ഏതേനാവയജേ ॥
 സോമോ വാ ഏതസ്യ രാജ്യമാദത്തേ ।
 യോ രാജാ സൻ രാജ്യോ വാ സോമേന യജതേ ।
 ദേവസുവാമേതാനി ഹവീഷി ഭവന്തി ।
 ഏതാവന്തോ വൈ ദേവാനാമസുവാഃ ।
 ത ഏവാസ്മൈ സുവാൻ പ്രയച്ഛന്തി ।
 ത ഏനം പുനഃ സുവന്തേ രാജ്യായ () ।
 ദേവസു രാജാ ഭവതി ॥ 10 (11)

(സോമ - ആവിശൻ. - യജേ - രാജ്യായൈകം ച) (A2)

1.4.3 അനുവാകം 3 - ദോഹപ്രായശ്ചിത്തം, അഗ്നിഹോത്രേ

T.B. 1.4.3.1

ഉദസ്ഥാദ്-ദേവ്യദിതിർ-വിശ്വരൂപീ ।
 ആയുർ യജ്ഞപതാവധാത് । ഇന്ദ്രായ കൃണ്വതീ ഭാഗം ।
 മിത്രായ വരുണായ ച ॥ ഇയം ഽവാ അഗ്നിഹോത്രീ ।
 ഇയം ഽവാ ഏതസ്യ നിഷീദതി ।
 യസ്യ ഽഗ്നിഹോത്രീ നിഷീദതി । താമുത്ഥാപയേത് ।
 ഉദസ്ഥാദ്-ദേവ്യദിതിരിതി । ഇയം ഽവൈ ദേവ്യദിതിഃ । 11 (10)

T.B. 1.4.3.2

ഇമാമേവാസ്മാ ഉത്ഥാപയതി ॥
 ആയുർ യജ്ഞപതാവധാദിത്യാഹ ।
 ആയുരേവാസ്മിൻ ദധാതി ॥
 ഇന്ദ്രായ കൃണ്വതീ ഭാഗം മിത്രായ വരുണായ ചേത്യാഹ ।
 യഥാ യജുരേവൈതത് ॥
 അവർതിം ഽവാ ഏഷൈതസ്യ പാപ്മാനം പ്രതിഖ്യായ
 നിഷീദതി ।
 യസ്യ ഽഗ്നിഹോത്ര്യുപസൃഷ്ടാ നിഷീദതി ।
 താം ദുഗ്ധാ ബ്രാഹ്മണായ ദദ്യാത് ।

യസ്യാ॑ന്നം॒ നാ॒ഭ്യാത് ।

അ॒വ॒ർതി॑മേ॒വാ॒സ്മിൻ പാ॒പ്മാ॒നം പ്രതി॑മുഞ്ചതി ॥ 12 (10)

T.B. 1.4.3.3

ദു॒ഗ്ധാ॑ ദ॒ഭാതി॑ । ന ഹൃ॒ദൃഷ്ടാ॑ ദക്ഷി॒ണാ ദീ॒യതേ॑ ॥

പൃ॒ഥി॒വീം വാ ഏ॒തസ്യ॑ പ॒യഃ പ്ര॒വിശ॑തി ।

യസ്യാ॑ഗ്നിഹോ॒ത്രം ദു॒ഹ്യമാ॑നഃ॒ സ്തന്ദ॑തി ॥

യദ॒ഭ്യ ദു॒ഗ്ധം പൃ॒ഥി॒വീമ॑സ॒ക്ത ।

യദോ॑ഷധീ-ര॒പ്യസ॑രദ്-യദാ॒പഃ ।

പ॒യോ ഗൃ॒ഹേഷു॑ പ॒യോ അ॒ഘ്നീ॑യാസു ।

പ॒യോ വ॒മ്സേഷു॑ പ॒യോ അ॒സ്തം ത॑ന്മയീ॒ത്യാഹ॑ ।

പ॒യ ഏ॒വാത്മ॑ൻ ഗൃ॒ഹേഷു॑ പ॒ശുഷു॑ ധ॒ത്തേ ॥

അ॒പ ഉ॒പസൃ॑ജതി । 13 (10)

T.B. 1.4.3.4

അ॒ഭി॒രേ॒വൈ॒നദാ॑പ്നോതി ॥

യോ॑ വൈ യ॒ജ്ഞ॑സ്യാർ-തേ॒നാനാ॑ർതച് സ॒ച് സൃ॑ജതി ।

ഉദേ॑ വൈ തേ തർ.ഹൃാർച്ഛതഃ ।

ആർച്ഛ॑തി ഖ॒ലു വാ ഏ॒തദ॑ഗ്നിഹോ॒ത്രം ।

യദ്-ദു॒ഹ്യമാ॑നഃ॒ സ്തന്ദ॑തി । യദ॒ഭിദു॑ഹ്യാത് ।

ആർതേനാനാർതം യജ്ഞസ്യ സപ്തസ്യജേത് ।
 തദേവ യാദൃക്-കീദൃക്ച ഹോതവ്യം ।
 അമാന്യാം ദുഗ്ധാ പുനർ.-ഹോതവ്യം ।
 അനാർതേനൈവാർതം യജ്ഞസ്യ നിഷ്കരോതി ॥ 14 (10)

T.B. 1.4.3.5

യദ്-യുദ്ദ്രുതസ്യ സ്കന്ദേത് ।
 യത് തതോഽഹുത്വാ പുനരേയാത് । യജ്ഞം വിച്ഛിന്ധാത് ।
 യത്ര സ്കന്ദേത് । തന്നിഷദ്യ പുനർഗൃഹ്ണീയാത് ।
 യത്രൈവ സ്കന്ദതി । തത് ഏവൈനത്-പുനർഗൃഹ്ണാതി ।
 തദേവ യാദൃക്-കീദൃക്ച ഹോതവ്യം ।
 അമാന്യാം ദുഗ്ധാ പുനർ.-ഹോതവ്യം ।
 അനാർതേനൈവാർതം യജ്ഞസ്യ നിഷ്കരോതി ॥ 15 (10)

T.B. 1.4.3.6

വി വാ ഏതസ്യ യജ്ഞശ്ചീദൃതേ ।
 യസ്യാഗ്നിഹോത്രേഽധിശ്രീതേ ശ്വാഽന്തരാ ധാവതി ।
 രുദ്രഃ ഖലു വാ ഏഷഃ । യദഗ്നിഃ । യദ്-ഗാമന്വത്യാവർതയേത് ।
 രുദ്രായ പശൂ-നപിദദ്ധ്യാത് । അപശൂർ-യജമാനഃ സ്യാത് ।
 യദപോഽന്വതിഷിഞ്ചേത് । അനാദൃ-മഗ്നേരാപഃ ।

അ॒നാ॒ദ്യമാ॒ദ്യാ-മ॒പി॒ദദ്ധ്യാ॑ത് () । ഗാ॒ർ.ഹ॒പ॒ത്യാദ്-ഭ॒സ്മാ॒ദായ॑ ।

ഇ॒ദം വി॒ഷ്ണു॑ർ-വി॒ചക്ര॑ ഇ॒തി വൈ॒ഷ്ണ॑വ്യാർചാ

ഃ ഹ॒വനീ॑യാദ്ധ്യ॒ച്ഛ സ॒യന്നു॑ദ്രവേത് ।

യ॒ജ്ഞാ വൈ വി॒ഷ്ണുഃ॑ ।

യ॒ജ്ഞൈ॒ന്നൈവ॑ യ॒ജ്ഞച്ഛ॑ സ॒ന്തനോ॑തി ।

ഭ॒സ്മ॒ന്നാ പ॒ദമ॑പി॒വപ॑തി ശാ॒ന്തൈ॒ഃ ॥ 16 (15)

(വൈ ഭേ॒ദ്യദി॑തിർ - മു॒ഞ്ച॑തി - സൃ॒ജ॑തി - ക॒രോ॑തി -

ക॒രോ॑ത്യാ - ഭ്യാമ॑പി॒ദദ്ധ്യാ॑ത് പഞ്ച॑ ച) (A3)

1.4.4 അനുവാകം 4 - അഗ്നിപ്രായശ്ചിത്തം അഗ്നിഹോത്രേ

T.B. 1.4.4.1

നി॒ വാ ഏ॒തസ്യ॑ ഹ॒വനീ॑യോ ഗാ॒ർ.ഹ॒പ॒ത്യം കാ॒മയ॑തേ ।

നി॒ ഗാ॒ർ.ഹ॒പ॒ത്യ ആ॒ഹവ॑നീ॒യം ।

യ॒സ്യാഗ്നി॑മനു॒ദ്യുത॑ച്ഛ സൂ॒ര്യോ॒ഭിനി॑മോച॒തി ।

ദ॒ർഭേ॒ണ ഹി॑ര॒ണ്യം പ്ര॒ബദ്ധ്യ॑ പൂ॒രസ്താ॑ദ്ധരേത് । അ॒മാഗ്നി॑ം ।

അ॒മാഗ്നി॑ഹോ॒ത്രം । യ॒ദ്ധി॑ര॒ണ്യം പൂ॒രസ്താ॑ദ്ധർതി ।

ജ്യോ॒തിർവൈ॑ ഹി॒രണ്യം॑ ।

ജ്യോതിരേവൈനം പശ്യൻ-നുദ്ധരതി ।

യദഗ്നിം പൂർവ്വഹൃതൃമാ-ഗ്നിഹോത്രം । 17 (10)

T.B. 1.4.4.2

ഭാഗധേയൈനൈവൈനം പ്രണയതി ॥

ബ്രാഹ്മണ ആർഷേയ ഉദ്ധരേത് ।

ബ്രാഹ്മണോ വൈ സർവാ ദേവതാഃ ।

സർവാഭിരേവൈനം ദേവതാഭിരുദ്ധരതി ॥

അഗ്നിഹോത്ര-മുപസാ-ദ്യാതമിതോ-രാസീത ।

വ്രതമേവ ഹതമനു മ്രിയതേ ॥

അന്തം വാ ഏഷ ആത്മനോ ഗച്ഛതി ।

യസ്താമൃതി । അന്തമേഷ യജ്ഞസ്യ ഗച്ഛതി ।

യസ്യാഗ്നിമനുദ്യുതഃ സൂര്യോഭിനിമോചതി । 18 (10)

T.B.1.4.4.3

പുനഃ സമന്യ ജുഹോതി ।

അന്തൈനൈവാനതം യജ്ഞസ്യ നിഷ്ക്രോതി ॥

വരുണോ വാ ഏതസ്യ യജ്ഞം ഗൃഹ്ണാതി ।

യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതഃ സൂര്യോഭിനിമോചതി ।

വാരുണം ചരും നിർവപേത് ।

തേനൈവ യജ്ഞം നിഷ്ക്രീണീതേ ॥

നി വാ ഏതസ്യാഹവനീയോ ഗാർഹപത്യം കാമയതേ ।

നി ഗാർഹപത്യ ആഹവനീയം ।

യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതച്ഛൃത്യേ സൂര്യോഭ്യുദേതി ।

ചതുർഗൃഹീത-മാജ്യം പുരസ്താദ്ധരേത് । 19 (10)

T.B.1.4.4.4

അമാഗ്നിം । അമാഗ്നിഹോത്രം । യദാജ്യം പുരസ്താദ്ധരതി ।

ഏതദാ അഗ്നേഃ പ്രിയം ധാമ । യദാജ്യം ।

പ്രിയേണൈവൈനം ധാമാ സമർദ്ധയതി ।

യദഗ്നിം പൂർവച്ഛൃത്യേ ഹരത്യമാ-ഗ്നിഹോത്രം ।

ഭാഗധേയേനൈവൈനം പ്രണയതി ।

ബ്രാഹ്മണ ആർഷേയ ഉദ്ധരേത് ।

ബ്രാഹ്മണോ വൈ സർവാ ദേവതാഃ । 20 (10)

T.B.1.4.4.5

സർവാഭിരേവൈനം ദേവതാഭിരുദ്ധരതി ॥

പരാചീ വാ ഏതസ്മൈ വ്യുച്ഛന്തീ വ്യുച്ഛതി ।

യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതച്ഛൃത്യേ സൂര്യോഭ്യുദേതി ।

ഉഷാഃ കേതുനാ ജുഷതാം । യജ്ഞം ദേവേഭിരിന്വിതം ।

ദേവേഭ്യോ മധു¹മത്തമഃ² സ്വാഹേതി പ്രത്യൺ-നിഷദ്യാജേന³
ജുഹുയാത് ।

പ്രതീചീമേവാസൈ⁴ വിവാസയതി ॥

അഗ്നിഹോത്ര-മുപസാദ്യാതമിതോ-രാസീത ।

പ്രതമേവ ഹതമനു മ്രിയതേ ।

അന്തം വാ ഏഷ ആത്മനോ ഗച്ഛതി । 21 (10)

T.B. 1.4.4.6

യസ്താമൃതി । അന്തമേഷ യജ്ഞസ്യ ഗച്ഛതി ।

യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതഃ⁵ സൂര്യോഽഭ്യുദേതി ।

പുനഃ സമന്യ ജുഹോതി ।

അന്തേനൈവാന്തം യജ്ഞസ്യ നിഷ്ക്രോതി ।

മിത്രോ വാ ഏതസ്യ യജ്ഞം ഗൃഹ്ണാതി ।

യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതഃ⁵ സൂര്യോഽഭ്യുദേതി ।

മൈത്രം ചരും നിർവപേത് ।

തേനൈവ യജ്ഞം നിഷ്ക്രീണീതേ ॥

യസ്യാ-ഹവനീയേഽനുദാതേ ഗാർഹപത്യ

ഉദായേത് ॥ 22 (10)

T.B. 1.4.4.7

യദാഹവനീയ-മനുദാപ്യ ഗാർഹപത്യം മൻമേത് ।
 വിച്ഛിന്യാത് । ഭ്രാതൃവൃമസ്മൈ ജനയേത് ।
 യദൈ യജ്ഞസ്യ വാസുവ്യം ക്രിയതേ ।
 തദനു രുദ്രോഽവചരതി । യത് പൂർവ-മനാവസ്യേത് ।
 വാസുവ്യ-മഗ്നിമുപാസീത ।
 രുദ്രോഽസ്യ പശൂൻ ഘാതുകഃ സ്യാത് ।
 ആഹവനീയ-മുദാപ്യ ।
 ഗാർഹപത്യം മൻമേത് ॥ 23 (10)

T.B. 1.4.4.8

ഇതഃ പ്രഥമം ജ്ഞേത അഗ്നിഃ ।
 സ്വാദ്യോനേരധി ജാതവേദാഃ ।
 സ ഗായത്രിയാ ത്രിഷ്ടുഭാ ജഗത്യാ ।
 ദേവേദ്യോ ഹവ്യം വഹതു പ്രജാനന്നിതി ।
 ഛന്ദോഭിരേവൈനഃ സ്വാദ്യോനേഃ പ്രജനയതി ॥
 ഗാർഹപത്യം മൻമതി ।
 ഗാർഹപത്യം വാ അന്യാഹിതാഗ്നേഃ പശവ ഉപ തിഷ്ഠന്തേ ।

സ യദുദ്വായതി । തദനു പശവോഽപക്രാമന്തി ।

ഇഷേ രയൈ രമസ്വ । 24 (10)

T.B. 1.4.4.9

സഹസേ ദ്യുതായ । ഊർജേ പത്യായേത്യാഹ ।

പശവോ വൈ രയിഃ । പശൂനേവാസ്മൈ രമയതി ॥

സാരസ്വതൗ തോമ്സൗ സമിന്ധാതാമിത്യാഹ ।

ഋഖ് സാമേ വൈ സാരസ്വതാവുത്സൗ ।

ഋഖ്-സാമാഭ്യോമേവൈനച്ഛ സമിന്ധേ ॥

സമ്രാധസി വിരാധസീത്യാഹ ।

രഥന്തരം വൈ സമ്രാദ് । ബൃഹദ്-വിരാദ് । 25 (10)

T.B. 1.4.4.10

താഭ്യോമേവൈനച്ഛ സമിന്ധേ ॥ വജ്രോ വൈ ചക്രം ।

വജ്രോ വാ ഏതസ്യ യജ്ഞം വിച്ഛിനന്തി ।

യസ്യാനോ വാ രഥോ വാഽന്തരാഽഗ്നീ യാതി ।

ആഹവനീയ-മുദാപ്യ । ഗാർഹപത്യാ-ദുദ്ധരേത് ।

യദഗ്നേ പൂർവം പ്രഭൃതം പദച്ഛ ഹി തേ ॥

സൂര്യസ്യ രശ്മീന-നാതതാന ।

തത്ര രയിഷ്ടാമനു സംഭരൈതം ।

സം നഃ സൃജ സുമത്യാ വാജവത്യേതി () । 26 (10)

T.B. 1.4.4.11

പൂർവേണൈവാസ്യ യജേണന യജ്ഞമനു സം തനോതി ॥

ത്വമഗ്നേ സപ്രഥാ അസീത്യാഹ । അഗ്നിഃ സർവാ ദേവതാഃ ।

ദേവതാദിരേവ യജ്ഞം സം തനോതി ॥

അഗ്നയേ പമികൃതേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് ।

അഗ്നിമേവ പമികൃതം സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ।

സ ഏവൈനം യജ്ഞിയം പൻമാമപി-നയതി ।

അനഡ്യാൻ-ദക്ഷിണാ । വഹീ ഹ്യേഷ സമൃദ്ധ്യേ ॥ 27 (9)

(ഹരത്യമാഗ്നിഹോത്രം - നിമോചതി - ഹരേദ് - ദേവതാ -

ഗച്ഛ - ത്വദായേൻ - മൻമേദ് - രമസ്വ - ബൃഹദ്

വിരാഡ് - ഇതി - നവ ച) (A4)

Special Korvai

(നി വൈ പൂർവം ത്രീണി നിമോചതി ദർഭേണ
 യദ്ധിർണ്യമഗ്നിഹോത്രം പുനർവരുണോ വാരുണം
 നി വാ ഏതസ്യാഭ്യുദേതി ചതുർഗൃഹീതമാജ്യം യദാജ്യം
 പരാച്യുഷാഃ പുനർമിത്രോ മേത്രം യസ്യാഹവനീയേ
 ടനുദ്വാതേ ഗാർഹപത്യോ യദൈ മൻമേദുദ്ധരേത്)

1.4.5 അനുവാകം 5 - സോമാതിരേകപ്രായശ്ചിത്തം

T.B. 1.4.5.1

യസ്യ പ്രാതസ്സവനേ സോമോഽതിരിച്യതേ ।
 മാധ്യന്ദിനം സവനം കായമാനോഽഭ്യതിരിച്യതേ ।
 ഗൗർദ്ധ്യതി മരുതാമിതി ധയദാതീഷു കുർവന്തി ।
 ഹിനസ്തി വൈ സന്ധ്യധീതം । സന്ധീവ ഖലു വാ ഏതത് ।
 യഥ് സവന സ്യാതിരിച്യതേ । യദ്ധയദാതീഷു കുർവന്തി ।
 സന്ധേഃ ശാന്തൈ ॥
 ഗായത്രം സാമ ദവതി പഞ്ചദശഃ സ്തോമഃ ।
 തേനൈവ പ്രാതസ്സവനാനയന്തി ॥ **28 (10)**

T.B. 1.4.5.2

മരുതാതീഷു കുർവന്തി ।

തേനൈവ മാദ്ധ്യന്ദിനാമ്-സവന്നായന്തി ॥

ഹോതുശ്ച മസമന്നായന്തേ । ഹോതാഽനുശച്ഛതി ।

മദ്ധ്യത ഏവ യജ്ഞച്ഛമാദധാതി ॥

യസ്യ മാദ്ധ്യന്ദിനേ സവന്നേ സോമോഽതിരിച്ഛതേ ।

ആദിത്യം തൃതീയസവനം കായമാനോഽഭ്യതിരിച്ഛതേ ।

ഗൗരിവീതച്ഛാമ ഭവതി ।

അതിരിക്തം ഐവ ഗൗരിവീതം ।

അതിരിക്തം യഥ് സവനസ്യാ-തിരിച്ഛതേ । **29 (10)**

T.B. 1.4.5.3

അതിരിക്തസ്യ ശാന്തൈ ॥

ബഞ്ചഹാച്ഛ അസി സൂര്യേതി കുർവന്തി ।

യസ്യൈവാദിത്യസ്യ സവനസ്യ കായേനാതിരിച്ഛതേ ।

തേനൈവൈനം കായേന സമർദ്ധയന്തി ॥

ഗൗരിവീതച്ഛാമ ഭവതി ।

തേനൈവ മാദ്ധ്യന്ദിനാമ്-സവന്നായന്തി ॥

സപ്തദശഃ സ്തോമഃ । തേനൈവ തൃതീയസവന്നായന്തി ॥

ഹോതു-ശ്ചമസമന്നയന്തേ ।

ഹോതാഽനുശച് സതി । 30 (10)

T.B. 1.4.5.4

മദ്ധ്യത ഏവ യജ്ഞച് സമാദധാതി ॥

യസ്യ തൃതീയസവനേ സോമോഽതിരിച്യേത ।

ഉക്ഥ്യം കുർവീത । യസ്യോക്ഥ്യേഽതിരിച്യേത ।

അതിരാത്രം കുർവീത । യസ്യാ-തിരാത്രേഽതിരിച്യേതേ ।

തത്തൈ ദുഷ്ടജ്ഞാനം ।

യജമാനം വാ ഏതത് പശവ ആസാഹ്യ യന്തി ।

ബൃഹദ് സാമ ദവതി ।

ബൃഹദാ ഇമാം ലോകാൻ ദാധാര () ।

ബാർഹതാഃ പശവഃ । ബൃഹതൈവാസൈ പശൂൻ ദാധാര ॥

ശിപിവിഷ്ടവതീഷു കുർവന്തി ।

ശിപിവിഷ്ടോ വൈ ദേവാനാം പുഷ്ടം ।

പുഷ്ട്യൈവനച് സമർദ്ധയന്തി ॥

ഹോതുശ്ചമസമന്നയന്തേ । ഹോതാഽനുശച്സതി ।

മദ്ധ്യത ഏവ യജ്ഞച് സമാദധാതി ॥ 31 (18)

(യന്തി - സവനസ്യാതിരിച്യതേ - ശച്സതി -
ദാധാരാഷ്ട്ര ച) (A5)

1.4.6 അനുവാകം 6 - സവനനിമിത്തം പ്രായശ്ചിത്തം

T.B. 1.4.6.1

ഏകൈകോ വൈ ജനതായാ-മിന്ദ്രഃ ।
ഏകം വാ ഏതാവിന്ദ്രമഭി സച്സുനുതഃ ।
യൗ ദൗ സച്സുനുതഃ । പ്രജാപതിർവാ ഏഷ വിതായതേ ।
യദ്-യജ്ഞഃ । തസ്യ ഗ്രാവാണോ ദന്താഃ ॥
അന്യത്രം വാ ഏതേ സച്സുന്വതോർ-നിർബ്ബന്ധി ।
പൂർവേണോപസ്യത്യാ ദേവതാ ഇത്യാഹുഃ ।
പൂർവോപസ്യതസ്യ വൈ ശ്രേയാൻ ഭവതി ।
ഏതിവന്ത്യാജ്യാനി ഭവന്ത്യ-ഭിജിത്യൈ ॥ 32 (10)

T.B. 1.4.6.2

മരുത്വതീഃ പ്രതിപദഃ ।
മരുതോ വൈ ദേവാനാ-മപരാജിത-മായതന്നം ।
ദേവാനാ-മേവാപരാജിത ആയതനേ യതതേ ॥
ഉദേ ബൃഹദ്രഥന്തരേ ഭവതഃ । ഇയം വാവ രഥന്തരം ।
അസൗ ബൃഹത് । ആഭ്യാമേവൈന-മന്തരേതി ।

വാചശ്ച മനസശ്ച | പ്രാണാച്ചാ-പാനാച്ച |

ദിവശ്ച പൃഥിവ്യാശ്ച | **33 (10)**

T.B. 1.4.6.3

സർവസ്മാദ്-വിത്താദ്-വേദ്യാത് ||

അഭിവർതോ ബ്രഹ്മസാമം ഭവതി |

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-ഭിവൃത്തൈ | അഭിജിദ്-ഭവതി |

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-ഭിജിത്തൈ | വിശ്വജിദ്-ഭവതി |

വിശ്വസ്യ ജിത്തൈ ||

യസ്യ ഭൂയാഽസോ യജ്ഞക്രതവ ഇത്യാഹുഃ |

സ ദേവതാ വൃക്ത ഇതി |

യദ്യഗ്നിഷ്ടോമഃ സോമഃ പരസ്താഥ്-സ്യാത് | **34 (10)**

T.B. 1.4.6.4

ഉക്ഥ്യം കുർവീത | യദ്യുക്ഥ്യഃ സ്യാത് |

അതിരാത്രം കുർവീത |

യജ്ഞക്രതുഭി-രേവാസ്യ ദേവതാ വൃക്തേ ||

യോ വൈ ഛന്ദോഭി-രഭിഭവതി |

സ സഽ സുന്യതോ-രഭിഭവതി ||

സംവേശായ ത്യാപവേശായ-ത്യാത്യാഹ |

ച॒ന്ദ്രാ॑സി॒ വൈ॒ സ॑ഽവേ॒ശ ഉ॑പ॒വേ॒ശഃ ।

ച॒ന്ദ്രോ॑ഭി॒രേ॒വാ॒സ്യ ച॒ന്ദ്രാ॑സ്യ-ഭി॒ഭ॒വതി॑ ।

ഇ॒ഷ്ട॒ർഗോ॒ വാ॒ ഋ॒തിജാ॑-മ॒ദ്ധ്യ॒ര്യുഃ । 35 (10)

T.B. 1.4.6.5

ഇ॒ഷ്ട॒ർഗഃ॒ ഖ॒ലു॒ വൈ॒ പൂ॒ർവോ॑ഽർഷ്വഃ॒ ക്ഷീ॑യ॒തേ ।

പ്രാ॒ണാ॒പാ॒നൗ മൃ॒ത്യോർമാ॑ പാ॒തമി॑ത്യാഹ ।

പ്രാ॒ണാ॒പാ॒നയോ॑രേ॒വ ശ്ര॑യ॒തേ ।

പ്രാ॒ണാ॒പാ॒നൗ മാ॒ മാ॒ ഹാ॒സിഷ്ട॑മി॒ത്യാഹ॑ ।

നൈ॒നം പൂ॒രാഽഽയു॑ഷഃ॒ പ്രാ॒ണാ॒പാ॒നൗ ജ॑ഹി॒തഃ ॥

ആ॒ർതിം ഽ॒വാ ഏ॒തേ നി॑യ॒ന്തി ।

യേഷാ॑ം ദീ॒ക്ഷി॒താനാ॑ം പ്ര॒മീ॑യ॒തേ । തം യ॑ദ॒വവ॑ർജേ॒യുഃ ।

ക്രൂ॒രകൃ॑താമി॒വൈ॒ഷാഽപോ॑കഃ॒ സ്യാത് ।

ആ॒ഹര॑ ദ॒ഹേതി॑ ബ്രൂ॒യാത് । 36 (10)

T.B. 1.4.6.6

തം ദ॒ക്ഷി॒ണതോ॑ വേ॒ദ്യൈ നി॑ധായ ।

സ॒ർപ॒രാജ॑ണിയാ॒ ഋ॒ഗ്ഭിഃ॑ സ്തൂ॒യുഃ ।

ഇ॒യം വൈ॒ സ॒ർപ॒തോ॑ രാജ॑ണീ ।

അ॒സ്യ ഏ॒വൈനം॑ പ॒രിദ॑ദതി ॥ വ്യൂ॒ദ്ധം തദി॑ത്യാഹുഃ ।

യഥ് സ്തുത-മനനുശസ്ത-മിതി ।

ഹോതാ പ്രഥമഃ പ്രചീനാവീതി മാർജ്ജാലീയം പരീയാത് ।

യാമീരനു-ബ്രുവന് । സർപരാജ്ഞീനാം കീർതയേത് ।

ഉദയോരേവൈനം ലോകയോഃ പരിദദതി । 37 (10)

T.B. 1.4.6.7

അഥോ ധുവന്ത്യേവൈനം । അഥോ ന്യേവാസൈ ഹനുവതേ ॥

ത്രിഃ പരിയന്തി । ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।

ഏഭ്യ ഏവൈനം ലോകേഭ്യോ ധുവതേ ।

ത്രിഃ പുനഃ പരിയന്തി । ഷട്സ് സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ജ്ഞതവഃ ।

ജ്ഞതുഭിരേവൈനം ധുവതേ ॥

അഗ്ന ആയുഷ്ഷി പവസ ഇതി പ്രതിപദം കുർവീരന് () ।

രഥന്തരസാമൈഷാഷ്ട്വേ സോമഃ സ്യാത് ।

ആയുരേവാത്മൻ-ദധതേ ।

അഥോ പാപ്മാനമേവ വിജഹതോ യന്തി ॥ 38 (13)

(അഭിജിതൈ-പൃഥിവ്യാശ്ച-സ്യോ-ദദ്ധാർദ്ധ്യർ - ബ്രുയാല്-

ലോകയോഃ പരിദദതി-കുർവരഃ സ്തീണീ ച) (A6)

1.4.7 അനുവാകം 7 - യുപവീരോഹണാദിപ്രായശ്ചിത്തം

T.B. 1.4.7.1

അസു॑ര്യം വാ ഏ॑തസ്മാദ്-വർ॑ണം കൃ॒ത്വാ ।
പശ॑വോ വീ॒ര്യ-മപ॑ക്രാമ॒ന്തി । യസ്യ॑ യു॒പോ വി॒രോഹ॑തി ।
ത്വാ॒ഷ്ട്രം ബ॑ഹു॒രൂപ-മാല॑ഭേത । ത്വാ॒ഷ്ടാ വൈ രൂ॒പാണാ॑മീശേ ।
യ ഏ॒വ രൂ॒പാണാ॑മീശേ ॥
സോ॑ഽസ്മിൻ പശു॑ൻ. വീ॒ര്യം യ॑ച്ഛതി ।
നാസ്മാ॑ത്-പശ॑വോ വീ॒ര്യ-മപ॑ക്രാമ॒ന്തി ॥
ആർ॑തിം വാ ഏ॒തേ നി॑യന്തി ।
യേഷാ॑ം ദീ॒ക്ഷി॒താനാ॑-മ॒ഗ്നി-രു॒ദ്ധായ॑തി । **39 (10)**

T.B. 1.4.7.2

യദാ॑ഹ॒വനീ॑യ ഉ॒ദ്ധായേ॑ത് । യ॒ത്തം മ॑ൻമേ॒ത് । വി॒ച്ഛി॑ന്ദ്യാത് ।
ദ്രാ॒ത്യവ്യ॑മ॒സ്തേ ജ॑നയേ॒ത് । യദാ॑ഹ॒വനീ॑യ ഉ॒ദ്ധായേ॑ത് ।
ആ॒ഗ്നീ॒ദ്രോ-ദു॑ദ്ധരേ॒ത് । യദാ॑ഗ്നീ॒ദ്രോ ഉ॒ദ്ധായേ॑ത് ।
ഗാർ॑ഹ॒പത്യാ॑-ദു॒ദ്ധരേ॒ത് । യദ് ഗാർ॑ഹ॒പത്യ ഉ॒ദ്ധായേ॑ത് ।
അ॒ത ഏ॒വ പു॑ൻർ മ॒ൻമേ॒ത് । **40 (10)**

T.B. 1.4.7.3

അ॒ത്ര വാ॑വ സ നി॒ലയ॑തേ ।
യ॒ത്ര ഖ॒ലു വൈ നി॒ലീന॑-മു॒ത്തമം॑ പശ്യ॒ന്തി ।

തദേ॑ന-മി॒ച്ച॒ന്തി॑ ॥ യ॒സ്മാദ്-ദാ॑രോരു॒ഭാ॒യേ॑ത് ।
 ത॒സ്യോ॒ര॒ണീ॑ കൂ॒ര്യാ॑ത് । ക്രൂ॒മു॒ക॒മ॒പി॑ കൂ॒ര്യാ॑ത് ।
 ഏ॒ഷാ॒ വാ॒ അ॒ഗ്നേഃ॑ പ്രി॒യാ॒ ത॒ന്യുഃ॑ । യത്-ക്രൂ॒മു॒കഃ॑ ।
 പ്രി॒യ॒യൈ॒വൈ॒നം॑ ത॒നു॒വാ॒ സ॒മർദ്ധ॑യതി ॥
 ഗാർഹ॑പത്യം മ॒ന്മതി॑ । 41 (10)

T.B. 1.4.7.4

ഗാർഹ॑പത്യോ॒ വാ॒ അ॒ഗ്നേർ യോ॑നീഃ ।
 സ്വാ॒ദേ॒വൈ॒നം യോ॑നേർ-ജ॒ന॒യതി॑ ।
 നാ॒സ്മെ॒ഭ്രാ॒തൃ॒വ്യം ജ॒ന॒യതി॑ ॥ യ॒സ്യ॒ സോ॑മ॒ ഉ॒പദ॑സ്യേ॒ത് ।
 സു॒വർണ്ണ॑ഃ ഹി॒രണ്യം॑ ദ്വേ॒ധാ വി॒ച്ഛിദ്യ॑ ।
 ഋ॒ജീ॒ഷേ॒ന്യദാ॑ധു॒ന്യുയാ॑ത് । ജു॒ഹു॒യാദ॑ന്യത് ।
 സോ॑മമേ॒വാ-ഭി॑ഷു॒ണോതി॑ । സോ॑മം ജു॒ഹോതി॑ ॥
 സോ॑മ॒സ്യ॒ വാ॒ അ॒ഭി॒ഷു॒യമാ॑ണ॒സ്യ॒ പ്രി॒യാ
 ത॒ന്യു-രു॑ദക്രാമത് । 42 (10)

T.B. 1.4.7.5

തഥ് സു॒വർണ്ണ॑ഃ ഹി॒രണ്യം-മ॑ഭ॒വത് ।
 യഥ് സു॒വർണ്ണ॑ഃ ഹി॒രണ്യം॑ കൂ॒ർവ॒ന്തി॑ ।
 പ്രി॒യ॒യൈ॒വൈ॒നം॑ ത॒നു॒വാ॒ സ॒മർദ്ധ॑യന്തി ॥

യസ്യാക്രീ॑ത॒യ് സോ॑മ-മ॒പഹ॑രേ॒യുഃ ।
 ക്രീ॑ണീ॒യാദേ॒വ । സൈ॒വ ത॒തഃ പ്രാ॑യശ്ചി॒ത്തിഃ ॥
 യസ്യ॑ ക്രീ॒തമ॑പഹ॒രേയുഃ॑ ।
 ആ॒ദാ॒രാഽശ്ച॑ ഫാ॒ല്യുനാ॑നി ചാ॒ഭിഷു॑ണു॒യാത് ।
 ഗാ॒യ॒ത്രീ യ॒യ് സോ॑മമാഹ॒രത് ।
 തസ്യ॑ യോഽ॒യ്ശുഃ പ॒രാപ॑തത് । 43 (10)

T.B. 1.4.7.6

ത ആ॒ദാ॒രാ അ॑ഭ॒വന് । ഇ॒ന്ദ്രോ വൃ॑ശ്മഹ॒ന് ।
 തസ്യ॑ വ॒ല്കഃ പ॒രാപ॑തത് । താ॒നി ഫാ॒ല്യുനാ॑ന്യഭ॒വന് ।
 പ॒ശവോ॑ വൈ ഫാ॒ല്യുനാ॑നി । പ॒ശവഃ॑ സോ॒മോ രാജാ॑ ।
 യദാ॑ദാ॒രാഽശ്ച॑ ഫാ॒ല്യുനാ॑നി ചാ॒ഭിഷു॑ണോ॒തി ।
 സോ॑മമേ॒വ രാജാ॑നമഭിഷു॒ണോതി॑ ॥
 ശൃ॒തേന॑ പ്രാ॒തസ്സ॑വ॒നേ ശ്രീ॑ണീ॒യാത് ।
 ദ॒ദ്ധ്വാ മ॒ദ്ധ്യന്ദീ॑നേ । 44 (10)

T.B. 1.4.7.7

നീ॒തമി॑ശ്രേ॒ണ തൃ॑തീ॒യസ॑വ॒നേ ।
 അ॒ഗിഷ്ടോ॑മഃ സോ॒മഃ സ്യാ॑ദ് രഥ॒ന്തര॑സാ॒മാ ।
 യ ഏ॒വർതി॑ജോ വൃ॒താഃ സ്യുഃ॑ । ത ഏ॒നം യാ॑ജയേ॒യുഃ ।

ഏകാം ഗാം ദക്ഷിണാം ദദ്യാത്തേഭ്യ ഏവ ।
 പുനഃ സോമം ക്രീണീയാത് ।
 യജ്ഞൈവേ തദ്-യജ്ഞ-മിച്ഛതി ।
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ॥
 സർവാഭ്യോ വാ ഏഷ ദേവതാഭ്യഃ സർവേഭ്യഃ പൃഷ്ഠേഭ്യ
 ആത്മാന-മാഗുരതേ ।
 യഃ സത്രായാഗുരതേ () । ഏതാവാനു-ഖലു വൈ പുരുഷഃ ।
 യാവദസ്യ പിത്തം । സർവവേദസേന യജേത ।
 സർവപൃഷ്ഠോഽസ്യ സോമഃ സ്യാത് ।
 സർവാഭ്യ ഏവ ദേവതാഭ്യഃ സർവേഭ്യഃ പൃഷ്ഠേഭ്യ ആത്മാനം
 നിഷ്ക്രീണീതേ ॥ 45 (15) (ഉദായതി - മൻമേൻ - മൻമ -
 ത്യക്രാമത്-പരാപതൻ-മദ്ധ്യന്ദീന-ആഗുരതേ പഞ്ച ച) (A7)

1.4.8 അനുവാകം 8 - പാവമാനീമന്ത്രാഃ (സ്മാർതേ സ്താനാദൗ

മാർജ്ജനാർത്ഥാശ്ച)

T.B. 1.4.8.1

പവമാനഃ സുവർജനഃ । പവിത്രേണ വിചർഷണിഃ ।
 യഃ പോതാ സ പുനാതു മാ ॥ പുനന്തു മാ ദേവജനാഃ ।
 പുനന്തു മന വോ ധിയാ । പുനന്തു വിശ്വ ആയവഃ ॥

ജാതവേദഃ പവിത്രവത് | പവിത്രേണ പുനാഹി മാ |
ശുക്രേണ ദേവ ദീദ്യത് | അഗ്നേ ക്രത്വാ ക്രതുഃശ്രനു || 46 (10)

T.B. 1.4.8.2

യത്തേ പവിത്ര-മർചിഷി | അഗ്നേ വിതതമന്തരാ |
ബ്രഹ്മ തേന പുനീമഹേ || ഉഭാഭ്യാം ദേവ സവിതഃ |
പവിത്രേണ സവേന ച | ഇദം ബ്രഹ്മ പുനീമഹേ ||
വൈശ്വദേവീ പുനതീ ദേവ്യാഗാത് |
യസ്യ ബഹീ-സ്തനുവോ വിതപൃഷ്ടാഃ |
തയാ മദന്തഃ സധമാഭ്യേഷു |

വയം സ്യാമ പതയോ രയിണാം || 47 (10)

T.B. 1.4.8.3

വൈശ്വാനരോ രശ്മിഭിർമാ പുനാതു |
വാതഃ പ്രാണേനേഷിരോ മയോഭ്യഃ |
ഭ്യാവാപൃഥിവീ പയസാ പയോഭിഃ |
ഋതാവരീ യജ്ഞിയേ മാ പുനീതാം ||
ബൃഹദ്ഭിഃ സവിതസ്ത്വഭിഃ | വർഷിഷ്ഠേർ ദേവ മന്മഭിഃ |
അഗ്നേ ദക്ഷൈഃ പുനാഹി മാ ||

യേ॒ന॒ ദേ॒വാ॒ അ॒പു॒നത॑ । യേ॒നാ॒പോ॑ ദി॒വ്യം॑ ക॒ശഃ॑ ।

തേ॒ന॒ ദി॒വ്യേ॒ന ബ്ര॑ഹ്മ॒ണാ । 48 (10)

T.B. 1.4.8.4

ഇ॒ദം ബ്ര॑ഹ്മ॒ പു॒നീ॒മഹേ॑ ॥ യഃ പാ॒വ॒മാ॒നീ॒രഭ്യേ॑തി ।

ഋ॒ഷി॒ഭിഃ॑ സം॒ഭൃ॒തഃ॑ ര॒സം । സ॒ർവഃ॑ സ॒ പൃ॒തമ॑ശ്നാതി ।

സ്വ॒ദി॒തം മാ॑ത॒രിശ്വ॑നാ ॥ പാ॒വ॒മാ॒നീ॒ര്യോ॑ അ॒ഭ്യേ॑തി ।

ഋ॒ഷി॒ഭിഃ॑ സം॒ഭൃ॒തഃ॑ ര॒സം । ത॒സ്മൈ॑ സ॒രസ്വ॑തീ ദു॒ഹേ ।

ക്ഷീ॒രഃ॑ സ॒ർവീ॒ർ-മ॑ധു॒ദകം॑ ॥

പാ॒വ॒മാ॒നീഃ॑ സ്വ॒സ്ത്വ॑യ॒നീഃ॑ । 49 (10)

T.B. 1.4.8.5

സു॒ദു॒ഘാ॒ ഹി॒ പയ॑സ്വ॒തീഃ॑ । ഋ॒ഷി॒ഭിഃ॑ സം॒ഭൃ॒തോ॑ ര॒സഃ॑ ।

ബ്രാ॒ഹ്മ॒ണേ॒ഷ്യമൃ॑തഃ॒ ഹി॒തം॑ ॥ പാ॒വ॒മാ॒നീ॒ർ ദി॑ശ॒ന്തു॒ നഃ॑ ।

ഇ॒മം ഘോ॑കമ॒ഥോ॑ അ॒മും । കാ॒മാ॒ൻമ॑ സ॒മർദ്ധ॑യ॒ന്തു॒ നഃ॑ ।

ദേ॒വീ॒ർ ദേ॒വൈഃ॑ സ॒മാ॒ഭൃ॒താഃ॑ ॥ പാ॒വ॒മാ॒നീഃ॑ സ്വ॒സ്ത്വ॑യ॒നീഃ॑ ।

സു॒ദു॒ഘാ॒ഹി॒ ഘൃ॑തശ്ചു॒തഃ॑ ।

ഋ॒ഷി॒ഭിഃ॑ സം॒ഭൃ॒തോ॑ ര॒സഃ॑ । 50 (10)

T.B. 1.4.8.6

ബ്രാഹ്മണേഷ്യമൃത്യു¹ ഹിതം || യേന¹ ദേവാഃ പവിത്രേ¹ണ |
 ആത്മാനം പുനതേ¹ സദാ | തേന¹ സഹസ്രധാരേണ |
 പാവമാന്യഃ പുനന്തു മാ || പ്രാജാപത്യം പവിത്രം¹ |
 ശതോദ്യാമ്യ¹ ഹിരണ്യം¹ | തേന¹ ബ്രഹ്മ വിദോ¹ വയം |
 പുതം ബ്രഹ്മ പുനീമഹേ ||
 ഇന്ദ്രഃ സുനീതീ¹ സഹ മാ പുനാതു () |
 സോമഃ സ്വസ്ത്യാ വരുണഃ സമീച്യാ¹ |
 യമോ രാജാ പ്രമുണാഭിഃ¹ പുനാതു മാ |
 ജാതവേദാ മോർജയന്ത്യാ¹ പുനാതു || 51 (13)
 (അനു¹ - രയീണാം - ബ്രഹ്മണാ - സ്വസ്ത്യയനീഃ -
 സുഭു ഘാ ഹി ഘൃശ്ചുത ജഷീഭിഃ¹ സംഭൃതോ രസഃ -
 പുനാതു ത്രീണീ ച) (A8)

1.4.9 അനുവാകം 9 - രാജസുയഗതചാതുർമാസ്യശേഷഃ

T.B. 1.4.9.1

പ്രജാ വൈ സത്രമാസത¹ തപസ്തപ്യമാനാ¹ അജുഹവതീഃ |
 ദേവാ അപശ്യം ചമസം ഘൃതസ്യ¹ പൂർണൗ¹ സ്വധാം |
 തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവഃ¹ |

തേ॑നാ॒ർദ്ധ॑മാ॒സ ഊ॒ർജ॑മവാ॒രുന്ധ॑ത ।
 ത॒സ്മാദ॑ർദ്ധ॒മാസേ॑ ദേ॒വാ ഇ॒ജ്യന്തേ॑ ॥
 പി॒തരോ॑ഽപശ്യം ച॒മസം॑ ഏ॒തസ്യ॑ പൂ॒ർണഃ॑ സ്വ॒ധാം ।
 തമു॑പോദതിഷ്ഠ॒ന്ത-മ॑ജുഹ॒വുഃ ।
 തേ॑ന മാ॒സ്യൂർജ॑മവാ॒രുന്ധ॑ത ।
 ത॒സ്മാൻ മാ॒സി പി॒തൃഭ്യഃ॑ ക്രിയ॒തേ ।
 മ॒നുഷ്യാ॑ അ॒പശ്യം ച॒മസം॑ ഏ॒തസ്യ॑ പൂ॒ർണഃ॑
 സ്വ॒ധാം । 52 (10)

T.B. 1.4.9.2

തമു॑പോദതിഷ്ഠ॒ന്ത-മ॑ജുഹ॒വുഃ । തേ॑ന ദ്ര॒യീമൂ॑ർജ॒മവാ॒രുന്ധ॑ത ।
 ത॒സ്മാദ്-ദി॒രഹോ॑-മ॒നുഷ്യ॑ഭ്യ॒ ഉപ॑ഹ്രിയ॒തേ ।
 പ്രാ॒തശ്ച॑ സാ॒യം ച॑ ।
 പ॒ശവോ॑ഽപശ്യം ച॒മസം॑ ഏ॒തസ്യ॑ പൂ॒ർണഃ॑ സ്വ॒ധാം ।
 തമു॑പോദതിഷ്ഠ॒ന്ത-മ॑ജുഹ॒വുഃ ।
 തേ॑ന-ത്ര॒യീമൂ॑ർജ॒മവാ॑-രു॒ന്ധത॑ ।
 ത॒സ്മാത് ത്രി॑ര॒ഹഃ പ॒ശവഃ॑ പ്രേ॒രതേ॑ ।
 പ്രാ॒തസ്സം॑ഗ॒വേ സാ॒യം ।

അസുരാ അപശ്യം ചമസം ഘൃതസ്യ പൂർണഃ

സ്വധാം । 53 (10)

T.B. 1.4.9.3

തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ ।

തേന സംവത്സര ഊർജമവാ-രുന്ധത ॥

തേ ദേവാ അമന്യന്ത । അമീ വാ ഇദമഭ്യവന് ।

യദ്യയഃസ്മ ഇതി । ത ഏതാനി ചാതുർമാസ്യാന്യപശ്യന് ।

താനി നിരവപന് । തൈരേവൈഷാം താമൂർജമവ്യഞ്ജത ।

തതോ ദേവാ അഭവന് । പരാസുരാഃ ॥ 54 (10)

T.B. 1.4.9.4

യദ്-യജതേ । യാമേവ ദേവാ ഊർജമവാരുന്ധത ।

താം തേനാ-വരുന്ധേ । യത് പിതൃഭ്യഃ കരോതി ।

യാമേവ പിതര ഊർജമവാ-രുന്ധത । താം തേനാ-വരുന്ധേ ।

യദാവസഥേ ണ്യഹരന്തി ।

യാമേവ മനുഷ്യാ ഊർജമവാ-രുന്ധത ।

താം തേനാ-വരുന്ധേ । യദ് ദക്ഷിണാം ദദാതി । 55 (10)

T.B. 1.4.9.5

യാമേവ പശവ ഊർജമവാ-രുന്ധത । താം തേനാ-വരുന്ധേ ।

യച്ഛാതുർ-മാസ്യേർ-യജതേ ।

യാമേവാസുരാ ഊർജമ-വാരുന്ധത । താം തേനാ-വരുന്ധേ ।

ഭവത്യാത്മനാ । പരാഽസ്യ ഭ്രാതൃവ്യോ ഭവതി ॥

വിരാജോ വാ ഏഷാ വിക്രാന്തിഃ । യച്ഛാതുർ-മാസ്യാനി ।

വൈശ്വദേവേനാസ്മിൻ ലോകേ പ്രത്യുതിഷ്ഠത് () ।

വരുണ പ്രഘാസൈ-രന്തരിക്ഷേ ।

സാകമേധൈ-രമുഷ്മിൻ ലോകേ ।

ഏഷ ഹ ത്യാവൈതഥ് സർവം ഭവതി ।

യ ഏവം വിദ്വാഽശ്വാതുർമാസ്യേർ യജതേ ॥ 56 (14)

(മനുഷ്യാ അപശ്യഞ്ചമസം ഘൃതസ്യ

പൂർണഃ സ്വധാ - മസുരാ അപശ്യഞ്ചമസം ഘൃതസ്യ

പൂർണഃ സ്വധാ-മസുരാ-ഭദ്രാ-ത്യുതിഷ്ഠ ചതാരി ച) (A9)

1.4.10 അനുവാകം 10 - ചാതുർമാസ്യപ്രശംസനം

T.B. 1.4.10.1

അഗ്നിർവാവ സംവത്സരഃ । ആദിത്യഃ പരിവത്സരഃ ।

ചന്ദ്രമാ ഇദാവത്സരഃ । വായു-രനുവത്സരഃ ॥

യദ്-വൈശ്വദേവേന യജതേ ।

അഗ്നിമേവ തഥ് സംവത്സര -മാപ്നോതി ।

തസ്മാദ്-വൈശ്വദേവേന യജമാനഃ ।

സംവത്സരീണാം സ്വസ്തി-മാശാസ്മ ഇത്യാശാസീത ॥

യദ്-വരുണ പ്രഘാസൈർ-യജതേ ।

ആദിത്യമേവ തത് പരിവത്സര-മാപ്നോതി । 57 (10)

T.B. 1.4.10.2

തസ്മാദ്-വരുണ-പ്രഘാസൈർ യജമാനഃ ।

പരിവത്സരീണാം സ്വസ്തി-മാശാസ്മ ഇത്യാശാസീത ।

യഥ് സാകമേധൈർ-യജതേ ।

ചന്ദ്രമസമേവ തദിദാവത്സര -മാപ്നോതി ।

തസ്മാഥ് സാകമേധൈർ-യജമാനഃ ।

ഇദാവത്സരീണാം സ്വസ്തി-മാശാസ്മ ഇത്യാശാസീത ॥

യത് പിതൃ യജേണന യജതേ । ദേവാനേവ തദന്വപസ്യതി ॥

അഥ വാ അസ്യ വായുശ്ചാ-നുവത്സരശ്ചാ

പ്രീതാവുച്ഛിഷ്യതേ ।

യച്ഛുനാസീരിയേണ യജതേ । 58 (10)

T.B. 1.4.10.3

വായു[॥]മേ[॥]വ തദനു[॥]വ[॥]മ്സര-മാ[॥]പ്ലോതി ।
 തസ്മാ[॥]-ചു[॥]നാ[॥]സി[॥]രീ[॥]യേ[॥]ണ യ[॥]ജ[॥]മാ[॥]നഃ ।
 അ[॥]നു[॥]വ[॥]മ്സ[॥]രീ[॥]ണാ[॥]ഽ സ്വ[॥]സ്തി[॥]-മാ[॥]ശാ[॥]സു ഇ[॥]ത്യാ[॥]ശാ[॥]സീ[॥]ത ॥
 സം[॥]വ[॥]മ്സ[॥]രം ഴ[॥]വാ ഏ[॥]ഷ ഇ[॥]ഹ്സ്ത[॥]തീ[॥]ത്യാ[॥]ഹുഃ ।
 യ[॥]ശ്വാ[॥]തു[॥]ർ-മാ[॥]സൈ[॥]ർ യ[॥]ജ[॥]ത ഇ[॥]തി ।
 ഏ[॥]ഷ ഹ[॥] തൈ[॥] സം[॥]വ[॥]മ്സ[॥]ര-മാ[॥]പ്ലോതി ।
 യ ഏ[॥]വം ഴ[॥]വി[॥]ദാ[॥]ഽ ശ്വാ[॥]തു[॥]ർമാ[॥]സൈ[॥]ർ-യ[॥]ജ[॥]തേ ॥
 വി[॥]ശേ[॥] ദേ[॥]വാഃ സ[॥]മ[॥]യ[॥]ജ[॥]ന്ത । തേ[॥]ഹി[॥]മേ[॥]വാ[॥]യ[॥]ജ[॥]ന്ത ।
 ത ഏ[॥]തം ഴ[॥]ലോ[॥]ക[॥]മ[॥]ജ[॥]യ[॥]ന് ॥ **59 (10)**

T.B. 1.4.10.4

യ[॥]സി[॥]ന്ന[॥]ഗ്നിഃ । യ[॥]ദ്-വൈ[॥]ശാ[॥]ദേ[॥]വേ[॥]ന യ[॥]ജ[॥]തേ ।
 ഏ[॥]ത[॥]മേ[॥]വ ലോ[॥]കം ജ[॥]യ[॥]തി । യ[॥]സി[॥]ന്ന[॥]ഗ്നിഃ ।
 അ[॥]ഗ്നേ[॥]രേ[॥]വ സാ[॥]യു[॥]ജ്യ[॥]മു[॥]പൈ[॥]തി ॥
 യ[॥]ദാ വൈ[॥]ശാ[॥]ദേ[॥]വേ[॥]ന യ[॥]ജ[॥]തേ ।
 അ[॥]ഥ സം[॥]വ[॥]മ്സ[॥]ര[॥]സ്യ ഗൃ[॥]ഹ[॥]പ[॥]തി-മാ[॥]പ്ലോതി ।
 യ[॥]ദാ സം[॥]വ[॥]മ്സ[॥]ര[॥]സ്യ ഗൃ[॥]ഹ[॥]പ[॥]തി-മാ[॥]പ്ലോതി ।

അഥ സഹസ്രയാജിന-മാപ്നോതി ।

യദാ സഹസ്രയാജിന-മാപ്നോതി । 60 (10)

T.B. 1.4.10.5

അഥ ഗൃഹമേധിന-മാപ്നോതി ।

യദാ ഗൃഹമേധിന-മാപ്നോതി । അമാഗ്നിർ ഭവതി ।

യദാഗ്നിർ ഭവതി । അഥ ഗൗർഭവതി ।

ഏഷാ വൈ വൈശ്വദേവസ്യ മാത്രാ ।

ഏതദ്-വാ ഏതേഷാമവമം ।

അതോഽതോ വാ ഉത്തരാണി ശ്രോയാച്ഛി ഭവന്തി ।

യദ്-വിശ്വേ ദേവാഃ സമയജന്ത ।

തദ്-വൈശ്വദേവസ്യ വൈശ്വദേവത്വം ॥ 61 (10)

T.B. 1.4.10.6

അമാദിത്യോ വരുണച്ഛ രാജാനം വരുണ

പ്രഘ്വാസൈരയജത । സ ഏതം ലോകമജയത് ।

യസ്മിന്നാദിത്യഃ । യദ്-വരുണ-പ്രഘ്വാസൈർ-യജതേ ।

ഏതമേവ ലോകം ജയതി । യസ്മിന്നാദിത്യഃ ।

ആദിത്യസ്യൈവ-സായുജ്യ-മുപൈതി ।

യദാദിത്യോ വരുണച്ഛ രാജാനം വരുണ പ്രഘ്വാസൈരയജത ।

തദ്-വരുണ പ്രഘാസാനാം വരുണ പ്രഘാസത്വം ॥

അഥ സോമോ രാജാ ഛന്ദാശ്സി

സാകമേധൈരയജത । 62 (10)

T.B. 1.4.10.7

സ ഏതം ലോകമജയത് । യസ്മി ശ്ചന്ദ്രമാ വിഭാതി ।

യഥ് സാകമേധൈർ-യജതേ । ഏതമേവ ലോകം ജയതി ।

യസ്മി ശ്ചന്ദ്രമാ വിഭാതി ।

ചന്ദ്രമസ ഏവ സായുജ്യ-മുപൈതി ।

സോമോ വൈ ചന്ദ്രമാഃ ॥

ഏഷ ഹ തൈ സാക്ഷാഥ് സോമം ഭക്ഷയതി ।

യ ഏവം വിഭാൻഥ് സാകമേധൈർ-യജതേ ।

യഥ് സോമശ്ച രാജാ ഛന്ദാശ്സി ച സമൈന്ത । 63 (10)

T.B. 1.4.10.8

തഥ് സാകമേധാനാശ് സാകമേധത്വം ॥

അഥർതവഃ പിതരഃ പ്രജാപതിം പിതരം പിതൃയജേ-

നായജന്ത ।

ത ഏതം ലോകമജയന് । യസ്മിന്യുതവഃ ।

യത് പിതൃയജേന്ത യജതേ । ഏതമേവ ലോകം ജയതി ।

യ॒സ്മി॒ന്യു॒തവഃ॑ । ഋ॒തൂ॒നാമേ॒വ സാ॒യുജ്യ॑-മു॒പൈതി॑ ।

യദ്-ഋ॒തവഃ॑ പി॒തരഃ॑ പ്ര॒ജാപ॑തിം പി॒തരം॑

പി॒തൃയ॑ജ്ഞനായജന്ത ।

തത് പി॒തൃയ॑ജ്ഞസ്യ പി॒തൃയ॑ജ്ഞത്വം ॥ 64 (10)

T.B. 1.4.10.9

അ॒ഥാഷ॑ധയ ഇ॒മം ദേ॒വം ത്ര്യം॑ബ॒കൈ-ര॒യജന്ത॑

പ്ര॒ഥമേ॑ഹീതി । തതോ॑ വൈ താ അ॒പ്രഥ॑ന്ത ।

യ ഏ॒വം വി॒ദ്വാഃ സ്ര്യം॑ബ॒കൈർ-യ॑ജതേ ।

പ്ര॒ഥതേ॑ പ്ര॒ജയാ॑ പ॒ശുഭിഃ॑ ॥

അ॒ഥ വാ॒യുഃ പ॒രമേ॑ഷ്ടി॒ന് ശൂ॒നാസി॑രീ॒യേണാ॑യജത ।

സ ഏ॒തം ലോ॑കമജയത് । യ॒സ്മിൻ-വാ॒യുഃ ।

യച്ഛൂ॒നാസി॑രീ॒യേണ॑ യജതേ । ഏ॒തമേ॒വ ലോ॑കം ജ॒യതി॑ ।

യ॒സ്മിൻ-വാ॒യുഃ । 65 (10)

T.B. 1.4.10.10

വാ॒യോരേ॒വ സാ॒യുജ്യ॑-മു॒പൈതി॑ ॥ ബ്ര॒ഹ്മവാ॑ദിനോ॒ വദ॑ന്തി ।

പ്ര ചാ॑തുർമാ॒സ്യയാ॑ജി-മീ॒യതാ(3)॑ ന പ്ര॒മീയ॑താ(3) ഇ॒തി ।

ജീ॒വന്വാ॑ ഏ॒ഷ ഋ॒തൂന॑പ്യേ॒തി । യദി॑ വ॒സന്താ॑ പ്ര॒മീയ॑തേ ।

വ॒സന്തോ॑ ദ॒വതി॑ । യദി॑ ഗ്രീ॒ഷ്മേ ഗ്രീ॒ഷ്മഃ ।

യദി വർഷാസു വർഷാഃ | യദി ശരദി ശരത് |
 യദി ഹേമന്തേ ഹേമന്തഃ () | ഋതുർഭൂതാ സംവത്സരമപ്യേതി |
 സംവത്സരഃ പ്രജാപതിഃ | പ്രജാപതിർവാ വൈഷഃ || 66 (13)
 (പരിവത്സരമാപ്നോതി - ശൂനാസീരീയേണ യജ്ഞേ -
 ഽജയൻമ - സഹസ്രയാജിനമാപ്നോതി - വൈശ്വദേവത്വം -
 സാകമേധൈരയജ്ഞ - സമൈന്ത - പിതൃയജ്ഞത്വം
 ജയതി യസ്മിൻ വായുർ. - ഹേമന്തേ (സ്തീണീ ച) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 10 Anuvaakams :-

(ഉഭയേ - യുവം സുരാമ - മുദസ്ഥാൻ - നി വൈ -
 യസ്യ പ്രാതസ്സവന - ഏകൈകോ - ഽസുര്യം - പവമാനഃ -
 പ്രജാ വൈ സത്രമാസ - താഗ്നിർവാവ സംവത്സരോ ദശ)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of dasanees :-

ഉഭയേ വാ - ഉദസ്ഥാമ - സർവാഭിർ - മദ്ധ്യതോ -
 ഽത്ര വാവ-ബ്രാഹ്മണേഷാ-മ ഗൃഹമേധിനം ഷട് ഷഷ്ടിഃ

First and Last Word of 4th Prapaatakam :-

ഉദയേ – വാവൈഷഃ

|| ഹരിഃ ഓം ||

|| കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

പ്രഥമാഷ്ടകേ ചതുർത്ഥഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ||

=====

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 1, Prapaatakam 4 (TB 1.4)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	6	59
Anuvakam 2	4	41
Anuvakam 3	6	65
Anuvakam 4	11	109
Anuvakam 5	4	48
Anuvakam 6	7	73
Anuvakam 7	7	75
Anuvakam 8	6	63
Anuvakam 9	5	54
Anuvakam 10	10	103
Total →	66	690